

40926 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol 10 } చెన్నపట్టణము 1923 ఏ సం॥ డిసెంబరు నెల 30-వ తేది ఆదివారము } No. 126
పుటము ౧౦ } రుథిర్దొరి నామనవత్సరము, సూర్యరమాన బహుళి నక్షత్రము ౭. } సంచిక ౧౭౬

మహామందియులు, కాంగ్రెసు

మాలానా మహమ్మదాల్లిగారి అధ్యక్షోపన్యాసము

కాకినాడ కాంగ్రెసువారు, 28 వ తేదినాడు, మాలానా మహమ్మదాల్లిగారు తమ యధ్యక్షోపన్యాసమున, మహమ్మదీయ వికాసము, మహమ్మదీయులు కాంగ్రెసునందు చేరుట, ఈ విషయములను గూర్చి తెలిపిన యభిప్రాయములను నేను ప్రత్యేకముగ నుద్ఘాటించుచుంటిను. వీనిని స్థలాభావముచే ఆ నాడే ప్రకటించుటకు వీలైనది గాదు.

ముసల్మానులకును, కాంగ్రెసు సభాసంస్థకును
గల సంబంధము

పైనికవిభవము: ముసల్మానులపై యేతత్పలితములు.

కాంగ్రెసు మహాసభలో నామగల్గిన సంబంధము నిన్ను మొన్నటికియే నుడివియుంటిని. నాకేకాదు. కాంగ్రెసునభి నామగల్గినవారందఱు గొల్లెయి ఆంధ్రముయొక్క రాజకీయ జీవితము సుగ్రహముగా నిచ్చుట యొక్కంత మచ్చటించి కలసి యున్నది. అట్లు ముచ్చటించుటలన, పాపమునల గలవరకెట్లు చున్న విషయమనునట్లు గూర్చియున్నాను. 1885 సం॥ తర్వాత ముస్లింల నామగల్గిన కొందఱు ఆంగ్లేయ ప్రముఖులు సామంతుల గొని, అభిలక్ష్యాల బాటించుచున్న ప్రతిష్ఠాపత్ర మొక్క నపుడు, మహాసభలో కొందఱు దప్ప భారతభూమిని వదిలియించు మహమ్మదీయుల తత్వమున నీ మహమ్మదీయుల బొల్లనలేదు పాశ్చాత్య విద్యా సాంప్రదాయముల ననుసరించి విద్యాభ్యాస మొనర్చిన మహామందియల పాఠశాలలను నీయుద్దయమున, పాశ్చాత్య విద్యా సంస్కారముల తీసుకొని, నామగల్గిన సామంతులు బొల్లన నర్హతగలవారైనను, వారల రాజకీయ బాటములు పరాజితయోద్ధానములైన భంగము వాటిల్లజేయుచున్నందున యెడల, వారలకు హైదరాబాద్ రాజ్యమునుపొందించు భాగ్యమును గంటిను, వారల రాజకీయ సాంప్రదాయమును పోషించు యంతరింప లేదు. ఇందులన పాశ్చాత్యవిద్యా పద్ధతులు వారలకు మరలతీయవలయును. 'ప్రాసీ' యుద్ధ కాలమునుండి నైతిక విజ్ఞములనుక యానాయసమత్సరముల కాలమును, చట్టముల గా నెవ్వరికిని తెలియకనే హైదరాబాద్ రాజ్యపాలనము మహమ్మదీయుల హస్తములనుండి గాలిపోయెను. వారికిని మంగ్లేయుల వశమయ్యెను. అయినను నామగల్గిన ముసల్మానులు దలంపక మానలేదు. ఒక్కొక్కతాబు నిట్టితయింప బిచ్చములు వెలిగి వెలు గాల్చి 1877 సం॥ తర్వాత మంగ్లేయ విప్లవ భారతవర్షము నామగల్గించివేసెను. ప్రజలమున నియంత్రణ హైదరాబాద్ ప్రజల సంబంధించి కలకత్తానగ సామంతుల యుద్ధమున, కలకత్తా ప్రజలను డిల్లీనగరమున 'తర్వాత సామంతులను గొల్లెపరిపాలననుగది గొల్లెండువార' తల్లెలు కలవాకా యితో

పరాను మహావిప్లవము పరాను రాజ్యమందలి ఉత్తమవంశసంహాతుల సామంతులందఱు నీ యెవ్వరు మహామందియమున మహమ్మదీయసామంతుల యాశ్చర్య మందరింపజేసెను. భీభత్సమున సంలగా గాకపోయినను, నీవిషయమున సిబ్బందివలము పరాను మందియమును బోలీసుల దునికెప్పిన నిందతీయోక్తిలేదు. అట్లు విభవమును గొల్పి యొక్కసామంతులైన యుత్తమవంశ సంహాతులు తమకింక రాజ్యాధికారము మరలజేయవలసిన యాశలవీడిరి అయినను నామగల్గిన మందియలనుచూచు విజ్ఞాన సాంప్రదాయముల గొల్లెంచుచు, వారికిని మహమ్మదీయ మహమ్మదీయ దూరమున దొరికి జరిగి. మహమ్మదీయ రాజ్యాంగ తేజములుగూడ నిష్కరంగములైన నర్హమునకే, కలకత్తా బొంబాయి చెప్పి పట్టణముల 9 తీసుకొనివచ్చి నిత్యవిద్యాయముల గనుపడు విద్యావిధానమున బొల్లన వారికినివచ్చెడి. అందుచే విప్లవసామంతులను ముప్పది వత్సరములను, పాశ్చాత్యవిద్యాభ్యాసమొనర్చి పాశ్చాత్యవిద్యల ననుసరించి పాఠశాలలను రాజకీయవిద్యమున నామగల్గిన సామంతులు పాశ్చాత్యవిద్యా సంపర్కములేమి కేసి బొల్లనవలసినవారై. కాని అభిలక్ష్యాలనామగల్గిన మహాసభ 'భారత' 'హిందూ' యను విరుద్ధనామములను సాధకము చేసికొనుటకు మహమ్మదీయసామంతులందు రాజ్యాంగము యవసరమయ్యెను.

సమస్తములనుపాశ్చాత్యములను కాంగ్రెసు ఉద్దయమున
బొల్లన రాదని ప్రతిఘటించుట.

కాంగ్రెసు మహాసభను, మహమ్మదీయులుగూడ ప్రతి నిమిషంగ బంతుటకు ప్రయత్నములు నెల్లకపోశేను. కాని అంతయును మహమ్మదీయ లోకమున పాశ్చాత్యవిద్యాసంస్థాపకుడని బిరుదనందిన సయ్యదు అహమ్మదుఖాను రాజకీయగంగామున బ్రవేశించి 1887 వత్సరమున డిసెంబరు 28 వ తేదీన లక్నోవిజయమున నొక్కటియు, 1888 సం॥ తర్వాత మూర్తి 18 వ తేదీన మొగలు పట్టణమున నొక్కటియు రెండు మహాసభాసభలను గాంచి, ముసల్మానుల కాంగ్రెసు మహాసభ్యులను బొల్లనవలసి యొక్కొకటిని యెట్టిప్రయత్నముల వారిం చేసె. ఈ యుపన్యాసముల వివరములు యొక కష్టకార్యము గాదు. విల.న, రాజకీయ స్వనివారములను దభిరుచిగ నేర్చి మహమ్మదీయులు విప్లవపరి పాశ్చాత్యభావము తెన్నియో యందులభు. సహజము మహమ్మదుఖానుల వాదప్రతివాదముల సారాంశముల నొకటయి కలపవలసి గొన్ని ఆ వాద్యంబులను వాదాంశముల నైకొని యాతడు హిందూ మహమ్మదీయైక్యతను విరోధిని వాదించు వారిలో నొక్కడను గాను.

ఆయన వ్యతిరేకభావ మేల వహించెను?

సయ్యదు అహమ్మదుఖాను గారు నీయ యొక్కొకమును చాలించుకొనిన పిన్నుల స్వ యోధ్యకై యుద్ధయమును ప్రారంభించెను. ఆయనకు మహమ్మదీయభావమునకే భాగతీ యాభిమానమును, నిశ్చలతకేవల మున్నటుల ననేక యుపన్యాసముల కలన నెల్లడికాగలదు. భారతాత్మమైక్యతను దానన కెక్కడు విశ్వాసము. తన హిందూ స్నేహుల నాతడెంతగ ప్రేమించినదియు, ఆయనకు స్వయముగ నెరిగినవా రెల్లరకును వినితము. కొందరానన కామింపిన సమచితభావములే యందెవ్వరొక యెట్లు సాధ్యమై యుండును?

మహమ్మదీయ బొల్లన రాజకీయ జీవమున బొల్లన సూచన ఆయన నిశ్చయించె నను నిందాసాక్షిగాడ నెరిగినది గాదు నేనుదానిని చూచుపన్యాసము లందును సాధనము ముగించుట నొప్పుచున్నట్లు ఎన్నివాదనల గావించినను, మహమ్మదీయ బంతుట కింక రాజకీయ రంగమున ప్రవేశించరాదని ఆయన తీర్మానించుటకు గల ముఖ్యకారణములు రెండవితోయరు న్ను. భారత ప్రభుత్వభావము మహమ్మదీయములనుండి తొలి, ఆంగ్లేయుల హస్తమునకుటచే, తమవనవి నామిండు కొనిన వారిని లెగనామగల్గిన మహమ్మదీయులను పంపించి కాద్యము వేరొకందులేదని ఆయన బాగు నెరుగను. అట్లొకప్పుడు మహమ్మదీయుల కెంత ములభమైనను, కాంతిప్రదమున కాంగ్రెసు యుద్ధయమునకు భంగము వాటిల్లవలయు నాటికి తెలియును. ఖాను గారు రాజకీయవిషయములలో స్వసంస్థియాలన నెవ్వరులాకలకుల ప్రధమకారణ మిందె. రెండవకారణమును అంత ముఖ్యమైనది. మహమ్మదీయులు తమసంఘమున నిర్దేశించి దలంపనతో, ముందగ విద్యావంతులు కావలెను. కాంతియుకొక ప్రత్యేక విద్యాలయమును నిర్మించి, ప్రభుత్వ స్థాపనలో నలెకా సామాన్య విద్యతో పాటు సుతవిద్యన తీసుకొనినను కూడ, మహమ్మదీయులను పాశ్చాత్యవిద్య నభిమాన ముదయుపజేయుట సులభపాద్యము కాకందెను. క్రైస్తవీకృత సామాన్యమైన, విద్యావిధాన నిర్మాణకార్య బొల్లనవలసికన్న, 'కాపు'ల ప్రభుత్వమును నిర్మించుట మహమ్మదీయుల కెట్లును సులభముగా, కిల్లానరమున గగ వాల్టోనరును లేమొనని ఆయన భీతిలేను. అందులన, కీయ జీవన సెంత యొక్కర వలెనైనను, తాత్కాలిక ప్రతి రహితముగటచే, మహమ్మదీయుల కార్యతీయతలయ కకు మరలనుండ నామన సర్వప్రయత్నముల గావించెన ర్యము ముగిసినట్లుట, మంచిచెడ్డలను పరిశీలించుట ను అందువలనకే గతించివారి చర్యలను మనము వివర్ణించి వీర్వు సాహసించుచున్నాము. అట్టి విమర్శన దృష్టితో నను, సయ్యదు అహమ్మదుఖానుగారి భావము సమ దనియే చెప్పవలసియున్నది. ఆయన పలికిన వాక్యము అసలే పలుకవలసిన నెన్నెన కానుండెడిదేమో తోచినను, మహమ్మదీయులయొక్కయు, భారతభూయ ప్రయోధిలను లెకలైననులే, ఖాను గారు యుల నడపిన మార్గమునకన్న విశేషము భిన్నము యుండెని నే నొప్పుకొనవలసియున్నది.

మహమ్మదీయ సంఘమునను నామగల్గిన పద్ధతిని నిర్ణయించిన ఖానుగారియే స్వసంస్థియ ముగించుటతో నైతికము విశేష సంభావలకు గది లేదు. దేనగు సంగతి మనము గమనింపవలెను. ఆయన గ్రంథము నన్వయించుటలో తీవ్రపాటుపాదముల మహమ్మదీయ మతవిధానముల తెట్టి సంబంధము

నను, చి. కాలానుగతమున ప్రజాసాధనమున వడసే పూర్వాచార పరాయణులలో ఒకరుగా నావేరియమును మాధుర్యమును లను, దురాచారములను, అంగ తీవ్రముగ ఖండించెను. కావుననే పలువురు స్వయచ్ఛ్రు లాదానము చేసిరినుమండిరి. అతని కొలన ఆచనను తీర్చి, నిద్రల నానోపించిరి. చాలకాలమునకు, ఆయన సామించిన అభిరుచి కళాశాలయన, భక్తిపరులైన మహమ్మదీయుల కసహ్యముగ నుండెను ఇస్లామీయులను సైతము, రాజకీయవిమతములతో మాత్రము మహమ్మదీయులందరు నేకగ్రీవముగ నాతని నాయకత్వమున కంగీకరించిరి. ఆయన కేవల కులసమూలమున, రాజకీయ పక్షానుభవమున, ప్రయోగించియుండిన పాతకములను గురించును? కావున, భానుగారి కలకలపడి ముఖ్యకారణ మాలసి పద్ధతి నందలి ప్రాశస్త్య మేని నానమ్మకము.

(అతనియు కళాశాల స్థాపకముగను బయటి సంచర్యములను, మహమ్మదీయులను రాజకీయ జీవనముగాని, అంతర చెప్పదగిన రాజకీయ సుఖముగాని లేని దిశలో కాంగ్రెసు కోర్కె తెచ్చియొనను సలపైనవో మహమ్మదీయుల కపకారము జరుగనల భానుగారికిగాని, ఆయన బ్రిటిషుమిత్రులకుగాని—వీరిమాట పేరుగచెప్పలే—లోచించెనె, మహమ్మదీయ స్వతంత్ర్యమునకు సంబంధించిన చెందిన లేన స్నేహితులను, ఆయనముఖ్యముగ తనకళాశాల నిర్వాహకులను, సమావేశపచి విధానముగ తీర్మానము కావించిడివాడు. అతిర్వాము 'మహమ్మదీ' ప్రతీకయందుక, భానుగారి స్వకీయ పాతకములకు ప్రకటించిడివాడు. ఆ విషయములో మహమ్మదీయుల రాజకీయ జీవనములకున్న నేమియులేదు.

తన మిత్రులను సర్వసహాయకముల కీంద్రతి మిగుల గుచించెనయన, వారి కసహ్యతను సేవకపద్ధతి పనులించినవో తన కళాశాలకును విద్యార్థులకును సర్వవిధముల నాటకముల కలగజేయుచునయన, ఆయన బాగుగ కేగి యుండినని నే నంగీకరించెదను. కొందరు రాజకీయవిమతము లాతని కారోపించిన దానిని మాత్రమున మాత్రమునలేని, నేనాతని స్వతంత్రస్వభావమున బాగుగ పరిశీలించి స్పష్టముగ చెప్పగలగచున్నాను. స్వతంత్రభావపూరితుడగు భానుగారి కీసచుయానుకూల ప్రవర్తనమైనను సంపూర్ణముగ నంగీకారమైయుండియుండదు.

1907 వ సంవత్సరములో, మహమ్మదీయ మహాసభా సంస్థాపకములను వారిరాజకీయజీవనమున సూత్రసతక మారంభమైన కొలది దిశములకే, అతనియు కళాశాల విద్యార్థులు సమైక్యముల సంఘమొనెను. పోలీసుభటులు కళాశాల యందొక విద్యార్థి కలిపించిన సందర్భమున, ఆంగ్లేయుల కళాశాలాధ్యక్షుడును పండితులును, పోలీసువారి పక్షమునకుండెను. ఈసమైక్య కారణము. దాదాపుగ నానయముననే, భానుగారి జ్ఞాపకము కళాశాలలో ప్రతిపత్నమును జరుగు "సంస్థాపక సామితికవర్గం" వచ్చెను. నాటి యుత్సవమునకు, స్వర్ణయుజైన సంస్థాపకనిగూర్చి, నేను కొన్ని పద్యముల 'సుధా' భాషయందు వ్రాసితిని. విద్యార్థుల యాత్మగౌరవమునకును, పరదేశీయుల దురభిమానము నడంపకునకు తోడ్పడుచు చేయగల మహత్కారమునకును, నిదర్శనమైన యాసమైక్య వ్యవహారమును గూర్చి ముచ్చటించుచు, భానుగారిగూర్తొన దేరించి ఇట్లంటిని: "మా కీర్తి 'అల్లరి' సంభయం, నేర్పడినది నీవే. నీవు వ్రాసిన భింపితి. మేము పూర్తిగా కానించితిమి."

ప్రధానవిరోధి.

సూర్యుడు అహమ్మదుఖానుగారి స్వభావమును సిద్ధాంతములు నిట్టివేసినది గలదువాడ నేనొక్కడనే గానని డెప్పుటకు, కెప్పుడుగనదు గలవు. చిత్రమున నొకసంభాషణ ముచ్చట చేర్చుచుండెను. నానోదరు డింగను డింగి పదవి యందుండికాలమున నొకానొక రుదయన భృద్ధుడగు నొక డాంగ్లేయ యువకుని నానోదరు నకాశించి "భారతీయ ప్రజల ఆంగ్లేయస్వభావమున ప్రజల విరోధి యెవ్వని రుదయన?" అని ప్రశ్నించెను. అందులకు నానోదరు చెడినా వచ్చియు ప్రయత్నపారించి యాయువ్యుని, "కాదు, కాదు, ఆంగ్లేయభక్తాగ్రగణ్యుడనిమితులమున నున్న మహమ్మదు భానుదక్క ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వమునకు ప్రభువిరోధి వేర్కొనుడుగా" అని వచించెను. ఆతని పలుకుల కచ్చెరువంది అహమ్మది వాగ్దమము గా నేరదని నానోదరుడు వాదించుచుండ, మరల నాయువ్యుని, "హాలో! బింగెట్టు" (నీమూజుమందలి పట్టణములు) నగరములందు విద్యాభ్యాసమునకు విద్యార్థులవలెనే విద్యాభ్యాసమునకును, వారలనే జీవము గడపుచు, వ్యాయామ పరీక్ష మారుల వారివైన నవలల నోడింగల అతనియు విద్యార్థులు, నీమనుండియచ్చటించెంచి తెల్లయువ్యులకు వశపర్చులై నేనలొనర్చుచు దలందుమితివా? అనికల్ల. మేకతల్లి, వ్రొందన రాజ్యమున ఆంగ్లేయపరిపాలనకు ఆంగ్లేయకాలము దాదాపునున్నది. విద్యాభ్యాసమునకు సహ్యము అహమ్మదుభానే నేను ఆంగ్లేయ పరిపాలనకు ప్రధానవిరోధి" అనిక.

మనలో బెక్కండ్రులె యాసీను యువ్యోయు, ఆంగ్లేయ పరిపాలనలచే బ్రతిష్ఠింపబడిన పాఠశాలలో గరుపము విద్యావిధానములన జరించు యువ్యముల గుర్తించాలవయ్యెను. విద్యావిధాన ప్రాబల్యముచే తప్పక జరించు యాసంతుష్టి నే రూలడు జూడగలెను. ధనసూక్ష్మయ్యును ఉత్తమాధ్యక్షులు కాకరమైన విద్యాలయముక కెన్నా రుమండ, (నేటి మూడు వర్షముల క్రిందట, నాపూర్వ విద్యాలయమున పరిణామము జెందెను) ఆంగ్లేయపరిపాలనలతో ముందు, జాతీయదగ్గ విరహితమై, శ్రీమంతుల యాదరణకే సాత్రులై, యసంఖ్యాకులగు యువభాగ్యులు విద్యార్థులతో నిండియుండు పాఠశాల విద్యాలయమునకు నానగరమున ప్రాసాదమున "నిగూర్చి ప్రభుత్వ ప్రభావవిరోధి" దనబోరాటమున జనుముగాంచెనని గల్గెంబులను, ఆతని విద్యార్థి గంతకులు ఆంగ్లేయప్రభుత్వమున బోహరులొగ్గుమండ మెలంగగలగంతటి యువ్యులవలె యచిరకాలము ననే భారతముకి గల్గింప కృషింపబోయియు, యారడు స్వయంతాభిమానులగు మహమ్మదీయులను, దేశభిమానపూరితులగు భారతీయులను, తయారుజేయుట నభిలషించెనయన, యయ్యదియె యాయన లక్ష్యమనియన, నేను దృఢముగ వక్కాణింపాలను.

అతనియు కళాశాల: మహమ్మదీయు మహాసభ:

భారతభూమి యందలి ముఖ్యరాజధాని నగరములలో దాదాపు ముప్పదసంవత్సరముల క్రిందట విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనముయ్యెను. దేశమున నూతన బాతి చుంపన నిర్వాహకాలము కూడ నిమిషమునకొకటి! అట్టికాలముయొక్క యనశ్చ పరిణామముగ భారతరాజ్యాదు మహాసభాసభా సంస్థ బయల్పడెను. 1877 సంవత్సరపు విప్లవమున ముఖ్యంగా మహాభాగముందు, తన మతస్థులకొరకై సిపాయికులమము జరిగిన యురవడితెగ్గరములలోపలనే యొక మహమ్మదీయ కళాశాలను స్థాపించగలగుటకు సర్ సహ్యుడు అహమ్మదుభానుగారు చేసిన మహత్కార్యము మరల సరిగ ముప్పదవత్సరములకే, ప్రభుత్వ విశ్వవిద్యాలయ సౌకర్యమును పొంది తత్ఫలితముగా రాజకీయవిజ్ఞానోదయమున పాల్గొనజాలని ముసల్మానులకొరకు నూతనరాజకీయ సంస్థయొకటి స్థాపించబడెను. కాబానుభవములను పరిణామముల కల్గుట ప్రకృతి నియమమేకదా! మరియు 1908 సంవత్సరాంతమున భక్తాగ్రగణ్యముగ జరిగిన మహమ్మదీయ మహాసభను స్థాపించినవారిలో ముఖ్యులు సహ్యుడు అహమ్మదుగారి స్వంతకళాశాలలోని విద్యార్థులగుటకూడ సకారణముగ నున్నదనియే తోచుచున్నది.

ఈ నూతన మహాసభాస్థాపనము భారతదేశము నందలి మహమ్మదీయుల రాజకీయజీవనమున నూతనకేమును సృజించెను. అప్పటికి కొన్నిమాసముల పూర్వము త్వలో రానున్న మింటో మాజీ సంక్రమణముల సందర్భమున, మహమ్మదీయుల కొరకలను అప్పటి రాజప్రతినిధి ముగ్గు మింటో ప్రభువు గారికి నివేదించుటకు రానుబాగు డెక్కటి తగలెను. రానుబాగుయొక్క నివేదికను "ప్రేరణ"నలన జరిగినది చెప్పటం, యుద్ధకాలమున కొందరు పత్రికాసంపాదకు లున్న "ఇప్పుడేముయును ప్రమాదములేదు!" ప్రభుత్వమువారు వ్రొందన విద్యాగంతుల కొరకలను ప్రోపిచేయగల రుదట నిచ్చెను. కావున యలవాటు నొప్పన కొన్నివర్షములకును భారతీయుల పోరు చల్లగా వానోళ్ళ కట్టుటకు కొన్ని సంక్రమణములను విచ్చును కట్టుటకు సిద్ధముగ నుండిరి. భూర్య మొకకాలమున వైల్లండు నందు న్యాయాధికారి విచారణ కాలమున నొకతైదిని, నీరతుమున వాదించుటకు న్యాయగారి యెవ్వడైన నున్నాడా? యని యడుగ వాడు తన యుద్దేశ్యమును దాచక, "అట్లు లేకపోయినను విచారణ సంఘమున నామిత్రులు కలర"ని బదులు చెప్పెనట! అట్లై యెట్టిపితి యందుండెనో యాకాలమున భారతదేశము నందలి మహమ్మదీయులస్థితి యట్లుండెను. కాని అప్పటికి ప్రభుత్వమునందు మహమ్మదీయులను గల్గుచున్నట్లు, రూప్యముగ, నితరులకే వారినిరాడ రిగ్ న్యాయవాదులను దురుచ్చిను డరి ప్రకొప్పిరి. అప్రేరణ యొక్కలమునందలి దప్పిననావగాజుమును మహమ్మదీయమక్షము బాగుగా వాదించబడెనని చెప్పటం కెట్టి యధ్యంతరమున లేదు. అందరకును సాహస్యముగ దేశభాగములకు బట్టి నియోజకవర్గము నేర్పరచు పూర్వప్రదర్శితమున లాల్మసులను సరియెట్టియు తృప్తికమైకట్టియు— ప్రాతినిధ్యము లభించినదని చెప్పటం పలుపడెను. మరియు మహమ్మదీయులు ప్రభుమునుండియు తమకు కావలెనని వాదించుచున్న ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము నుంచికాదని వాదించువారందరును అట్టి ప్రాతినిధ్యము హిందూమహమ్మదీయులమందు అభిప్రాయభేదముల యొక్క ఫలితమేకాని, వాని కది కారణము కాదని జ్ఞప్తియందుచుకొనవలయును.

ప్రత్యేక నియోజక వర్గము.

జాతీయైక్యత.

మహమ్మదీయులకు అధికారవర్గమునందు గల మిగులు ప్రత్యేక నియోజకవర్గస్థాపనము అచిరకాలమున హిందూమున లాగుల యొక్కతకే తోడ్పడునని యప్పటికి కొందెవ్వరను కనుగొనలేకపోయిరి. భాతీయులకు యెంత సంపదముగ నైనను ప్రాతినిధ్యము నొకంపుకీడయే ప్రభుపర్యాయము. అట్టి సంద

ర్భమున బ్రిటిషుపాలనాప్రారంభము నుండియు నున్నరీతిగ హిందూముసల్మాను లింకిను విముఖులగును అపకృష్టముగ పరస్పరకలహముల సల్పుకొనువాడుగ నే యున్నయెడల, సామాన్య నియోజకవర్గస్థాపన ముఖ్యముగా ముఖ్యముగ ముఖ్యముగ కాగణమై వారల కదివలెనున్న భేదములను మరింత స్పష్టిపాదించియుండును. ప్రత్యేక భర్తీయు 'స్వసంఘ సంరక్షణము'ను మివతో విమతస్థులయెడ తనకు నందరికంటె యెక్కువగ నున్న స్వేచ్ఛము నూతగా చేసికొని, తన సోదరులను తనకే వోట్ల నియ్యమనికొరియుండును. ఈ పద్ధతి దోషభూయిష్ట మగుటయే గాక దానిచేత యెన్నికలయందు రెండుజాతుల పరిస్థితులు ననమానము లగుటచే అట్టి యెన్నికలపరితములు రెండుమతముల వారికిని హానికరములుగా పరిణమించియుండెడివి. ఏలనన తన ప్రత్యేక సెన్సుకొనుటలో సఫలత నొందలేని సంఘము జయమొందిన విరోధి సంఘమునెడ తగ్గుక యనూయాపూరితమై యుండియుండును.

రెండుసంఘములకును నేర్పడిన భేదములు సాంఘిక, మతసంబంధ మైనవగుటచే ఎన్నికలసూయమున వివిధరాజకీయాభిప్రాయప్రాబల్యమున కనకాశము లేకుండెడిది. జాతీయైక్యమగు ముక్కుగ నున్న కాలమున, ప్రత్యేక నియోజకవర్గముచే నెన్నకొనుటకు ప్రతిభయు కూడ, తప్పక శత్రుజాతీయమైన ముస్లిం దాదాపుగ్రస్తులై యుండునని నాకు తెలియకపోలేదు. కాని ప్రత్యేక నియోజకవర్గముల నేర్పరచుట జాతీయైక్యములను క్రింది ముటు కారణమైనది,

విరోధమున నిష్పేక్షనము

మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక సంఘప్రాతినిధ్యము నొసంగవలెనను చచ్చులో నేనుమాడ సంపూర్ణముగ పాల్గొంటిని. కాని 1910 సంవత్సరమున నూతనకానసభ యెన్నికలలో మహమ్మదీయుల హక్కులు ఆచరణరూపమున స్థిరపడినవెనుక, భారతదేశ రాజధానియగు ఢిల్లీనగరమునుండి దేశమునందలి రాజకీయాంగళనములో మహమ్మదీయులు తననట్లు పాల్గొనుటకు సహాయకారిగ నుండుటకై వారలకు తక్ నొకదానిని సంపాదించ నిశ్చయించితిని. తాత్కాలికాచరములకొరకు ప్రయత్నించుటలో నప్పడప్పుడు సంఘమునందలి భిన్నవ్యక్తులను సంఘస్థానములు తప్పక జరిగినను, మహమ్మదీయులు తమ ప్రత్యేకావసరములకు సకలభారతజాత్యవసరములతో సమన్వయము చేయవలయు ననుభావమును పురికొల్పుటకు మిక్కిలి శ్రమపడితిని. మతపన్ను పడి చచ్చునకేకొట్టజనసంఖ్యతో నిండియుండియు, భిన్న భిన్నములగు సంఘాతులును, మతములును, సంఘములును గల భారతదేశమునందు, యామతవైష్ణవముల బరిమాన్వి సర్వమత సమన్వయమునకు గడంకుట భగవద్విద్వత్తమైన కార్యమని నానమ్మకము. 1904 సంవత్సరమున, అనగా నేనింకను నాకు ఫర్షనుండి వచ్చి రెండువత్సరములు కాకమునుపే, మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయస్థాపనముగూర్చి యహమ్మదుబాదున నుపన్యసించుచు నీమత సమన్వయమునుగూర్చి కొంచెము జుంజుతోనైనను విస్పష్టముగ ముచ్చటించితిని. అప్పుడు నేను చెప్పిన దీక్రింద వివరించుచున్నాను:—

"అన్నిమతములవారను కలసి యొకపరుని (విశేష ప్రభుత్వము) దేర్పించుటయను కారణమున దక్క మరియెంతర నూతనకేకీచేసిన నీ భరతఖండమునందలి ప్రజలందరును నొక్కటిగ బంధించ బడ నిచో, హిందూదేశమున నది వ్యక్తిత్వము లేని యొక భూభాగము యొక్క నామమై పోవచ్చును. అట్లు కానిచో నీదేశమున సర్వసంపరకమైన కావలెను." భరతఖండమునందలి యన్ని మతములందును భిన్నత్వమును పెంపొందించు బీజములున్నవని తెలిసియు, దేశమునందలి సమైక్యము, ఆత, సంపూర్ణ సామ్యకేత్రోచ్ఛయమాడ, నైకమత్యబీజములకూడ కలదునమృతము నాకు కలిగెను. సతములందలి సిద్ధాంతభేదములు కేవల మరసంపరకమునకే యవకాశము నొసంగుచున్నవి కాని, మరియొక విధమైన మతసమైక్యమున కవకాశమున్నట్లు తోచెను. కాని నే నవకరించిన యుపన్యాసభాగమున చెప్పినట్లు, యా సిద్ధాంతభేదములు స్థానికములును, జాతీయములునుగాక, మతసంబంధము లయినవి. ఇందువి సంవత్సరములకంటెయు నెల్లప్పుడును, అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములకంటె మహత్తరమైనట్టియు, పవిత్రమైనట్టియు, నాధ్యాత్మికలక్షణములు గలిగినట్టియు, నొక మతసంపరకమునే పట్టుముగా నుంచుకొనియుంటిని. మరియు ప్రస్తుత రాజకీయ జ్యోతిష్కలు, హిందూ మహమ్మదీయ విభేదములు ప్రాచీన కాలమునందువలె నివృద్ధమగుట పెంపొందగలవని భావింపయును నూచించినప్పుడుకూడ నేనాలస్యమును మరునక భృష్టిపథము నందుంచుకొనియున్నాను. ఈలక్ష్యమును కార్యరూపముగ నొనర్చుటకే నా వారపత్రికను ప్రారంభించి దానికి సారకముగ "కామేడ్" అని నామకరణ మొనర్చితిని. "కామేడ్" "సర్వజనుమిత్రమును, నిష్పక్షపాతియును"నని యర్థము.

సోదరులారా! నా ప్రత్యేకయొక్క ప్రభుసంపదకయంపు నే నప్పడప్పుచాసిన యుపన్యాసకార్యముల ననువదించుట కేవల మప్రభుత్వమున కింపదును. తత్కాలమున భారతభూమియందు లేగియున్న భజయోగిదేశమునే, సంకరాత్మ్యమును, ప్రాపంచికవిషయ నిమగ్నమును నగు ప్రపంచమునకు మహాగళ

భావములను తేటతెల్లముగా ప్రభావవంతమున తెలుపటకు సహజముగ సంకల్పించితిని. కాని, ఉన్నతభావపరంపరలలో నగు ప్రతిపాదన, నాకుగల భావోన్మాదము, ఆదర్శములే, తప్పక శిరస్సిడియుండును. 1911 వ సంవత్సరము 14 వ జనవరి తేదీన నేనిట్లు వ్రాసితిని:-

“భారతభూమి యొకమత్యము కల్గియున్న దనుమాటను మేము విశ్వసించుము. ఏలన, ఇట్లే యున్నయెడల, యీంప త్వర కాంగ్రెసును సభాధ్యక్షుని శ్రమపెట్టి అన్యజేశమునుండి తీసికొను నవసరమేలే? మృష్టాన్త, సృజనమాత్రమున ఋభుత్వా పూర్తి కానేరదు. సర్వభూతజాతముగల్గితే సామ్రాజ్యమునకు అభి మానాద్రిత జేశభక్తియొక్క వైఖరిని ప్రతిపాదించు నింద జాలమందు ప్రజావైషమ్యముగల ఛాందసపుత్తెట్ల మాకు మరింత వైరస్యము కలదు.

“మధ్యాభివృద్ధియందు నేతానందమాత్రముచే తృప్తి గొందలలో తుత్తాపవీడితలై వెంటివోందు వివాదములూడిన”

“మధ్యాభివృద్ధియందు తత్కాలానికి కాంచనభ్రాంతి యందుకొనవేరిన వనవాదు కొందరుకూడ నిలువలేనే శ్రుతి తిర్వణమందియు వ్యాధ్యవనభవించురు. కాని వనవన ప్రేమా స్పృహదయుగ ఎక్కువగ భీతిల్లజేయువాడును వనము నమ్మజాల నివాసును ఎవనిన, వ్యవసాయప్రభావరహితుడగు కేశల లక్ష్య మూర్తియే. అంగకవివరండుగ వైరననుగూర్చి “కత్తింట్ల ప్రతిభాశాలియ్య మిమాంసకు గడంగివప్సడు మాత్రము శిశుప్రాచుడని” జర్మనుమహాకవియగు గెటే వచించియున్నాడు. అఖండలక్ష్య సంపన్నుడయ్య నోర్పినే కూర్చితేని వానిని మనముకూడ నీరీతిగ నే గణించుము. బుద్ధివైకల్యమునందెన యీ దేశము నందెకవత్తింట్లమై నలక్ష్యపతిపాదనము నుద్యమించిన యత్న పరంపరలు నుదితములును, అనదుదితములును లెక్కకు మిక్కిలిగ నిష్ఫలములగుటచే నురయుక యాలోచితముగ యన్నము నిష్ఫలమైనవో అందుకుగూర్చి స్వల్పముగ నైనను సానుభూతిని చూపజాలున్నాము. తునిగిన గాజువెంతులను గోడతో సంధింపజూచి వైముఖ్యతచే విసికించు యన్నభంగము నకు వగలెంది విమభియగుదుండు వస్తుతత్వమును నిందింపజూచు దుర్మయముగ మాత్రము మనము లోమగాడము. అనగా స్థితి గతులను ధీరలమై యుద్ధాగ్రుదుము. ప్రత్యక్షస్థితిని గమనింతుము, ఎట్టి వికారాకృతిని వహించియున్నను, ఆదరణపాత్రము కాకపోయినను, ప్రత్యక్ష స్థితిని యథావిధముగ గమనింతుము. అవశ్యములగు వ్యవహార యాధారములు తృణీకరింపజూచుట నయ వైశ్యత్యము దేల్పుచున్నది. ఏకమత్యమున కాటంకము కాజాలి లోతుగా పాతుకొన్న పట్టుదలన, భేదప్రతి పాదకములగు శాశ్వతప్రాబల్యములను నిష్కపటరీతి గమనింతుట, యొకమత్యసాధనమునందు ప్రధానమైన పదముగా నెంచదలను. నేటిది సంభారముల నేకరించినను, లేవనమాటను చురుకైనదు.

“హిందవులును మహమ్మదీయులును, పరస్పరానుకూల్యత లేక గాని పరస్పర విరుద్ధముగాని కార్యక్రమ మహించినవో నభివృద్ధిప్రభుత్వము జెందుటయేగాక యభిగతి పాలగుదురని మా యభిప్రాయము. మార్గమున కడుబాగుకాకలెతో నడుగిడు చుండవలయును. ఆమనికార్యానందస్థితికి సామ్యత్యము న్నందగల స్థితి విశేషము ప్రాచీన, తేక ప్రస్తుత, చరిత్రముల యందు గాన్పించును. పురావృత్తము (చరిత్ర పునరావృత్తి నొందదు. కాని లోకమున కింకను మార్గదోషక నుచున్నది. మనలకు కూడ కానించ సుమర్థమై యున్నది. భారతీయ భర్తృగం దేశము లిందుమించు శాశ్వతాభ్య ధర్మసందేశముల వంటివి. అయినను యూరపుఖండంతర్వర్తల ననుకొనివిదులును వదాన్యులును నైతము జాత్యభిమానవోదితులై సార్థపరత్వమున కైతాండనించు యుద్ధజాలముల దగుల్గాని యున్నప్పటికిని, గండనీతిని వారింప నింకను నిరాశజెందక రణాధిపాన దేవతయొక్క సింహాసనమున శాంతిస్థగతు నెలొల్పు వెనుదీయక నున్న స్థితియందు, భారతజాతీయ భవీష్యత్తునుగూర్చి మనము నిరాశజెందజనువా? సమర్థులగు నాల్గుట్ల జపానుదేశీయులు చే సమూహంపరచు నత్యంతార్థజేశభక్తియు నిశితజాత్యభిమానావేశ విజృంభణమును వర్తమానమున మన భావజీత్రము లందు నున ముంకురింపజేయుజాలక పోవచ్చును. అయితే కనడా రాజ్యముందు వర్తించుచున్న యొకస్వంపదను నెలొల్పుట దుస్సాధ్యము కా శిరదు. ఇన్యుది చలలాలరచేకాని, కల్ప చమత్కారచే కాని శోభితముగ గాంధ్యపరిణయము కాకపోవచ్చును. సర్వసామకూల్యతలో నుద్భవించిన వైవాహికసంబంధము భంగపడగలదికాదు. రసీక నాగ్యాభిప్రాయమివేటి వివేచనాసహితమైన నీకనవోభిజిత్తే యనుసరింతుము. రసాధిపాదవేత శుభ శిఖాములను నిరాశరింపకుండ ననుగ్రహించుగాక! ఇదియును సులభమార్గము కాదు. కాకపోయినను భారతీయసంతానమున కారణ శాత్రువును చిరంజీవ స్థానమో గ్రహమై నిలసిండున్నది.

“ఓ! ఏకమత్యమా!!”
క. వచ్చెదవు నరల కైక్యం
బిచ్చెదవిక జాతిజాతిసేర్పడ కూర్మి
గ్రచ్చెదవు; మాకుతి యిక
చిచ్చున జేరుటయె, జూరచేసినమొకకా.”

స్నేహితులారా! మాడు సంవత్సరములక్రిందట నేను లక్ష్యముగా నుంచుకొనిన, యాదర్శముయొక్క యసంపూర్ణాకారము నైనను సందర్శించు భాగ్యము లభించెను. ఆయాదర్శమును మనము కలించినంత సంపూర్ణముగ పొందజాలకపోతిమను మాటను నున మొప్పుకొనక తప్పదు. ఇట్టి పరిస్థితి లకు ముఖ్యకారణము లెవ్వయో జంతులేకుండ నిష్పక్షపాతిబుద్ధితో మన మాలోచింపవలసియున్నది. అట్లు చర్చించుటకు పూర్వము వెనుక నుండి నేను వివరించుచున్న క ప్రధమ పక్షకావ్రయత్న కాలము లిట్టి పరిస్థితులకు ముగిసినట్లును.

ము సల్పానులు:
వి శే శ క్య ప హ ర ము లు
నేను తలచినట్లుగా నానభిలషించు, ప్రజాశయముల నే వాదించుటలో పరస్పరకాహంస్యము చేసికొనుట కభ్యంతరము లేనట్టి హిందూముసల్మానులనే యీ ప్రత్యేక నియోజకవర్గము సభ్యులుగా నెన్నుకొనెను. అట్లుయ్యు దేశమునందు సంఘము లలో, పరస్పరభేద ముండుటపోయినను, పాశ్చాత్యజాతులు ముసల్మానులయెడ చూపు దౌర్జన్యములేవన, దౌర్జన్యము భారతదేశమునందలి ముసల్మానులలో గావించిన భావోన్మాదము కలనను, పరిస్థితులలో నకస్మాత్తుగ నొక మాత్రవర్తనము కలిగెను. మహమ్మదీయతర దేశభక్తులలో నిష్పక్షికిని, విశేష మహమ్మదీయుల పరిస్థితుల ప్రాందం మహమ్మదీయులలో కలుగజేసెడి భావపరివర్తనము నెడల ననంతకారమును చూపుచారలున్నారు. కాని కొంచె మాలోచించినయెడల నే నిష్పక్షుడవచ్చి చిన పరిస్థితులలోని క్రొత్తమాపు, హిందూదేశమునందలి మహమ్మదీయుల వృద్ధిని స్వదేశవ్యవహారములందు నిస్సంశయముగ కొంతవరకు మరల్చినను, యీ విశేష ప్రభుత్వమును నమ్మక లాభము గలుగు నేడి చిక్కాలానుగతమైన మహమ్మదీయుల నమ్మకమును నిర్మూలించవోద్దడెను. ఇట్లు చేయటచే భారత జాతీయత్వము మిక్కిలి యభివృద్ధియయ్యెనని చెప్పట కభ్యంతరములేదు.

1911 సంవత్సరమునందలి కరిస్తితులు

భారతదేశమునందలి యన్ని యతసంఘములయొక్క సంయోగావశ్యకతనుగూర్చి నాకుగల యభిప్రాయములను ప్రచురించుటకు ‘కామ్రేడు’ పత్రికను నిర్ణయించితిని. ప్రపంచమునందెచ్చుచున్న ముసల్మానుల యెడల సానుభూతిని చూపవలయు ననుట, మహమ్మదీయ మతసిద్ధాంతములలో ముఖ్యమైనదైనను, అట్టి సానుభూతి కేవలము భంగవర్తన కాకుండ స్వదేశభావనమును సాధించుటలో హిందూదేశమునందలి మహమ్మదీయులకు సాయముచేయుటకు క ప్రత్యేక నిర్ణయించబడినది. నేను ప్రధమమున పత్రికాంపాదకత్వమునకు గడంగివప్సడు నాస్వదేశమునకు బయటకుండు వ్యవహారములు చూచి నంత యెక్కువగా శక్తినించునని తలచనమిది. ఈజప్రుదేశమునందలి యప్పటి పరిస్థితి లంతసంక్లిష్టమైనదని నేనుమాట వాస్తవమే! అంత కాలమునుండి యొకపాక్షియందలి రాజ్యములలో నొక్క యింగ్లాండుతోనే మన సంబంధము కలదు. అట్టిపరిచితమైన యింగ్లాండుదేశము, టర్కీ పరిమేయలయందు క్రొత్తగా నానాసముగ స్థాపించబడిన రాజ్యాంగసంస్కరణములయెడ ప్రభుమమున సానుభూతి యున్నట్లు, చాటియు తరువార వన మనకొనునంతటి శ్రద్ధను చూపకపోయెను. మన రాజకీయదృష్టిలోనికి వచ్చిన రెండవదేశము రష్యాదేశము. నూరుసంవత్సరముల క్రిందట ప్రాస్యదేశమునకు జరిగిన సంపూర్ణాపజయముకాలము నుండియు రష్యా యొకపాక్షి ఖండమునందలి రాజ్యములలో మిక్కిలి జలము కలదని ఎంచుచుండుండెను. నరయు శాసనాఖండమందుకూడ అంతకంటె జలము సంపాదించవలయు నని ప్రయత్నించెను. ఇట్లున్నంతకాలము రష్యా మానవజాతి ప్రజల శత్రువనియు, నందుచే శారాజ్యము నొడించి తిత్త్రువాత్మ భంగము గావించుటయే, నింగ్లాండుయొక్క పరికరకార్యమని యా పాలకులు మనకు బోధనములు గావించిరి. కాని జపాను దేశముయొక్క సత్వరాభ్యుదయమును, తూర్పున దానికి గలిగిన సంపూర్ణజయమును నితర ప్రాచ్యదేశములను సర్వముగ తలనెట్టి తిరుగుటకు ప్రోత్సహించుటయేగాక, రష్యాదేశశక్తిగతులలో సంపూర్ణములైన మార్పులను గలుగజేసెను. రష్యాను సంపూర్ణముగ జయించిన జపానుదేశ మిప్పుడును నెనుకనగూడ నింగ్లాండును మిత్రదేశ మైయే యుండెను. అయినను రష్యా పూర్వ మొకప్పుడు గొప్పశత్రుసానునుండి తొలగి రష్యా యింగ్లాండుదేశములకు సంపూర్ణమైత్రీ సమకూరెను. ఈకారణములచే సమీపప్రాచ్య రాజ్యాంగ వ్యవహారములలోకూడ మార్పులు కలిగెను. పరిస్థితులలో బహిరంగముగ నిరంకుశత్వమును చూపుటయేగాక యాంధ్రాభ్యాసులను యుద్ధసంజేశములను పంప నుద్యమమైన రష్యాయెడల నభిప్రాయములు మారెను. టర్కీ

యంగూడు చిక్కాలానుగతమైన టూర్కీను స్థాపు విరోధము మాత్రమేలముతో తలనూపి తుడకు ప్రాంసు మిత్రమందలికి, బాల్కను రాష్ట్రములవ్యతిరేకమునకును వైరముగా పరిణమించెను. సమీపప్రాచీ మరయు: మారు యూరపునందలి రాజ్యాంగవైరము యొక్క కేంద్రస్థానమయ్యె.

ఇంత కాలము వరకును, బాల్కనునందయు మహమ్మదీయరాజ్యములయెడ నింగ్లాండును మిత్రముగను, రష్యాను శత్రువుగను పరిగణింప వలవాటుపడిన ప్రాంతముగామృతీయులలో నీపరిస్థితులు కొంత కలవరము కలిగింు. కాని భారతదేశమునందలి హిందూమహమ్మదీయ విభేదములు వారప్పటికి గమనింప కలసిన ముఖ్యవిషయములుగ గన్నట్లెను. టర్కీ, పరిస్థితిపరిస్థితులు దూర్జలములగు విషయములుగ నుండ, పరస్పర వైషమ్యముల కలన కలిగిన భావోన్మాదము, భారతదేశమునందలి హిందూ మహమ్మదీయవిభేదములే కొంపలు మునుగు గొప్ప యంత్రణా తియవిషయములనుగా జేసెను.

వ్యవహారములు సరిగా నేను నూదించినంత యుత్సాహకరముగా పరిణమింపలేదు. 1911 సంవత్సరము మహమ్మదీయ రాజ్యములపట్ల ధూమకేతు వయ్యెను. టర్కీ పరిస్థితి మొరాకో దేశములందలి మాత్రగరాజ్యాంగసంస్కరణముల యాచరణము విప్పుపంపరాక తమై తుండు చారావరణము మారి తుపాను వెలరెను.

సర్వసామకూల్యము చేయుబడిన రాజ్యప్రకటన

హిందూదేశమునందలి మహమ్మదీయులపట్ల కూడ 1911 సంవత్సర మెప్పుడు నూదించబడవలసిన యవకారి యయ్యెను. తత్సంవత్సరమునకు కొన్నివిషయముల బూర్వము వ్యక్తమిది గారు డిల్లీలో నొక వివరసాహిత్యము ప్రకటించుచు గాంచెను. తానా సంవత్సరమున పట్టాభిషిక్తుడవైతేని స్వయముగ వచ్చి నిండు పేలోలమున తెలియజేయుటయే దర్బారుయొక్క యుద్దేశ్యమని వైకీకన్యతెను “అట్లు రాజు తన స్వదేశమును వీడివచ్చుట బ్రతిభు ఆచారమునను, రాజ్యాంగ వ్యవహారపద్ధతికిని మానమైన పెడత్రోవయని” యందలిచే న్నగ్గిరపడెను ఈ యాచారసూత్రమును, భారతప్రజలకేకాక రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకుగూడ తెలియకుంక తత్సంవత్సరము ననుసరింపబడిన రహస్యప్రవరనమును, సహజసీమములయే చెప్పవచ్చును. ఏలన యీ రాజ్యప్రకటనము భారతదేశమునందు బ్రతిభు రాజ్య ప్రాంతములనుండియు ప్రకటించబడినవానిలో నుదాత్తతనమై యున్నది. నరయు శాశ్వతమైన చేయబడకముందు, ప్రభుత్వమునెడల ప్రాంతమైన యువాకును పుట్టింప సంకల్పమె సజ్జియ, విశాలవ్యాప్తమై యణావ్రొత్తుటకు దుస్సాధ్యమై సజ్జియ, శాంతిశయ నెట్లు శమి పజేయలేనో యను బహిరంగచర్చ యాయాంధ్రానము నసారముగ చేసియుండును. ఆ ప్రకటనమునందలి యంశములలో రెండు మిక్కిలి ముఖ్యమైనవి. లావు కర్మను బంగాళీలపై చిక్కాలమునుండి తరచు పగ వీర్చుకొనుటకు గావించిన బంగాళావిభజనమును దుస్సాహించి పునర్నవ్వేరెనుచేసి, ప్రాచ్య పశ్చిమ భాగములను కలిపినవెనుక బీహారు ఒరిస్సాలను ప్రత్యేకరాష్ట్రముగా మార్చుట మొదటిది, కలకత్తానుండి డిల్లీకి రాజధానిని మార్చి పరోక్షముగా బంగాళమును విడిచుట రెండవది. ఈ రెండు వ్యవహారములను, ప్రభుత్వమువారు చేసిన కాల ఫల పద్ధతుల మరచి, పరస్పర సంబంధములేని రెండు ప్రత్యేక విషయములుగ పరిగణించినయెడల రెండును నాకు సమ్యక్తములే యని నేను ‘కామ్రేడు’ పత్రికలో వ్రాసియుంటిని. ఈ బంగాళా సమ్యక్తము 1905 సంవత్సరమున జరిగియుండగలసినది. రాజధాని మార్పు 1858 సంవత్సరమున జరిగియుండగలసినది. కర్ణాట విడిల్ల ప్రభువులు త్వరపడి తప్పగావించిరి. హార్డింజి క్రూ ప్రభువులు జరిగిన తప్పునకు తీరికగ వర్జితాపశమించుచు. ఆ ప్రకటనమునందలి యన్ని వ్యవహారములలోను డిల్లీని రాజధానిగా జేయుట మిక్కిలి ముఖ్యమైనదనియు, రాజధాని మార్పుయొక్క ఫలితముగ మాత్రమే బంగాళా పునర్నవ్వేరెనము జరిగిననియు, బంగాళీ ముల యభిప్రాయములను తృప్తి నొందింపజాలు ప్రత్యేకవిషయములవలన బంగాళీల సంత్సృష్టి నొందుదగని ప్రభుత్వమువారు తలచిననియు, రాజధాని మార్పునకు విరుద్ధముగ కొందరు బంగాళీలు చెప్పనభ్యంతరములను బంగాళా సమ్యక్తమున ప్రతిఫలముగ నొంగబడెననియు, రాజప్రకటనమువలన భారతప్రభుత్వమునకు నిండియా కార్యదర్శికిని జరిగిన యుత్తరప్రత్యుత్తరములవలన తెలియగలను. తూర్పు బంగాళమునందలి యధికములైన చిక్కులు, అస్సామును బంగాళముతో మడి పెట్టుటవలన గలుగు నష్టములు, రాజసాహిత్య, డక్టరలయధ్య ప్రయాణాది సౌకర్యలోపములు, మొదలగు సంశయములు, ‘నిశ్చితవిషయము’న నిశ్చితము గావించుటలో కారణములగుటకు తగియుండినను, భారతప్రభుత్వ మిండియా కార్యదర్శికి వ్రాసిన యుత్తరములో వీనిలో నొక్కటిమైనను పేర్కొనినట్లు గాన్పింపదు. ఆ యుక్తియు, 1905 సంవత్సరమున చేయబడిన బంగాళా విభజనము తర్వాత ప్రజలగు రెండభిప్రాయములను సఫలము గావించెనని వ్రాసుబడినది. అందిట్లున్నది.

“మిక్కిలి భాగమైన బంగారాలనును సులభము చేయుటయే గాక, తూర్పుబంగాళమునందలి మహమ్మదీయులకు యిదివరకు ననుభవించిన కొన్ని సౌకర్యముల నందుటకు ఏలు గలిగెను.”

కాని భారతరాజధానిని కనరాజధానిగా చెప్పుకొను గౌరవమును బంగాళము కోల్పోయెను. అంతయుగాక భారత ప్రభుత్వమును సమీపమునండి విమర్శించుటను, దానికి విరంధము నొత్తిడి కల్పించుటను, సౌకర్యములను కూడ కోల్పోయెను. ముగిసినపుడు ముగిసిన విశేష రాజ్యాంగ వ్యవహారములలో “లాభాలాభములు సమానములుగా నందవలెన”ను నూత్రము నలుచూచు నకు కనభక్తజేద్య మునుటచే మనకు రానియ్యదల సంపూర్ణమైనదానిని కలిగింది. ఆ సూత్రము సారమున నే యాజ్ఞాత్మక నిర్ణయము తయ్యము వచ్చినట్లు ప్రవర్తించు నిధికారమునకు ప్రతిఫలముగ ప్రాంసుకు మోరాకో యుద్ధమునకైన. అట్లే యిటాలీనేషమునకు ట్రిపోలి దక్కెను. తదనంతరమునే జర్మనీ ఆఫ్రికా నందు దురాక్రమేతిమైన యాక్రమణమును గాంచెను. ఈ పాపసూత్రము భారతదేశము యొక్క పరిపాలనా వ్యవహారములలోకి కూడ మెల్లగ ప్రవేశించినది. ఇదిగో భారతమునా రొకమాటలు వ్రాసిరి:—

“తూర్పుబంగాళము, ఆసాము, బంగాళా విభజనము వలన నిర్మలముగా లాభమునందింది. రాష్ట్రమునందలి ప్రజలలో నధిక సంఖ్యకులగు మహమ్మదీయులు రాజభక్తిగలిగి సంత్పన్నులైనవారు. కాని రెండు రాష్ట్రములందును భూస్వాములందఱును బంగాళాలో నారే యధిక సంఖ్యాకు లువోగములందున్నారు. కనభక్తజేద్యములలోకూడ వారికే పలుకుబడి యుక్కువకలదు. అది బంగాళీల యసంపత్తి యథాప్రకారముగ నేయున్నది.”

ఆకాలమున కే నిట్లు వ్రాసితిరి:—
“కనభక్తజేద్యము యిట్లు ప్రవర్తించు నోకసంఘము నందలి వారి నొకటి యాసలను బలాత్కారముగ దొంగిలించి, యసంపత్తి వైఫల్యము, రాజభక్తి విహితమైనదీయు మరియొక సంఘమునకు యవత్యముగ కట్టిపెట్టుటకంటే సులభకార్యమేమున్నది? మహమ్మదీయులకంతటి దురాశయేలేదు, దురాశలేనపుడు ప్రతిఫలము లేకపోవుట రాజనీతిలోని సుప్రసిద్ధ సూత్రమేకదా?

రాజప్రభువనవలన మహమ్మదీయ రాజకీయ వ్యవహారములలో గలిగిన మార్పులు

కన ‘కామేడు’ పత్రికలో “మహమ్మదీయులు సర్కారున కిచ్చిన సంగీతంపదలెనియే మా యభిప్రాయము”ని వ్రాసితిరి. కాని, వారికన్యాయము జరిగినదని చెప్పక తీరదెకాదు. మండే భజనము పూర్వము వారికెట్టి యిచ్చులు లుండినను, బహినులకు సమాజమైన యెవరితో వానినన్నిటిని సహించి యిచ్చునుండిరి. మండే భజన కావలయునని యాందోళన కాచి చిది వారుకాదు. భజనవలన లాభమును పొందుటకు వాస్తవమైనను, అది వారికి తలపని తలంపుగ ప్రాప్తిచిన వస్తువును వారికి భాగపడ నారంభించెను. దానితో వారి యాశాను వాంఛను నుండే వృద్ధిచేసెను. నడుమంతపు నిరదానతన వారందరి వలననే మహమ్మదీయులును ఒక్కొక్కప్పుడు గర్వపులై కింపును వివక్షించి తైత్తిక్కలాడు నెవళ్ళవలె సంపదించిన కూడ సంగీతంపదలెను. కాని తైత్తిక్కన వాని భావాలకానందుకు వలెనే ఈ మాతృదేశీ విశేషకాలముండలేదు. ఆ సామ్రాజ్యము, నతితీవ్రముగను పక్షము సంధించెను. స్వాతంత్ర్యమును బడసిన బానిసలను మరల విక్రయించినట్లుయ్యెను. పక్షపాదించుట యనిన ప్రతిపాదించి మహమ్మదీయమేకదా! బానిసలను మరల తమయజమానుల కొప్పగించినంతనే యజమానుల కొరదాలను పాదరక్షలను నధికముగ ప్రయోగించినందులకు యజమానుల నేనుగలము? తూర్పు బంగాళమునందు మహమ్మదీయులు పాలకులమును వహించి తోడిదేశీయులతో పోరాడిరి. ఇట్లు ప్రయోగించబడిన మహమ్మదీయులగతి తుదకేమయ్యెను? దేశీయులతో పోరాడుమింకను సాగించుట చిక్కుగా నున్నదని పాటలు గ్రహించినంతనే అతితీవ్రముగ సంధిచేసి కొని, తమకంటెకును తోడ్పాటునందిన మహమ్మదీయులను తోడిదేశీయుల యాగ్రహమునకు సురక్షించి వదలెడిరి. ఇట్లు ‘రాజభక్తి’ పదం కన్యామును కావించి వారు రాబట్టుకొనన హక్కులను నశింపజేసి, ‘సంతృప్తి’ యను మహాసాతకమునకొడి గట్టుకొనినవారిని క్షించిన నిమిత్తగ్రహమున కన్న నీచమైన సందర్భము ప్రపంచచరిత్రయందు గాంచుట కష్టము. రాజప్రకటన కావంపబడిన మొదలుగనే నేను ఆరాష్ట్రాధిపతి యగు సర్ చార్లెసు యెయిలీగారిని (ఈయన నిష్పక్షాధికమాలకు త్రోసివారు) సందర్శించి కేగినపుడు సీంహాప్రభువును, సర్ జిసోద మిత్రును నగుపడి రిజిస్ట్రేటరుగూర్చి నానుభిప్రాయ మేమని యడిగిరి! “వంగదేశపు హిందువులకు సంబంధించినవశము ‘కొంత లాభము కొంతకష్టము’; “బలీలును రాజభక్తియుటును” సగు చేపారు ప్రజలకు ‘కేవలము లాభము’; తూర్పు బంగాళపు మహమ్మదీయులకు ‘కేవలము నష్టము’; మహమ్మదీయుల రాజభక్తికిని తైత్తిక్కీనిబహుమానముగ కావలసినంతపరాభవముజరిగెను

నని చెప్పితిని. పరాభవముగ మై అజ్ఞాతభావమాత్రము రాకుండు గాక యని నెప్పుడైన నాలోనేను ప్రార్థించి వెడలిపోతిని. అంతకు కొంచెము పూర్వము దర్బారు సమయముననే నే నతితీవ్రముగ రాజప్రకటనను చదువుచుండ నా ప్రాత స్నేహితునును సి. వి. డి. అధికారియు నగు సర్ చార్లెసు క్లీవు లాండుగారు నన్ను పలుకురించిరి. పత్రికాధిపతుల కిదిరములో ప్రకటన ప్రతులను పంచిపెట్టుచుండి యువోగినిననుండి మొట్టమొదట నొకప్రతిని సంపాదించినవారిలో నే నొకఁడను. క్లీవు లాండుగారు నన్ను గూర్చి “ప్రకటనలో మీకుగాని మహానిష్పత్తియైన బహుమతికలదా” యని చుత్తాక్షముగ ననుగ నాకోపము నజయింపజాలక “కేమియు లేదుగాని మీమహాత్ముల చేతనిండే పని కలుగగలద”ని యంటిని. “జ్యోతిష మబద్ధమైనదని ఎవ్వరనగలరు?

మిత్రులారా! మహమ్మదీయుల రాజకీయ పునఃసమయము నందీరాజప్రకటన ప్రాధాన్యమును విహించుటచే, దీనివయమై నేనింత విప్లవముగ చెప్పకలసి వచ్చినది సోదరదేశీయుల నుండి తమకు కాపాడుకొనుటకై మహమ్మదీయుల లెంకకాలము విదేశీయప్రభుత్వమును నమ్ముకొనియింపగా, అంతవఱకును నిజీక్రోధములు జరుగుచునేయుండెను, వారికి స్పష్టముగ తెలియుట కింతకన్న నేమికాకలెను? స్వతే, విశేష వ్యవహారములందెందు ప్రభువుల తోడ్పాటును నమ్మియుండరాదని మహమ్మదీయులు గ్రహించిరి. ఒకవేళ నంత ముగితిరాగమును కావింపకయే సోదరదేశీయులతో పాటు గలుపుకొని, కాశ్యోతకంతయు, సోహార్ద్రమును సంపాదించ గలుగుదుమేమనని వారాలోచించ నారంభించిరి.

స్వరాజ్యము మహమ్మదీయ మహాసభవారి లక్ష్యమగుట

మహమ్మదీయమహాసభ ఎన్నడును కేంద్రపుటగాని, కాగ్రెసుకుగాని, వ్యతిరేకమైన సంస్థాపన కాకపోయినను; కేవలమునందలి ఇతరసంఘములతో చెలిమియు సుకారమును పెంపొందించుట వారి యుద్దేశములలో చేరియుండినను; వంగదేశ విభజనవయమైన యాందోళన తీవ్రముగ నుండినవిషయాలలో ప్రాంధింపబడిన దగుటచే సమాజముగ ప్రత్యేకసంఘ ప్రయోజనముల సంతక్షణము, రాజభక్తియు, మహమ్మదీయ మహాసభాదేశములలో తేర్చుడెను. దీర్ఘప్రకటన మైనవిషయము నొక సంవత్సరమునకు, మహాసభా కార్యనిర్వాహకవర్గము సభాధ్యక్షములు మార్పుకానలెనని నూచించుచు, నూతనలక్ష్యమునందు “భారతవర్షమున కనవగు స్వపరిపాలనము”నకు ప్రధాన స్థానమునగిరి. తరువాత మార్చి 1912 జరిగిన మహాసభా సమావేశములో నీమార్పు ఆమోదించబడెను. ఇందునుగూర్చి నేనిట్లు వ్రాసితిని:—

“మహమ్మదీయుల నూతనలక్ష్యము మార్గనధ్యయనందలి విశ్రమస్థానము మండిది. అచ్చటనుండి పరికించినచో, వారి గమ్యస్థానము స్పష్టముగ కాన్పించగలను.”

నేటి మహమ్మదీయుల యభిప్రాయములు సక్రమముగ బోధపడుటకై, బాలీయవారు లెల్లరును, మహమ్మదీయులైనను, యితరులైనను, నేనాదినములలో ‘కామేడు’ పత్రికను వ్రాసిన వాక్యములను జాగ్రత్త పరికింపఁగోచెదను.—

“స్వపరిపాలనాసంపాదన, పాలకులు పరిపాలనా విధానము నందుకావించుసంగ, రణములూద గాని, పాలకపాలకులఅన్యోన్య సంబంధ విశేషముమీద వ్రేలుగాని. సంపూర్ణముగ నాధారపడి యుండదు. ఆత్మవికాసముయొక్క ఆకర్షణపరిణామమే స్వపరిపాలనము. కాని భారతవర్ష మింకను సంపూర్ణముగ నాత్మవికాసమును పొందలేదు. పరస్పరవిరుద్ధమైన ప్రయోజనములు, మతములు, సంఘముల వా రెల్లరును, భారతవర్షమునకు భౌతికకార మొక్కటైనుటలనే, ఆత్మకూడ నొక్కటియే నని గ్రహించవలెను. ఇంతమాత్రమే చాలదు. మానవశరీరమునందు వివిధావయము లుండినను, మానవుని మానసిక, నైతికప్రవృత్తు లెప్పటికప్పుడు మార్పు చెందుచుండినను, తన ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వము ననుభవించిన రీతిగనే, భారతీయప్రజలెల్లరును తమ యొక్క తమ గుర్తించినచో, నిక స్వరాజ్య సంపాదనమును ప్రతిఘటింపజాలిన వారి భూలోకమున నెవ్వరును లేరు. కాని తమ రాజకీయ లక్ష్యమును నిర్ణయించుటయందు జాగ్రత్తతో మెలంపండిని మేము భోధించినటులనే, బాలీయపునర్నిర్వాహపద్ధతులందు సైతము కేవలము పరల ననుకరింపరాదని హెచ్చరించుచున్నాము. భారతవర్షమున బాలీయైక్యతకు భంగకరముగ కన్నట్లు చిన్న చిన్న సంఘములను నశింపజేయుటవలన గాక, వాని ప్రాబల్యమును, ఆవశ్యకతను నంగీకరించుట వలననే, రాజకీయ సమైక్యత మేర్పడగలను. భారతజాతీయనిర్వాళకుల తగిన లక్ష్యమును నూత్రప్రాయముగ చెప్పగలిగినచో, అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రము లంగీకరించిన, “భిన్నత్వమున కేకత్వము” అనునదియే యంత్రమేత్రముగ గాన్పించుచున్నది.

మహమ్మదీయులు విశేషవ్యవహారములు

విశేషవ్యవహారములలో 1911 సంవత్సరారంభమున, మహమ్మదీయుల సంతాప మధికమయ్యెను. గతించిన సంవత్సరమునందు తమకష్టము లెట్లులైనను గట్టెట్లనని యాశ గొని యుండిరి. అని నెఱవేగలేదు. సరిగదా, వైశేష్య సంవత్సర ప్రారంభము నాటి కంటే సంవత్సరాంతమున కెక్కుకు విషమస్థితు లేర్పడెను. 1911 సంవత్సర శరత్కాలమున, ట్రిపోలి కేషము నిటాలియనులు అన్యాయముగ దోచుకొన సంధింపమన, మహమ్మదీయుల కంతిగ్రాతీయ భగ్యముల నెకల కన్యాసము జీడించెను. వారికి మిగల సంతాపకారణ మయ్యెను. అవిశ్వాసము సంపూర్ణముగ నడుగంటుటకు పర్షియాదేశమున రషియావారి చర్యలును, ఇంగ్లీషువారి రంకుల కొనసగిన యధాంగీకారమును, విశేషముగ తోడ్పడెను. ఈరెండు సందర్భములందును పాశ్చాత్యుల రాజ్యకాంక్ష దున్ననములని శిషించుటను, దురాగతము కను, కారణభూమియ్యెను. ట్రిపోలి సుషేత్రములోని ఘోర హత్య లెవ్వరు మరుగలరు? కచ్చెలా రణరంగమునందలి దుర్గతి యొక్క వర్ణనాదు పారశీకసంకటాన్నివము జరిగెను. నాడు జరిగిన ఘోరములును అందు ముఖ్యము, ఉత్తిర సాశీకమున ప్రధానమతాచార్యులై, “తన విజ్ఞానము, సత్వవర్తనము, పాపత సహిష్ణుత లోనగుగుణగణముచే మహాసత్త గౌరవ మనభవించిన” ‘షేక్ త్ ఇస్మా’ బిరుదాంకితుడగు పుణ్యపురుషుని యరిదీయుటయు మరచుటెట్లు? మహమ్మదీయులమనంతాపము వృద్ధిచేయగల విషయము లింకను కావలసియుండినచో, ఇటాలియనులు మిగల పనిత్రునుగ ‘కాబా’ నై నాకాశవిమానముల దాడి సాగించెదమని యెడరించుటయు, ‘మెషారు’ ను రషియావారు ముట్టించి, ఫిరంగులు కాలింపుటయు, ఆపనిని పూర్తి గావించెను. ప్రాశీకదేశమునందు కొంతకాలముండి సారశీకులయెడ స్నేహాభిమాయముచే కేశమునుండి వెడలగొట్టుబడి) పూస్తరుగారు లండను నగరమున ‘సారశీకసంఘము’చే నొసంబడిన విందుసందర్భమున నిట్లు నుడివెను:—

“నాకు గలిగిన కష్టమును నేను పాటింపను. కాని, అంతర్జాతీయ వ్యవహారములలో త్రైప్రవర్తనయమములు వర్తించు మహమ్మదీయులు కనగొనుటచే నొందిన కోపాతిరేకము నుగూర్చి నాతోగల సాహభూతిని వ్యక్తపరపక పోయినచో, కేవలము మోసకారి ననుచును.”

వైవాక్యము లెంత శత్రువులు! 1912 సంవత్సర శరత్కాలములో ప్రారంభమై, ఒకవత్సర 500 సంవత్సరములనుండి స్థాపరముగ నన్ను తురుష్కులను విరోధిపాడుచునుండి తరిమివేయు నట్లుపడిన బాల్యాయుధము ప్రాంధులయ్యెను. అందలి యనుభవములు మహమ్మదీయుల కోపానలమును మరింత ప్రవృద్ధిల జేసెను.

భారతవర్షమునందలి మహమ్మదీయుల భావములు మార్పునొందుట

1911 సంవత్సర మార్చి, తురుష్కు, పారశీక మొరాకో రాజ్యముల శత్రువులపట్ల నాంగ్లేయుల ప్రవర్తనము, హైందవ మహమ్మదీయుల కుపితులనొనర్చి- ఆంగ్లేయు పరిపాలన యెడ విముఖుల నొనర్చి వైచెను. ఈకారణమున, భారతవర్షమున నాంగ్లేయులకును మహమ్మదీయులకును గల పూర్వపు గౌరవ స్నేహాభిమాయ భంగము నాటిల్లెను. పరపాలనమున గుండు ప్రబలి కనాధానియగు భైర్యనాథ సమయలో వార లాంగ్లేయు పరిపాలనమును, విరుద్ధింపజొచ్చిరి. ఆకాల్మును నిర్ణయించు దేశమున పరిపాలనా కార్యముల నిర్వహించు అతివాదులపై భారతవర్షమునందలి తెల్లయూద్యోగులు గినుక వాచ్చినను అట్టి ఆంగ్ల ప్రభుత్వవర్గలనుగూర్చియే విమర్శనల జేయగూడదని, భారతీయుల గాంచి, యనుమానాస్పదులైరి. ‘కామేడు’ పత్రికపై తేబడిన యభియోగము, యిప్పుడెడతరించినముద్రణకాసన మెంతవఱి యెన్నగలనో, భారతీయులకు సువ్యక్త మునచ్చెను.

తురుష్కు దేశమునుండి యరుదేశ కరపత్రికమును వృద్ధిన మొనర్చుకొనుటకే ‘కామేడు’ పత్రికపై యాభియోగము దేబడెనని విశ్లేషణజరిగినవిషయము. మాసిడినియా రాజ్యమున బాల్యనాథానిర్వాహకలూర్చిన ఘోర- త్వల వర్తించుచు నాబాల్యను రాజ్యమును నివర్తించు త్రైప్రవర్తన తోడ్పాటునకై యీ కపటములమున నాంగ్లేయుల వేగుకొనిరి. ‘కామేడు’ పత్రికా విచారణ యింకను ముగియలేదు. ఇంతలో కాన్పూరు పట్టణమున జరిగిన విషయములు ముసల్మానుల మరింత కుపితుల నొనర్చెను. కాన్పూరు నగరమున నొక చిన్న మసీదులోని యొక పాశ్చ్యమును బడగొట్టుటయు ముసల్మాను లాగ్రహాపూరితగుటయు మున్నగునవి సంభవించెను.

ఇక్కాణమున, నెవ్వరికిని నుపకారిగాక హైందవ మహమ్మదీయుల గలనరింపజేయు విశేషరాజ్యాంగపద్ధతులను హైందవ పరిపాలనావైఖరులను, విదనాడని బ్రిటిషు పరిపాలనాధికారుల వేడుకొనుటకై నేనును, ఆతరుణమున మహమ్మదీయ మహాసభ కార్యదర్శియు, గలిసి యింగ్లాండు రాజ్యమునకు బయనమైతిమి.

ఇక్కాగ్యమున మేము గౌరవరకును విజయమును గాంచెదము. అంత నొక్క సంవత్సరములో, ప్రపంచమునకు గట్టల పడచిన మహావిషములు సంభవించెను. విదేశా మహాసంగ్రామము లేనట్లు, తురుష్క సామ్రాజ్యము ఆంగ్లేయదేశమునకు శత్రుపక్షమున జేరి సమర మొనర్చుటయు, తత్కారణమున లారు హార్డియెడ్లకు భారతీయ మహమ్మదీయు లంపిన రాయబారము ఫలరహితమగుటయు సంభవించెను.

సంగ్రామ, + రంభము; భారతవర్షమున మహమ్మదీయ సంచలనము

జర్మను మహాయుద్ధము ప్రారంభమయిన తొడనే 1914 సంవత్సరము ఆగష్టు 12 తేదీని నేను నా 'కామేడు' పత్రిక యందు వ్రాసిన వ్యాసమున, బ్రిటీషు పరిపాలకులు జోహారు లానర్నజాలని మహమ్మదీయ విద్యార్థికుల యభిప్రాయముల వ్యక్తపరచితిని దలంచెదను. అందెట్లు వ్రాసితిని. —

“భారతీయులలో విశేషము లింకను గలరు. వారలు ప్రభుత్వమునకు సేవలొనర్చెదమని యారాజ్యములు చేయక, ప్రజలలో వారికి గల పలుకుబడిని వినియోగించి పరిపాలకుల చిక్కుల తగ్గింపజూతుకగాని వృద్ధియొనర్చు బ్రయత్నింపరు. భారతవర్షమున ప్రస్తుత స్థితి యందు, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యముతోడి సంబంధ మత్యంతావశ్యకమని విశ్వసించుచు. వారలు సద్భావప్రేతులని జెప్పటకు వేరొందు నిదర్శనమేమి గావలయు?”

ప్రభుత్వ విమర్శకులు స్వలాభాపేక్షితయు, “చిత్రము మహాప్రభా” యను నామమాత్ర రాజభక్తులకంటె విశ్వాసపాత్రులు.

తురుష్కపాఠశిక, మొరాకో, రాజ్యములతోడి సంబంధములలో ఇంగ్లాండుదేశము, భారతీయ మహమ్మదీయుల యభిప్రాయముల గౌరవించినను గౌరవింపకున్నను, మొన్నటి మహాసంగ్రామమున తురుష్కుల ప్రవర్తనమునుగూర్చి సార్వభౌమని యమాత్యులు నుడివిన నడులు, సమంజసమైనను గాకపోయినను, పరస్పరవిరుద్ధము లైనను గాకున్నను ఆస్తియారాజ్యము బాష్నియా హెజ్జిగోవిసా రాష్ట్రములలోను, యిటాలియా రాజ్యము బ్రిటోలియెన రాష్ట్రములలోను, సంధిసూత్రముల మంట గాన్పినతరె యాంగ్లేయులచగ్గలు సంకూత్రములు పరమపవిత్రములని వాదించిన ప్రకటనలకు విరుద్ధములైనను గాకపోయినను; బ్రిటోలియెన రాష్ట్రముల, స్తవ్యపాన మొనర్చు పసి గ్రుడ్డులను, నిస్సహాయులగు యబలాసంతతులను, వృధాప్రాయున నడువ నేరక మంచమున బడియుండు ముదులని జనబలను, హత్యల గావించిన యదంతమును వినిన, వారల యంతరాత్మల జేదన, జనించినను జనింపకున్నను; యేకసామ్రాజ్యముననే కలస రాజ్య పాలకులు శ్వేతేతరులను, సోదరబోధులమై నెరపు బరి పాలనము, సరసమైనను గాకపోయినను; తల్లిరాజ్యము తన యధికార మందెందు వినియోగించి, నలసరాజ్యాధికారులు గావించు దుర్మయంబు వారించినను, వారింపజాలక “నే నేమి యుజ్జేయజాలనని, గాల్గుజాచినను;” మాక్కు బాధ్యతల క్రమవిభాగముకొరకును, తమ రాజ్యపు భావిదేశను దామే నిర్ణయించుకొను స్వాతంత్ర్యముకొరకును భారతీయు లొనర్చు ఆందోళనమును, భారతీయ నిరంకుశ ప్రభుత్వము స్నేహభావముతో వీక్షించినను అనూయ్యగ్రహభాగములతో వీక్షించినను; వంగదేశ విభజనాంధోళన సందర్భమున వారల రాజభక్తికి దగిగట్లు వారల గౌరవించినను, వారల స్వామిభక్తిని దృఢీకారభావముతో ద్రోసిపుచ్చినను, వారల పుణ్యక్షేత్రముల పవిత్రతయు, వారల పూజ్యతయు, ఎల్లెడల గౌరవించినను, గౌరవింపక, బ్రతిష్ఠాపెంచుచును, సంశ్చిపిచేయుట, కప్పడప్పడు బలిపెట్టినను; యాసందర్భము లెన్నియు బరికింపకయే, మన ప్రకృతస్థితిని బరికించి, భారతజాతీయ వికాసమునకు ఆంగ్లేయరాజ్య శిక్షణ మానశ్యమని దలంచి స్వాతంత్ర్యాభిలాషులనలె మేమాంగ్లేయరాజ్యమునకు వ్యాధియూర్ధ్వముగ, రాజభక్తి పరాయణులమై మెలంగెదము. ఆంగ్లేయరాజ్యము; జర్మను, రాష్ట్రీ నావికాదళమును భస్మీభూత మొనర్చి యైరోపాఖండమునకు సర్వరాజ్యాధికారమును బట్టముకొనినను; అట్లుగాక, తద్రాజ్యముయొక్క (ఆంగ్ల) బ్రహ్మాండ నావికాదళమంతయు, ఉత్తర సముద్రములో మునిగి నులుమాయమై పోయినను, (బ్రిటీ) లండను నగరము లుట్టడించుచు తద్రాజ్య (ఆంగ్ల) వైస్రంబులన్నియు తలమైనను, మేము చలంపక విశ్వాసపాత్రులమై యిట్లే మెలంగెదము. ఇంగ్లాండురాజ్యమునకు మాయచరము లేకపోయినను, నారాజ్యములో మా కనకముగలదు. రాజ్యాంగ వ్యవహారములలో భాగించును గాక, పని ప్రత్యేక సువిశ్వసించుచు, కాంతి ప్రబలియున్న కాలమున భారతవర్షమునందలి నిరంకుశరాజ్యాధి

కార వర్గముతో వివాదమునకు గడంగితిమి. యుద్ధసమయమున అంతకలము సువినియోగమును. వివాదము లంతరింపవలయును. “అనాలోచితము;” మాకడనే శూన్యమగు సమరోత్సాహము నితరులలో జనింప జేయజాలకపోయినను మేమును, మాకు వశమగు లగువారును సంబంధించినంతవరకును, పాలకులు భయముదగ్గర నెల్లవై శత్రులువై చికింనుడని దైర్వ్యము గరపెదము రాష్ట్రీక పురుషుల మండలాధికారులను, అటుండనిండు. పౌరసంతోషము సంపదలనినయెడ తృప్తరక్షకభటులకైన తోడ్పడి వారి కలకలమై మెలంగెదము. ఇంతకంటె పథికముగ జెప్పజాలము. తక్కువ యొప్పుకొనజాలము. ఇయ్యదియే మా సిద్ధాంతము. దీని నెన్నడను విడనాడజాలము.”

మిత్రులారా! కామేడు పత్రికలోని నా దీర్ఘవ్యాస భాగములచే మిమ్ముల విసిగించియుండు. నా యుద్దేశము నెరింగెదలేని మీరు నన్ను దప్పక మన్నింతురు. ఎట్టి అన్యాయములకును, నిరంతర నిర్లక్ష్యములకును గురియైనను మేమెట్టి సహనమును బ్రదర్శించితిమో తెలుపుటకు భారతవర్షమున వనియించు మహమ్మదీయు లెట్టి సద్భావము గల్గిమెలంగిరో లోకమునకు జాటుటకును. యీ వ్యాసభాగము నిందు వివరించితిని.

టర్కీపట్ల భారతీయ మహమ్మదీయుల భావము

టర్కీ యుద్ధరంగమున ప్రవేశించుటకు పూర్వము, ప్రభుత్వ ప్రేరణలను నారిద్యారాన కీర్తికేళు లైన తలబోపాహ గాకి యుద్ధప్రవేశమును గూర్చి బహు జాగ్రూకతతో నాలోచించి దిగవలయునని దాక్తరు అనార్బిగాలితో కలిసి నేను తంతి వార్తనవీక్షించి, లండను టైమ్సు మొదలగు పలుకుబడిగల పత్రికలయొక్క దుష్ప్రయోగంబుల దెదరింపులచే టర్కీ యుద్ధమున ప్రవేశించుట తప్పనిసరి యగుననుచునుకూడ “టర్కీయొక్క కర్తవ్యమును” గూర్చి నాచే వ్రాయబడినట్టియు, దీప్తమయినట్టియు, ఆంగ్లపత్రికా సంపాదకులచే మెచ్చుకొనబడి తమపత్రికలయందు నువనింపబడి నట్టియు, టైమ్సునందలి వ్యాసమునకు ప్రత్యుత్తరమైనట్టియు, ‘కామేడునందలి వ్యాసముచేత, హైందవ మహమ్మదీయులు తమ విదేశీయ ప్రభుత్వమునకు సహాయము చేయుట కెంతవరకు సిద్ధపడిరో తెల్లముకాగలదు. విపుల దీర్ఘ లోచనముచేసి తేల్చినట్టియు, ముసల్మానులకు తమ నిష్పిత తీర్మానముగా చేసికొనుడని సలహానిచ్చినట్టియు నావ్యాసమునందలి యభిప్రాయముల నిందు బొందుపరచుచున్నాను:—

“నిజమైన దేశభక్తు లందరును, మాక్కులకొర కధికారవర్గముతో తమరు నల్లు నాందోళనాధ్యాయమును కట్టిపెట్టి వాని కయిపున కిప్పటిలో దృష్టిని మరల్చజాలరు. మనమగుభవించు నిష్పందులును, మనము కోరుచున్న సంస్కరణములును నెట్టివైనను యంతకంటె తగిన సమయముకొరకై వేచియుండగలవు.

“మన సమస్త కోరికలను తీర్చబడినను అనగా, మనము కోరు ముతులకు సమ్యతించుచు మనకు మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయ మొసంగబడినను, పత్రికాకాసనము రద్దుచేయబడినను యంతయేల— సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము లొంగబడినను, నిప్పు డిట్టి విషయములకు తరుణముకాదని ప్రభుత్వము వారి యెడల సత్తుతక నివేదించి యట్టి సంస్కరణముల నిచ్చి పుచ్చుకొనుటకు తోనకాలము. మనము రస్మాదేశమునందలి పోలలమంటి వారముకాము! మనకు లంచము చెట్టనవసరములే!!”

‘మార్సింగుపోడు’యొక్క కలకలై విశేషింపజేసినాని నిట్టి యుద్దేశ్యము సమంజసముగానే గన్పట్టెను. అయినను, యీ వ్యాసమును వ్రాసిందులకే నా ‘కామేడు’ పత్రికా ముద్రాకాలయొక్క ధరావతును కోల్పోవుటయు, తత్ఫలితముగ నా పత్రిక నావీచేయుటయు తటస్థించుట చిత్రము!! అట్టి సందర్భముననే యింగ్లాండునందలి ప్రసిద్ధవారపత్రికలలో నొకటి యగు ‘న్యూస్ పేపర్’ పత్రిక “భారతదేశమున రాజభక్తిని ప్రోత్సహించుట” యను పరిహాసగర్భితమగు కీర్తికతో వ్రాసిన ప్రధాన వ్యాసమున యిండియా ప్రభుత్వమును తిరస్కరముగ ఖండించెను. టర్కీతో యుద్ధము సాక్షాత్తుక సంభవించిప్పుడు, భారతీయవార్తాప్రచురణ సంఘముయొక్కయు, రూటరుయొక్కయు, ప్రతినిధి యొక్క ధిల్లీలో నాలో సంభాషించి, తరువాత మరియొకమారు కలసినపుడు రాజప్రతినిధియును సంభాషణము నాపత్రికలలో ప్రచురించుటకు పూర్వమే చదివి యానందించినని నాలో చెప్పెను. టర్కీతో నింగ్లాండునకు యుద్ధము తటస్థించినను, భారతీయమహమ్మదీయుల రాజభక్తి నిలిచియే యుండునని నేను వెనుక పత్రికలో వ్రాసియుంటిని. ఇప్పుడుకూడ నా విశ్వాసము గట్టిగ నిల్చియున్నదని సంభాషణమునందు తెల్పితిని. భారతదేశముయొక్క కాంతిని కాపాడుటకుగాను, ఆత్మలను భగవదర్పణము చేయుచు యుద్ధమున నాత్రము ప్రభుత్వమునకు సాయము చేయవలయునని నేను ముసల్మానులను కోరి

తిని. పరస్పరము పోట్లాడుకొను దంపతుల సంతానముయొక్క స్థితితో వాగిసితిని పోల్చితిని.

“తల్లిదండ్రులలో న్యాయాన్యాయము లెవ్వరి వైనను, యెల్లప్పుడు దానివలన నిబ్బందించుచున్నది సంతానమునకే కాదు.”

మహమ్మదీయుల “రాజభక్తియొక్క” పరిమితి

ఈ సంభాషణమునందును, ‘కామేడు’ పత్రిక యంతరించక పూర్వము వ్రాయబడిన యంత్యవ్యాసమునందును కూడ, బ్రిటునుచేతను తన్నితులచేతను, మహమ్మదీయమతమును గూర్చియు, తత్పవిత్రక్షేత్రముల గూర్చియు చేయబడిన పవిత్రవాదానమునై, ముసల్మానులు సంపూర్ణ విశ్వాసము కలిగియున్నారని గట్టిగ చెప్పితిని. ఆలేబియాదేశమునై దండెత్తకూడ దనియు, పవిత్రక్షేత్రములనై స్వతంత్రమహమ్మదీయరాజ్యము యొక్క యధికారమున కెట్టిభంగమును కలుగకూడదనియు నేను నొక్కివక్కాణించితిని. మతరాజభక్తులలో వారి రాజభక్తియే మాకు కావలయును కాని, వారిమత మెట్లైనను మాకు జోక్యములేదని, మన మహమ్మదీయేతర ప్రభుత్వమువారి రభిప్రాయమే పడనినో, భారతీయముసల్మానుల యామాత్రపుకొరకై నైనను పాటింపవలదా? ప్రతివాదును యేవిషయముల రాజభక్తు లొబడవలయునో, యేవిషయముల దైవాభక్తు లొబడవలయునో తెలిసి ప్రవర్తించవలయునను క్రీస్తు వాఙ్మలను తప్పక భారతీయము సల్మానులు నిర్వర్తింతురని చెప్పి నాసంభాషణమును పూర్తిచేసితిని. వార్తాపరిక్షాధికారి తనమతమునం దాసక్తిగల క్రైస్తవుడయ్యు, మిగిలిన వార్త సంతయు నున్నది యున్నట్లుంచి, యేసుక్రీస్తువాఙ్మ గల భాగమును మాత్రమే కొట్టివేసెనని, యాసంభాషణమును వ్రాసికొనిన ప్రసిద్ధపత్రికాప్రతినిధి నాకు తెలిపినతెను. దూరదర్శి యగు నాయధికారి మతముకంటె రాజ్యాంగమే ప్రధానమని తలంచెగాన, రాజునెడల కర్తవ్యమును వాకి తెలిపినయెడల, వారికి మతముపట్ల చూపవలసిన కర్తవ్య మెక్కడ జ్ఞప్తికి వచ్చునోయని భయపడెను కాబోలు!

ముస్లిముమత తృణీకారము;

వారి మార్కులయెడ నిరసనము

అచిరకాలమున నే నేను చెప్పినట్లు జరిగెను. మనయెడల వారిచే చూపబడిన కృతఘ్నతయొక్క చరిత్రము కేవలము మొన్న మొన్నటి దగుటచే దానిని విపులముగ తెల్పుట యనవశ్యకము. యుద్ధకాలమున ఖాలీఫావైనను, మతక్షణికొరకై పోరాడువారివైనను యుద్ధము చేయుచున్న మనప్రభుత్వమునకు, తమ మతధర్మములకు విరుద్ధమైననుకూడ, భారతీయ మహమ్మదీయులు సాయముచేయవలసినవైనను. సీరియా, పాలెస్తినా, మెసపొటేమియా, భాగములు గాగల ‘జిజిరతు’ ఆఫ్ దేశము, తమ మతధర్మానుసారముగ నెన్నడును మహమ్మదీయేతర పాలనమునం దుండునట్లు పుష్కొనకుండుట విధియైనను, బ్రిటునుచేతను తన్నితులచేతను నది యాక్రమింపబడి, వారి మతకర్తయొక్క యంత్యాగ్నావిరుద్ధముగ నిప్పటికిని విదేశీయ పాలనముననే యున్నది. మతకర్తయొక్క సంకీర్ణమును మహమ్మదీయపవిత్రక్షేత్రము లపహరింపబడెను. ఆక్షేత్రములు కేవల భవనములవలె చిన్నవికావు. వికాలదేశ భాగములు. ఖాలీఫాయే వానికి ధర్మానుసారముగ పాలనకర్త. వానిలో నత్యంత పవిత్రములగు మెక్కా, మెదీనా, జెమానలెమను మూడు పవిత్రనగరము లిమిడియున్నవి. ఈనాటికిని వాని నాక్రమించి పాలించి కాపాడు నవకాళము ఖాలీఫాగాకి కలుగకపోయెను. ఖాలీఫాగారి రాజ్యము విచ్చిన్నము చేయుటయు, విమతరాజ్యముల యొత్తిడిచే, టర్కీని తనస్వయంతయును రక్షించుకొనజాల సంత బలహీనము చేయుటయు, తమ విశ్వక్రధర్మములని మిత్రమండలిలోని రాజ్యములన్నియు గొంతెత్తి చెప్పిరి. అట్లనిన కోరికనారిలో తుదివరకు బొత్తుగ నిర్దయతో వానించి నదొక్క బ్రిటుదేశమే?

రాజధర్మములకును కాంతిధర్మములకునుకూడ విరుద్ధముగ తాత్కాలికసంధి యైనతరువాతకూడ వైనచెప్పిన నిరంకుశ విధానము ననుజూలోనికి తెచ్చుటలో గ్రీసుదేశ మింగ్లాండుచే నియమింపబడినప్రతినిధి యయ్యెను. లాసెసుసంధిలో యిస్కతు పాసాగారికి మిత్రమండలివారి రందయకుకూడ విప్లముల గల్పించినను యీ విషయకరమగు చరిత్రయొక్క తుదివరకు ఘోషముస్తఫా కమాల్ పాసాగారి కింగ్లాండ్ ముఖ్యపత్రికక్షి. మహమ్మదీయేతరులచే బలవంతముగ నాక్రమింపబడినట్టియు పరిపాలింపబడుచున్నట్టియు శత్రువులందలి మహమ్మదీయులకు స్వయంస్థియాధికారమును నిరాకరించుట మొదలగు పరోక్షసాధనములచేకూడ మహమ్మదీయప్రజలను రాజ్యములను కక్షింప

బడిరి. పరిశీలించి తర్వాత భారతీయము ప్రాంతీయము లేక పోవుటలేదు, విశ్రమించి సమావేశములో ప్రాంతీయమును ప్రతినిధులనుబడువారు నిజమైన ప్రజాప్రతినిధులు కాక పోవుటయునుగాక, ప్రతిభావనము, హిందూజాతీయతావనము, 1818 సంవత్సరపు రివల్యూషనును, యివి జాలక చేత మునుందు కొన్ని భాగములలో నీవైవానికి తోడుగ నైతికభావన మును నుపయోగించుట మొదలగు పాపములయొక్కయు భయంకరములైనట్టియు నిరంతరాయములనుబట్టి భారతీయమును దీయాభిప్రాయముల నణచుటకు ప్రయత్నములు నలుపబడినవి.

క్రిస్తుయూదులును : సమానపరిస్థితులు

అత్యంత యువదేశములట్టియు అత దనుభవించిన కష్టములట్టియు మహాత్ముని క్రిస్తులో చెక్కగ్రంథ బోల్చుచున్నాడు. కాని యీ యువమాము పలువురు గుర్తించినదాని కంటె యింకను జాలదూరము వర్తించును. క్రిస్తు యూదులైన జన్మించిన దేవతాతత్వమును, అంతరించిపోయిన యూదుల స్వాతంత్ర్యాధికారముల మరల వారికి జేకూర్చి యవతరించె ననియు యాతనిని క్లాఫింపు వాడనిరి. సమీపియ రాజ్యమున వనియించిన దేశభావలక్షణములను పాప పరిభావధర్మము విడితలయెత్తును. వెదకాల మీజాతులు దుష్కృత్యములగావించి ధర్మగాని యొనర్చుటచే తత్వపరమమభివృద్ధి. ఇయ్యది యితి చోసంగమున జరిగిన గొప్ప వివాదకథనము. క్రిస్తు జన్మించక పూర్వ మేతువందల సంవత్సరముల క్రిందట నీ దేశభావలక్షణము అస్థిరీయ రాష్ట్రముచే బరాభూతులై హతముగావించ బడిరి. తాతేషులు చెల్లచెడలెరి.

ఈ పాపపరిభావనూత్రము మరల నూటపాతిక వత్సరములకు విమృత, పాపకృత్యము లానర్చుటలో వీరిని దీనిపాపని కాడియాప్రజల విషయమునగూడ నిర్మలమయ్యెను. బాబి లానియా దేశాధీశ్వరుడగు, 'సెయిక్టాడ్ జారు' నృపాలుడు, సోలచుచే నిర్మింపబడిన దేవాలయమును విధ్వంసమొనర్చి యూదుల బంబిలగాగని దేశభ్రష్టులగావించెను. అప్పటినుండి యీ యూదులు పగచీర్చుకొనుటకును, వీగిపోయిన స్వాతంత్ర్యాధికారముల మరల సముపార్జించుకొనుటకును దలంపుగొనిరి. 'క్రైస్తు' విజయమువలన వారల యాసలు ఫలించినట్లునడచెను. దేవాలయ పున్నుర్యాణము ప్రారంభమయ్యెను. దావీదు వంశ జన్మదేన, కెరుబాబెలు, వారల కెన్నటికైన స్వాతంత్ర్యసంపాదన మొనర్చి క్రిగాంచునని యాతనిపై యాశపెట్టుకొనిరి. దావీదు వంశము, కెరుబాబెలుతో పునర్జీవితమై, దేవతాతత్వ తీవ్రము నిజమయ్యెనని దలంచిరి. కాని యాకాలముల దేవతాతత్వ తీవ్రము ఫలించలేదు. జక్కరయూనివోకన మధ్యస్థించినంత నే జరుపాలె లభ్యమౌదయ్యెను. అతడేమయ్యెనో తెలియదు. అతడెన్నడును గిరిటము దాల్చలేదు. అతడు పితరుల సింహాసన మధి స్థింపలేదు. యూదులకి వెన్నండును స్వాతంత్ర్యసాధ్యము ననుభవించ యాశ్వర్యదగ్ధహింపలేదు. కాని గ్రీకులును, రోమ ములును, రాజ్యమేలినంత కాలమును, యూదులు తమ యాశల మీదలేదు. క్రిస్తుతోమక నాగరికతలు, మహావైభవముతో ఆసియా ఖండమునకు జెడలినప్పుడు, యూదులకు మరల యాశలు చిగి ర్చెను. న్యాయాధికారియై పగచీర్చునని, యూదులు దేవతాతత్వ వెంతయు చేరేపించిరి. పరిభవ చింతలనుచే క్రాగి, దురభి మాన ప్రేరేపితమైన ఈ యూదులలో జనించిన క్రోధాగ్నిని జల్లార్చుటకై ప్రపంచమంతట నల్లలాడింపగల యొక మహా విప్లవము, యొక పునరుద్ధరణ, మావశ్యకమయ్యెను.

రోమక సామ్రాజ్యమునుండి యొకకొద్దముగ స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించగలిగిన "హెరాడో" ఏనుక్రిస్తు జననమొందిన సంవత్సర ప్రాంతముననే చనిపోయెను. అతని మువ్వరకుమారులును అంగ్లయుల పరిపాలనక్రిందనున్న మన "రాజా"లెక్కిని బోలి, రోమనులకు పామంతులైరి. ఏనుక్రిస్తు బాల్యమునందు రోము చక్రవర్తియగు "అగష్టు" యెహూవలేము పట్టణపాలకుడైన "అల్ఫ్రెలాను"ను పదభ్రష్టుని గావించినపిమ్మట, స్వపరిపాలనా భావమైన లేకుండ నశించెను. అంతకునుండియు పా ప్రజాస్వ ప్రతినిధిచే పరిపాలింపబడు నిరంతరాయమునందు "హెరాడో"యొక అంతర్భాగమైపోయెను. క్రైస్తువమత చరిత్రయందు ప్రసిద్ధిగాంచిన "హెరటియన్ టైలూ"లోనగు పరిపాలకులు పలువురు రోముపతమున నధికారము నిర్వహించుచు యుద్ధవిషయములో సిరియాను పాలించు రాజులనిధికి లోబడి వీరందరును తమ పాపలయందున్న ప్రజలలో నిరంతరము ప్రజ్వల్లుమందిన మహాశయము చల్లార్చి విశ్వప్రయత్నము లానర్చుచుండిరి. యూదుల మతావేశమువలన రగుల్కొల్పబడిన య

కాలి యాకాలముగందంతకును యెహూవలేము పట్టణమును కలవరపరచుచునే యుండెను. తమ ప్రాణములైన సరకులేయని మతావేశపరులు ప్రతిదినమును రోమకపతాకమును నిర్యూలింపవలెననియు, హెరాడోపథువుల కాలములో యూదుల మతమునకు విరుద్ధముగ నెలకొల్పబడిన చిత్రకానిర్యాణముల ధ్వంసము గావించవలెననియు యత్నించుచునేయుండిరి. "సమా రిటును"లు కూడ నిట్టి యుద్ధవ్యయములచే నాతేకింపబడియుండిరి. యూదులసిద్ధాంతములకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించినవారి నెల్ల రను సంహరించుటయే తమధర్మమని విశ్వసించి, అందులకు సంసిద్ధులైయుండిన "జెటోలు" "సికారియై" యను రహస్య పాఠశాలలును బయలుదేర నారంభించిరి. వీని యన్నిటి కంటెను ఏనుక్రిస్తునకు సంబంధించిన యుద్ధవ్యయ మొకటి యుండెను. అందు ప్రధానము "గెలిలియా" వాస్తవ్యుడగు "జూడసు" విదేశీయ ప్రభువులచే పన్నుల విధించుటయం దుపయోగింపబడుటకై ప్రారంభింపబడిన జనాభాపద్ధతి ప్రజలకెల్లరకును యేకాగ్రముగ నుండెను. క్రైస్తువమతము క్రింద సమాను సేర్పాటుగావించబడిన జనాభావలన విదేశీయప్రభుత్వమునెడ గల మోచిత్వము మరంతప్రజల దేశమునం దల్లకల్లాలము కాజొచ్చెను. యూదుల ప్రతిభానిష్ఠ కార్యములకెల్ల పుట్టినిల్లనదగు నుత్తరప్రాంతము నందు విప్లవము ప్రారంభ మయ్యెను. ఫ్రెంచిచరిత్రకారు డగు "రెనాన్" చెప్పినట్లు, "ఎల్లరును నోకమహాత్మ్యాల ముద యింప నున్నదని విశ్వసించిరి. మతగ్రంథములకు వివిధములైన వివేచితార్థముల కల్పించి తమకుగల యాశలన్నీటిని ధ్వంసపరచుకొనసాగిరి. ధర్మాత్ములకు కాంతిని ప్రసాదించి, భగవద్విష్ణు కాద్యమును శాశ్వతముగ సఫలమునొందింపనున్న, భావిరాజ్యస్థాపనానూచనలను విధానములను కూడ ప్రాతనిబంధన గ్రంథము నందలి ప్రతిపంక్తియందును వారికి గన్నట్లినట్లయ్యెను."

ఏనుక్రిస్తు గావించిన వైతికపరివర్తనము

ఏనుక్రిస్తు తనవారసభావన ఉపక్రమించు గమయమునకు ప్రపంచపరిస్థితుల పరిచి, సంస్కరణ గాఢమైనకై సేవార్థము నవలంబించి, యెటిసాధనముల నుపయోగింపవలెనో, ముందుగ నిర్ణయించుకొనవలసియుండెను. పశుబలప్రయోగము అన్ని గండ ర్భములందును త్యాజ్యమని ఏనుక్రిస్తు రూఢిగనమ్ముటచే, అహింసాతత్వమునందే సుపార్శ్వవిశ్వాస ముచేసి, క్రైస్తువమతాచార్యులు బోధించుచున్నారు. సేనట్లు దలంపను. దేశకాలపాత్రములబట్టి యప్పటికి దౌర్జన్యపద్ధతుల నవలంబించుట యసంభవమని ఆయన తలంపించువలననే ఆయన ఆనిరోధపద్ధతిని చేపట్టెనని నమ్ముచున్నాను.

అనగా, పశుబలమును ఆత్మసమర్పణచే నిర్మింప నిశ్చయించెను. అటుకరువాత కర్మబలారణ్యంగమున 'హెసేను' వైత ములనే గావించినను ఉభయులకు భేదమేమన హెసేను పాశ్చిమమున భిక్షము ధరించియే మరణించెను. క్రిస్తుచేసిగొనిన నిర్ణయమునుగూర్చి మనయభిప్రాయ మెట్లున్నను 'జూడస్' వంటి అనాటి కేవల రాజకీయ సంస్కర్తలకు నాతనిని మూల సూత్రమునందే గొప్పభేద మున్నగంత నిశ్చయము. అనాడు ప్రజాసామాన్య మవలంబించుచున్న రాజుద్రోహపద్ధతులు నిష్ఫలములని జూడస్చరిత్రవలన అతనికి స్పష్టమయ్యెను. "నారాజ్య మీయిహలోకమునకు సంబంధించినది కాద"ని యేనుక్రిస్తుచెప్పినప్పుడు అతనియుద్దేశమేమి? వైతానున(అనగా యాలాకపురాజును) వైతానుసాధనములచే చంపదలవలెనని దీనిభావము. ఆయన వద్దకులు యాలాకసామాన్యపు"పద్ధతులుకావు. కాని, అంతమాత్రముచే నాకడు"పారత్యాగ"డని చెప్పుటకును వీలులేదు. దాని భావమేమనగా, అత డేలాకసామాన్య పద్ధతి నవలంబించు నాడు కాడని సూత్రము అర్థము. అతడు తన తీవ్రతారంభమున రాజకీయ విప్లవకారుడగు మారుటకెంతయో ఉద్దేశముండెను. కాని అతడా యుద్దేశమునకు లొంగక దానిని జయించెను. అతడు గావించదలచిన విప్లవము వైతిక విప్లవముగాని, రాజకీయ విప్లవముకాదు. కాని, పాప మాతనికి "విప్లవకాల" యవధి మాత్రము తప్పినదికాదు. అప్పుడు రాజ్యాధికారి గను "జెటోలు"గారి యుత్తరువు ప్రకారమాతనిని కిలవనై చేసిరి. ఈ కారతతేయునప్పటి దాతనిని పరిపాలించుటకై అతనికి "యూదులరాజా" అను బిరుదును నిచ్చిరి. వైతిక యిది పరిహాసాస్పద వాక్యముగ గానించినను, యిదినిజముగ ఆలోచనా అధికారి యొక్క అనుమానములను సూచించుచున్నది. స్వతంత్రమనగ అన్నిటికంటెముందు సత్యము ఆత్మపారిశుధ్యము లుండి తీరవలెనని క్రిస్తుయొక్కమతము. "రెనాన్" అను ఫ్రెంచి చరిత్రకారుడు తనకాలమునకు నరిపోయిన మనిషియని నాతాత్పర్యము. అతనికి అన్నిటికంటె రాజ్యావధరములే చాల ఎక్కువైనవి. తక్కినవన్నియు దానియందర తీసి దూరముగ పెట్టవలసి

నది. "జేవుని మాతి"నని చెప్పుకొనుచు ప్రతివిషయమును మతాధికారమే యుండితీరవలెనని చెప్పు యేనుక్రిస్తు సిద్ధాంతము లెవాన్ గారి కంతమాత్రమును బోధపడదు. అయినను అతడు తేల్చిన యిగ్గరి సారాంశముతో మాత్రము నేనేకేభించుచున్నాను. "గాఢమగు దేశభిమానియు, నిశితమగు ప్రజాస్వామిక వాదియనగు యేనుక్రిస్తు తనకాలమున్న రాకెకో ద్యమ ప్రవాహము నడ్డగింప యత్నించుచుండడు కాని, రాజకీయము అప్రధానమైనదని చెప్పుటలో అతడు లోకమునకు ప్రకటించినదేమనగా:—సత్యము మనకు ఒక్కదేశమేకాదు;పాప దౌటకంటె మానవమాత్రుడగుట మనకు చాల ప్రధానమైనది. ఉన్నతమైనది." తత్తువులనై పగచీర్చుకొనవలెనని యిక్రామేలీ యులు లోలోనమండుచుండిరి. కాని పగచీర్చుట మనవనికాదు. యిది భగవంతుని కర్తవ్యము. దెబ్బకుదెబ్బ కొట్టవలెనని చెప్పు వారికి యేనుక్రిస్తుచేసిన బోధయేమనగా:—ఎవరైన నీచెంపవిద కొట్టినవో, అతనికి నీ రెండవ చెంపనుకూడ అందియ్యము.

ఇంతవరకు పరదేశీయుడగు క్యూరప్రభువును గూర్చి చెప్పబడెను. ఇక, తన స్వదేశీయుని గూర్చి చెప్పెదను. స్వీయమగు తన దుర్మనునకుతానై, పరప్రభువులందలి భయముచే పరప్రభువుల యాశ్రయమున శుంకముల వసూలుచేయు నాకరియైపోయిన తన స్వదేశీయుడగు యూదుకుకూడ యేనుక్రిస్తుయొక్క అపారమగు ప్రేమ సముద్రమందు హాయిగ పాల్గొనవచ్చును. త్యాగ కష్టానభవములచే సర్వశక్తి సంపన్నతయు, హృదయ నైర్మల్యము చే పశుబలధ్వంసమును సిద్ధించునను మాట అనానినుండియు—ప్రభు మనవసంతానమగు ఆదెలో, కెయిలనలాటినుండియు—నమ్ముచునేయున్నది. కాని, యీ సిద్ధాంతము క్రిస్తుకాలపు పరిస్థితులకెంతయో యెక్కువగా తగ్గియుండుటచేతను, అతని యువదేశీయులలో యీ భాగముమాత్రము కొంచెము వివరముగ మన కిప్పటికిని మిగిలియుండుటచేతను యీనాటి క్రైస్తువులును, తని తరులను కూడ, దీనినొక విచిత్రముగ—ఒక్క యేనుక్రిస్తు మాత్రమే చెప్పినదానిని—తలంచుచున్నాను.

జెంగువూరు అమెచూరు కంపెనీ

సుభద్రావరణము

ఈనాటిక సమాజమునాగ నిన్న సాయం కాలము రిక్తగంటలకు సాంబర్యమనూనందు సుభద్రావరణమునాటకమును చక్కగ ప్రదర్శించిరి. ప్రధాననాటకపాత్రను బల్లెరి రాఘవాచారిగారు నైశానిరి.

అత్తనుని యిలాపి నాగతోకమునకు గొంపోయివుండు తనకు తెలియని ప్రదేశమునకు తానుండుకప్పుచు అత్తనునికి కలిగినది భ్రాంఢిని రాఘవాచారిగారు చక్కగనిరూపించిరి. తన వాత ప్రభాస తీర్థ ముండుడ గా సుభద్రా వివాహమునకు లక్ష్మము నిశ్చయింపబడిన దని తెలియుటలోడనే అత్తనునికి కలిగినదానందును, కృష్ణనివాసమునకు తానుచేసిన యదార్చి బలరాములచే ద్వారకభగంబోధింపబడుట జరిగి చేతులనీకచ్చగదాని మాంచపమును జేయుటయు, లాలోపల సుభద్రయొక్కను కచ్చావా యెప్పు డాసాభ్యాగతిపాటి గ్రహణ భాగ్య ముట్టు జాయని యుద్విభులూరుండుటయు, రాఘవాచారిగారు ఇట్లు ప్రదర్శించినది చెప్పుటకంటె తమకీర్తితిగిగిట్లుగ ప్రదర్శించిరన్నవో అంతయో క్రితావేశము.

రాఘవాచారిగారు చేసినను స్వభావసిద్ధముగ నుండును. రామకనుగా భక్తి శంకరవంతముగ నిరూపించెనో అత్తనుడుగ, సుభద్రాపాటి హింపినపుడు శ్రృంగార మంతరసంతకముగ నిరూపించెను అదేంబరమేమి యులే. పాత్రయొక్క రసముగా, పాత్రధారి నిడుగుడు కరిలెను నాటక భావనామును పిరు సార్థక వర ముచు చు న్నాడు. అంతే కాని రాచ తీయెక్కడ కిగి పోవు వోయ ను భయముచేక పాపమును రంధ్రమున నూడ దీయించుకొనుట మొదలగు తన లు పిత చేయుట. భావనిమగ్నమై నవారికి తదితరచేట్లతో కని యేమి గలుగుగా నుడదలంచినవారు వీరిని చూచియే యుండునని యూహించవచ్చును. నిన్నటి తిథిలో నూచి. చివట్లు పిల్ల అంధులనుచూసినట్లు అన్యథాగా నుండకలెనా.

కా. రా. శృ.

వీరేశ్వరమంత్రిలు

బాట్లు, డిసెం 29:—భాగ్యచంద్రుడు సభ్యుడు మహామృదుభక్తి, బాబు గజేంద్రస్వామిగారు మంత్రిలుగా నియమింపబడిరి, వీరేశ్వరస్వామిగారు ప్రభుత్వకర్తలు ప్రకటించెను.

బా ర్ యా దు లో దౌ ర న్య రా హిత్య సత్యా గ్రహ ము

ఎవరో కొందరు బండి నటకాయించి రని పట్టణ మంతయు
వశ్యాత్తాపమును జూపుటకు జోరబడుము వడి ఉండటం

జి పులు సాగుచునేయున్నవి

గ్రామనాకరాలు సహాయనిరాకరణము నవలంబించుట

మా ప్రత్యేక ప్రతినిధి

బార్ యాదు, డిశంబరు 24:—ఒక చిన్న జన
సంఘ మొకటి ప్రభుత్వమువారు జపు చేయు
సామాను గొని తెచ్చుటకు ఆద్యుక్తల గ్రామ
మునకు బోవుచున్న బండిని ఆటకాయించింద
లకు తమ సంతాపమును జూపుచు వశ్యాత్తాప
ముగ పట్టణవాను లందరును వందలకొలది ఉప
వాసము పడియుండిరి.

ప్రజలకు దౌరన్యభావములు లేకుండ మొద
లంట జంపివేయుటకు ఆదివారమురాత్రి ప్రజలంద
రును ఉపవాసము చేయవలెనని ఆ వివేకు
లగు యువకు లెవరో తెలియక జేసిన తప్పునకు
వశ్యాత్తాపమును జూపవలె ననియు నాయకులు
ప్రజలను హెచ్చరించుచున్నారు.

ప్రభుత్వమువారు ప్రజల ఆస్తిని సామానును
జపుచేయుచునే యున్నారు. ప్రజలు చీచు కుట్టి
వటులైన కలవరపడక తమకనులను జూచుకొను
చున్నారు.

బార్ యాదు, డిశంబరు 24:—ఇదివరలో నేను జెప్ప
వలయు బార్ యాదు సత్యాగ్రహము జపులు చిరముగ నున్నవి.
జపులు పూర్తిగ జరుగుచున్నవి. నడుమ పెట్టెలను బంపక
ముగ ద్రవ్యముజెట్టి జపుచేయు అధికారమును జపుచేయుటకు
ధీమంతులు సాధ్యముల నాయుచున్నారు. ఇదివరలో ఒక
నగదు పెట్టెలో కృత్రిమ నాణెములను జెట్టి నగదీన పత్రము
గూడ దానిలోనే యుండిరియు ఆ పత్రము ప్రజలందరును
తల వన్నును దౌరన్యరాహిత్యముతో నిరాకరింపవలెనని
ఉద్బోధన చేయబడెననియు జెప్పియుంటిని. మరులకరారుకు
పాజుదారుడును దుకాణదారుడు తమకు తగినట్లు అనుకొని
ఇంకను మరికొన్ని నగదు పెట్టెలను వీరు బ్రద్యం గొట్టిరేసి
చాల వివిధరీతి కరకులను నుగించియుండెడివారు. బోగ్రా
గ్రామస్థులు ఇదియంతా వర్తకలలో అందరికంటె ఎక్కువ
మత్తాగ్రహము గలవారు. అట్టి కృత్రిమ నగదు పెట్టెలను
జపు అధికారము నిమిత్తము చెడు పెద్దాళ్లు దానిజెట్టిరినని
రహస్యముగ జెప్పెను. ఇంకొకరు ఇద్దరును ధరించు హిందు
వుడు మహమ్మదీయులు ఆ జపుచేయు ఉద్బోధన నిమిత్తము
తనపెట్టెలో నుంచెను. పాక మాయాదోగులు ఎక్కడకు
పోయినను వ్యర్థములను లుచున్నారు. కాని కొంతమంది
తొందరపడక సహాయతోడనే నిరర్థకముగ నిలచుచున్నారు.

ఒక శాసనసభ్యుని అద్దమును వేలము వేయుట
గొప్ప గూడ ఏలము జరిగెను. కయరాజా ప్రత్యక్షత ధన
భాయి పట్టుకారు స్వరాజ్యవాది. ఇతని ఆస్తిగూడ వేలము
జేసిరి. ఇతని యింటిలో పెద్ద అద్దమును జపుజేసిరి. పోలీసువారి
కీడుకలసిన పన్నును సత్యాగ్రహము పనిని మెచ్చుకొని తురకు
సత్యాగ్రహసంఘానికి కొనిరి.

కప్ప వరిసితులు

ఉద్బోధకులకు చాల కష్టపరిస్థితి లేర్పడుచున్నది. ప్రజ
లందరును సత్యాగ్రహముతో ఆసక్తిపరులై యున్నారు. సత్యా
గ్రహభావమును పూర్తిగ గ్రహించిరి. చాలవరకు ప్రజలసం
ఖ్య అస్థాయిత్య తలపన్నును వసూలుచేయుటలో తమ తి
ధియు తంతమాత్రము తోడ్పడ జాలవని కచ్చితముగ తెలిసె
ను. కొందరు ఉద్బోధకులు మానుకొనిరి. గ్రామనాకర
లు ఆతిసాధువులని పేరుగాంచిరి. కడు నెమ్మదైన బార్ యా
దొరలెను. అట్టియెడల నేను వీరు చూపుచున్న త్యాగము
అత్యర్థమును కలుగజేయక మాను. కాని ఈ కాలమున వశ్య
ము ఇచ్చుని కోజులవాడు, సత్యాగ్రహ కాలమున ఎంతయో
జింత గలదు. ఆ విధిలో పాలు ఇది యొక విధిగ జూచుకొనవలెను

గ్రామనాకరము కనులను మానుకొనుటయే గాదు. సహాయమును
జేయవలయుట గాదు. అకరాధత్య పోలీసువారు గూడ
(త్యాగినిజేతు) తమ వనలందు అసత్యాగ్రహమును జూపు
చున్నారు. కనివారమునాడే పట్టణములో ఒక సంగతి జరిగినది
జపుచేయు అధికారము ఒక పెద్ద ఇద్దరికిఁ దెను జట్టుకొనిరి.
ప్రత్యేకముగ జపుసామానులను గొంపోవుట యింతలో ఎవరును
బండ్లు ఎట్లనిరాకరింతుటచే జపుకట్టెలతో ఒక బండిని గొంపో
యిరి. అందరిలో తొలిదెను జెట్టుకు ఇద్దరుపోలీసువారి నాల్గొ
వించిరి. పోలీసువారు అధికారమును వెళ్లెనని జెట్టిరి ఆస్థల
మును విడిచిపెట్టిపోయిరి. ఇంకొక ఉద్బోధి కచ్చి న్యాయముగ ఆ
జెట్టెను కట్టువలెనని పోలీసులు ఆ బండి ఆచటనే యుండెను.
వేలముజేసిన సామానును గొంపోవుటకు తీసువచ్చిన మోటారు
బండికి సంఖ్య లేదు. లైసెన్సు లేనివానిచే నడిపివరలెను. ఈ
క్రొత్తమనిషి మోటారు బండిని నడిపించుట తెలియక పోవుట
కుకొక క్రొత్తజనులను సంతోష జెట్టెలవలెనని తొందరగ
నడుపుచునేను ఉద్బోధి కట్టెలకు గాయములను కలుగజేసెను.
అండ్లు దొంగపోవుటచేతను బండ్లు కట్టెలను నిరాకరింతుట
చేతను జపుచేయుచుండి సామానులయొ పోలీసు కచేరీ వడి
యున్నది తెలియజున్నది. బండ్లు దొంగిలెను నాటిని తొల
వారు లేరట. బార్ యాదుతో ఉపవాసము

ఒక దూరజేతముందు అధికారు లొక బండిని కొని జపు
చేసిన సామానును గొంపోవుటకు, వీరు, అను గ్రామమునకు బం
పబడెను. కొందరు ఉత్సాహపరులను, యువకులను విద్యార్థి
ము నెరుగనివారు కొందరు ఇది తెలియుటతోడనే పోయి
బండి కాదని జెప్పివేసి బండ్లవాండ్లకు బండ్లు తోలవలెననిచ్చెను.
ఈసంగతి తక్షణము సత్యాగ్రహ అత్యుద్యమము తెలిసెను.
మోటారు న లా లు పాం ద్యాగా రి ని ఆ ప్ర జే క
చునకు పోయి ఆసంగత్యును చెవరగొట్టి ఇకనుండు అట్టిపనుల జేయ
వలెనని హెచ్చరించి రమ్మని ఆత్యుద్యమమును పంపిరి. బండి
వాడు పోవుకొద్దను అడ్డుపడరానని చెప్పవలెననిరి. ఈసంగతి
తెలిసి దర్బారు సాహెబు గారి కలవరము బయలుదేరినది. యి
టా అంతని పిలిపించిరి. ఈసంగతి స్వయంకృతియే అయినను
మరల ఎప్పుడైన ప్రజలు ఇట్టికారము మరల దుర్మనముతో
ప్రవర్తించెదరేమో యని దర్బారు సాహెబుగారు భయపడిరి.
గొప్పసభజేసి ఆసభయందు దర్బారు సాహెబుగారు ప్రజలు
కాలస్యరూపులై దౌరన్యరాహిత్యమును నుండవలెనని మనసు
కరుణములు చెప్పిరి. దర్బారు గోపాలదాసుగారు ఆపట్టణము,
తాలూకాలో, అన్న ఎంతభయభక్తులు ఎన్నో ఎట్టిగిని వారికి
జేరాయిగా రిట్లు మ. నుగరకుటులు బోధించుటకు ఎరిగిన
మార్పును తెలిసికొనగలరు. ఆయన ఈ ప్రకారము ముట్టాడి
నపుడు కంట రుడిజెట్టినవారు లేరు.

కట్టెలయొ పట్టు, పోద్యా, నేను, యెన్నును నేకములను
మీ గ్రామమునకు మీ నిమిత్తము తొలుతుటకు వచ్చివారము.
మేము మీనిమిత్తము పనిచేయవలెదరా లే. ముట్టెలయొ కట్టె
కాని మీ రిగ్రామమునకును తగిన యోగ్యతాప్రయునిచ్చి
జూపునెదరా? నేనుబరిగిసంగతి చాలముఖ్యమైన దనియు,
చాలప్రమాదమైనదనియు నాకు తెలియను. ఈసత్యాగ్రహమునకు
బాధ్యుడే నను నాకు వ్యవహారము ఎటుసానుచున్నతో గ్రహించ
వలెను. మీరు ఆత్యుద్యమముతో కారముగ దౌరన్యరాహిత్య
ముగ నన్ను ఆకాలముమీతోనుండి పనిచేసెను. మీతో బాధ్యత
ను పంపించెను. ప్రభుత్వమువారిబండి మీరు ఆటకాయించిన పాప
పాపపుత్రులను నేటినుండి 48 గంటలు నేను ఆపవాసము
జేయచున్నాను. మీ యుద్ధయజ్ఞములను దౌరన్యరాహి
త్యము అవసరమును గుర్తించుటకు తగినను నాతో పాటు లేవు
ఉపవాసము జేయవలెనని కోరుచున్నాను. నేను ఈ ఉత్తర
మును (వాయు మొదలుపెట్టిన తరువాత, ప్రజలందరును యింతలో
ఉపవాసము జేయుచున్నారని తెలిసినది. జపులు జరుగునడయ
మున జనులు సంతోషముగ జేరబడెనని ప్రజలకు గోపాలదాసు జే
యగారును, మోటారులో పాం ద్యాగా రును గంభీరపర్యాప
యెనునది.

గ్రామములనుండి వచ్చుచున్న సమాచారము
ను బాక చాల ప్రాత్యహారముగ నున్నది అధికారులు

అంతరించివారిని గూడ వదిలిపెట్టక వారి ఆస్తిగూడ జపుజేసిరి.
తొండుగడియలలో రాతిపట్టలను బట్టుకొనిపోయిరి. మం
దలకరగ్రామినిగూడ ఇది కష్టపుతోజులే. కనివారమునాడు
తనజేప్పిన గుడియలలో జపుజేసిన సామానును ఇచ్చివేయవలె
నని లైసెన్సువర్తకచరకుడు కర్న గామిని(కలకరము)కోరుటచే
కనివారమునా డా గ్రామమునకోయి ఆసామానును ఇచ్చించెను.
'సమానుల'నుండి గొంపోయిన సామానును ఇచ్చివేసిరి. ఈక్రింది
సంభావనము మందలకరగ్రామిని గ్రామములకును జరిగెను.

మందలకరగ్రామి:—వీడలను, నిన్ను బాకులను తొందర
జెట్టుకలంపు నాకు లేదు.

గ్రామముడు:—అయితే 'ధాకాలా' 'పగారి' ఇండ్లలో
జపు జరుగదక్కమాటేనా?

మందలకరగ్రామి:—నేను దానిసంగతు నున్నముగ జెప్ప
జాలను. నిన్ను బాకులను పురికొల్పినవాడు మీరే. అందుచేతనే
వారు ఇతే సమయ మని బండిపోటులను గానించుచున్నారు.

గ్రామముడు:—లేకండి అదినిజముగాను బండిపోటులను
గూర్చి మాకేమియు తెలియదు. అందుచే నేను మేమియో మీకు
చెప్పక వామయంటియని ఆకరాదు. పోలీసువారికి తెలియజేసిన
వారి పాణములు గొనబడెను. ఈ ప్రకారము మందలకరగ్రామి
వదిలిపోవుటకు ఉద్ధయలకు సంభావనము జరిగెను.

విద్యుత్ భటులు

గుజరాతు జేతము అన్ని కడేకలులకుండి విద్యుత్ భటులు
కచ్చి స్సార్ త్యాగమున పట్టుదలతో పనిచేయుచున్నారు. ఇదెం
తయు ఆశ్చర్యకరము. ఇదియే బార్ యాదు సత్యాగ్రహోద్యమ
వైచిత్ర్యము. కాంగ్రెసు పూర్తి అయిన వెంటనే ఇంకను
విద్యుత్ భటులు నాయకులు ఇరుటకు వచ్చెదరు. ఈ మట్టుకట్ట
ల గ్రామములనుండి వచ్చుచున్న విద్యుత్ భటు లెందరో నాయ
కులు ప్రచారము జేయుచున్నారు. వీరు తమ కార్యస్థానము
జేతను నిరాదరణముచేతను గ్రామములందరకు తలతో నాలుగ
నున్నారు. నాగపూరు సత్యాగ్రహోద్యమముతో పాల్గొన్న
వారే చాలవర కి చట పని చేయుచున్నారు. వారు
చెలసాలయందు ఆనధరించిన క్రురుశక్తి కార్యములు ఇరుట
వారికి ఉపకరించుచున్నవి. ఇరుటలో చాలవరకి గొప్ప విద్యా
ధికులు ఇరుటలో చాలవరకు బాబులు విశ్వవిద్యాలయములో
ఉత్తీర్ణులైన పట్టభద్రులు (బి. ఏ. ఎం. ఏ) అన్నారు. ఇట్టివర
నియులు గ్రామములందు పనిచేయుటచే దుష్టులగుడ ముడి
మోక్షమునకు వచ్చిరి. రాను గ్రామములో పనిచేయుచున్న రాని
సంకురు అను వారిని గొప్పనేరను గూర్చి జేరాయిగాను వారో
జెప్పిరి. రాన్ ఆమట్టుప్రకృల గ్రామములు నే నులకు
ప్రసిద్ధిగాంచిరి. ఇట్లు కలలజెట్టులు, నరహత్యకు జేయుట
ఇరుట పరిపాటి అనుచున్న, అట్టి ఈ ప్రజలందరిని తనవంకరా
వరక కరుగారు తిప్పకొని ఇక కొన్ని వారములలో ఈ గ్రామ
ములందు ఎవరు జేరములగు గాని, నేరములకు జేయుటకును మర
కములను గాని మాపుమా వెదరు. నాగపూరులో కిక్కిన లైకలల్లా
భాయి లక్ష్మీదాసుగారు సత్యాగ్రహోద్యమమునకు. చర తాకు
విద్యాపథమున సభ్యుడుగ నున్నారు. గాంధీగారి యుద్ధయము
వీరిని ఆకర్షించెను. ఇరుట ఆయన సత్యాగ్రహ యుద్ధయమును
జరిపి చుటకు కార్యదర్శి, నియమింపబడిరి. ఆయన కార్యములు పని
చేయుచున్నార విద్యుత్ భటులకు పనులను పురమాయుచును
వలలుజెప్పి చేయించుటకు, అప్పుచేయబడిన కాగితముల కప్పలు
ను దివకొనుటకు కరకురిమును రియాయచేయుటకు తీరక
లే: చేయుచున్నారు. బొంబయి వాటిన్యూ: గాకాలయందు జడు
వుచున్న కిలయిగాడు ధ్వానిక కాంగ్రెస్ కార్యదర్శి ఈతడు
చురువును మానవే గ్రామపాలకపద్ధతులను తిరగిరేర్పాటులను
చేయదొడంగెను. బార్ యాదు లో ఏ న భ జరిగినను
ఎ చట జరిగిన నను కి క భాయి గారు లేనిదే ఆయన
మధుర వాక్కు వికసిం జే జరుగదు. తిరువార మివ
నుండియు పరిగిన గాజాబాయి ముఖాయిగాడు దక్షిణ ఆఫ్రి
కాలో మహాత్మా గాంధీగారిో పని చేసినవారున్నారు.

ప్రభుత్వము అంక్షాత్తులో వచ్చుచునుగావు, మ కెలాయి చకు
ర్యాలు, మన్నలాయి, పట్టుగావున్నారు. వీరు తమ సొంత
పనులనుగూర్చి ఒక్కనిమిడుముగూడ ఆలోచించుట లేదు. (పా
కి: కాలమునే లేడి మహాత్మాగాంధీగారి కిమ్మకుతూలకు బాడి
భవబుధనములను (తెంపుకొని పనిచే జుప్రారంభించెదరు. బర్నా
దు స్వరాజ్యాగ్రహము కిమ్మతే ఆగ్రహమున నకలనిజెప్పరకు.
ఇటు మహాత్మాజీ వసించుటకు ఎంతయు సంతసించును.
ఈ విద్యుత్ భటులపని తలపన్నునీయూపదని ప్రజలతో
జెట్టుటయే గాదు. వీరు ఇద్దరు ఇండ్లకు పోయి విక్రయించు
చున్నారు. ఉపాధ్యాయులుగ పనిచేయుచున్నారు ప్రచారము
గ నున్నారు. అస్పృశ్యతా నివారణమునకు ప్రయత్నించు
చున్నారు. వందాయితికొల్పటకు అర్హులుగ నున్నారు. ఈ
విద్యుత్ భటుల ప్రచారముచే ఇరుట జేతములు తగ్గినవి
ప్రభుత్వమువారి తేలులవల తెలియను. ఇద్దరు విస్తారము విక్రయ
చుగుచున్నది. దీనివలము రేయిబకలు ఇద్దరును అన్ని ప్రజే
కములందు తక్షణము సప్రయుచేయుటకు గోపాలదొ జేకా
యగారు ఆలోచించుచున్నారు. మరల నేను వ్రాయులేఖయం
డు గ్రామపాలనమును గూర్చియు సత్యాగ్రహమును గూర్చియు తె
లిపిజేసెదను. (బొంబయి గ్రామి:లు)

కాకినాడ దేశీయ మహాసభ

విషయ నిర్ధారణ సంఘ, మహాసభా సమావేశములు

కాంగ్రెసు నిర్ధారణమునందు మార్పువైచర్య

జాతీయ ఒడంబడికవైచర్య

బెంగాలు ఒడంబడికను తీర్మానమునందే తీసివేయుట

నిన్న కాంగ్రెసు విషయ నిర్ధారణ సంఘమునందు మూడు గంటలసేపు జాతీయ ఒడంబడిక అవసరమనియు, గూర్చి చర్చ జూపబడి తుదకు జాతీయ ఒడంబడికను, బెంగాలు ఒడంబడికను ఢిల్లీలో నియమించిన కమిటీకి పంపి, ప్రజావిమర్శకు మోతదవ మార్చి 31 వ తేదీనాటికి అఖిలభారతసంఘమునకు నివేదించు బాధ్యత నని తీర్మానింపబడెను.

కాంగ్రెసు మహాసభయందు బెంగాలు ఒడంబడిక, తీర్మానమునందే తీసివేయబడెను.

మహాసభలో శ్రీమాన్ కస్తూరింగయ్యంగారియొక్కయు, అన్నీ కుమారదత్తుయొక్కయు, వారి నేవనారాయణసింగుగారియొక్కయు, పి. యన్. బ్రాహ్మణగారి యొక్కయు మరణములకు సమాశ్వాసక తీర్మానములు గావించబడెను.

కాంగ్రెసు విషయనిర్ధారణసంఘము

కాంగ్రెసు నిర్ధారణమునందు మార్పు

కాకినాడ గాంధీనగరము, డిసెంబరు 29:—

కాంగ్రెసు విషయనిర్ధారణ సంఘమునందు మరల, కాంగ్రెసు నిర్ధారణమును సంస్కరించి టైప్ వీక్షణి కమిటీ నివేదిక మునందలి మార్పులను గూర్చి విచారించబడెను. ప్రతినిధుల సంఖ్యానిర్ణయము గూర్చి, వారి యొక్క విభజన గూర్చియు మాఖ్యముగ చర్చ జరిగెను. అట్లుండి యెన్నికదారులకు ఒక ప్రతినిధి చొప్పున ప్రతినిధుల సంఖ్య యిప్పుడున్న ఆరువేల నుండి మూడువేలకు తగ్గించలే నని కమిటీవారు నూచించిరి.

విశేషభాయి కటేజిగారు సభకు నొక దాని నువపాదించుచు, 50 వేల మంది నియోజకవర్గాల కి నీనము 4 వందలనుండి కాంగ్రెసు సభ్యులైన యందు రెండు, వీరి ఒక్క ప్రతినిధి పంప వీలందవలె ననియు ఆయన రి వందలనుండి సభ్యులెక్కువకు కొలదిని ఒక్కొక్క ప్రతినిధి యెక్కువకు యందవలె ననియు చెప్పిరి. ఇతే ఇందువలన ఒక్కొక్క ప్రత్యేకమునకు నియమించిన ప్రతినిధుల సంఖ్య యెక్కువ గావండ్ మాత్రము చూడవలయును.

అసీగారు యావరణమును బలపరచు యా యువపాదక మునందల రాష్ట్రములు కాంగ్రెసు సభ్యులమును యెక్కువజేయుటకు ప్రోత్సాహము గల్గిననయు, వెనుకబడి యున్నవారు కష్టపడుదుననియు చెప్పిరి.

కటేజిగారి ఉపపాదమువలన కాంగ్రెసు నిర్ధారణము ధ్వంసమగునని కాజాల్లిగారు చెప్పి, కటేజిగారు కమిటీనిర్ధారణక చాకచక్యమును కాపాడవలయుందు మాత్ర మునియోగించిన చాలు నని చెప్పిరి. (నవ్వు)

విషయరాఘవాచారిగారు, రాజగోపాలాచారిగారును యీ ఉపపాదమును ప్రతిఘటించిరి. కొన్ని రాష్ట్రములు వెనుక నుంచి దాఖాదించునందల తాత్కాలికముగ కాంగ్రెసు సభ్యులను ఒకటే తీరున వెక్కుకజేసి, యెక్కువముది ప్రతి నిధులను కాంగ్రెసుకు పంపుటవలన, ముందుక రాష్ట్రమునందు యెప్పుడును ఒకటే తీరున వెచ్చుకొన్ను లేవనెడ కాంగ్రెసు సభ్యులన్న రాష్ట్రమునక నచ్చున గల్గిన విషయరాఘవాచారి గారు నూచించిరి.

రాజగోపాలాచారిగారు ప్రసంగించుచు నీ యువపా దించిన మార్పులన కాంగ్రెసుయొక్కరూపే మూసనియు, వారు బహుమానముల కితులముట తలపెట్టరాదనియు, కాని గ్రెగూరుకు సామాన్య నిర్ధారణముండి యెప్పుడు టైప్ సభ్యుల సంఖ్య మృత్యువును అది కాపాడనిర్ధారణక మూడుకు సిద్ధముగ నుండ వలెనని తెల్పిరి. ప్రతినిధులసంఖ్య గలము తగ్గించవలెనని కమిటీ వారు గావించిన నూచనముగూడ ఆయన ప్రతిఘటించెను.

దీర్ఘచర్చ ముగిసిన అన్ని సంస్కరణములు కొట్టి వేయబడి యిప్పుడున్నదిగానే యుండు డెను.

మహమ్మదలీగారంతట సభవారు గావించిన మందమంద మను భిక్షుద్వినగూర్చి చెప్పుచు, ప్రతినిధుల సంఖ్యను తగ్గించు సభ్యులు వారికి బహుమానములతో కితులతో యెక్కువ జేయుట యువనియు నేడు కాంగ్రెసు బహిరంగసభయందు ప్రతినిధుల యెక్కువ జేవల కొంతవని నుంచుటకు ఆ విషయనిర్ధారణసభ వారు కొంతకార్యక్రమము గావించవలెనని గూడ విచారించవలె ననియు నూచించిరి. (నవ్వు)

మృత నాయక సమాశ్వాసకము

అంతట కస్తూరింగయ్యంగారియొక్కయు మరల యితర నాయకుల యొక్కయు మరణమునకు సమాశ్వాసక తీర్మా నము గావించబడెను.

జాతీయ ఒడంబడిక

అంతట డాక్టరు అన్నాగారు జాతీయ ఒడంబడిక చిత్తునవేడిమును కమిటీకి సంప్రదించుమును అంగీకరించుచు తీర్మానముల నువపాదించిరి వానిపై బహుమనోహరమును చెర్చ జరిగెను. కమిటీ విచారించుటకు బెంగాలు ఒడంబడికను గూడ చేర్చుటకు గూర్చిన నూచనపై తీవ్రప్రతిరోధము వచ్చెను.

“ఒడంబడిక, విచారణ సంఘములకు గాని అవసరసభలకుగాని అవసరము లేదు. ఇప్పుడు కావలసినది నిర్ధారణకార్యక్రమమును కొనసాగించు టయె. ఈ ఒడంబడికలును కమిటీలను విధేయము ను చూత్ర మెక్కువ జేయును. నిర్ధారణకార్యక్రమ విధాన మన్ననో ఆ విధేయములు లేకుండ జేయును. సాధ్య మైనంతవరకు విధేయములను తగ్గించుకొనవల యును” అని మహమ్మదలీగారు చెప్పిరి.

సంపూర్ణచర్చ

కాకినాడ, గాంధీనగరము, డిసెంబరు 29:— జాతీయ ఒడంబడికను గూర్చిన చర్చచాలచునో వారి ముగిసెను. ఒక్కొక్క పుడు వెనుకటి తీవ్రప్రతిఘటనములు చూడ సమర్థమును మరల తుదురుగా యున్నట్లుండెను. ఎట్టకేలకు వెట్లయిన కేమి సర్వ సమాంతర్యము ఒకటి తుదిరెను.

జాతీయ ఒడంబడిక తయారుజేయుటకుం దొకరుగ నుండి డాక్టరు అన్నాగారు చర్చను ప్రారంభించుచు ఈ క్రిందివిధముగ తీర్మానము నువపాదించిరి:—

“స్వరాజ్యసాధనాపై భారతదేశములోని వివిధభాగుల తన మైత్రీలేని సాధ్యము గావనియు, ఈ వివిధభాగులకును స్వరాజ్యప్రభుత్వముకింద నుండు వాక్కులను వెట్లనట్టియు, అందఱును వారివారి మతవిశ్వాసారాధన, ప్రచార, విద్యా, సంఘసౌకర్యములు మొదలు ముఖ్యము జేయునట్టియు జాతీయ ఒడంబడిక సంగీరింపవలె ననియు, ఈ ఒడంబడిక విచారించు టకు ఢిల్లీ అవసరజేయవలసినవిధమున నియమించబడిన కమి టీనివేడిమును, బెంగాలు రాష్ట్రము కాంగ్రెసుసంఘము యొ క్కచిత్తు ఒడంబడిక ప్రముఖము, ముఖ్యము జేయుటకు విష

యముల గూర్చి విచారించుటకు నూచనముగ అంగీకరింప వలె నని కాంగ్రెసువారి అభిప్రాయముననియు, ఈ ఒడంబడిక లేనిపై వాధారణ యంతనలనో సామాన్య మూలముల నిర్మించుటకును, వాని నువరించి అఖిల భారత రాష్ట్రముల ఒడంబడికల నిర్మించుటలో సహాయము జేయుటకును, యీ క్రిందివారలు ఒకకమిటీగ వ్వడి రాష్ట్రములలో తని జేయునపుడు అచట ముగ్గురుసభ్యులను జేర్చుకొని టకు వాక్కు లు, 1924 జనవరి అఖిలభారత భాగజాతీయ ఒడంబడికయొక్క సంపూర్ణమును నివేదికను పంపవలెననియు కాంగ్రెసువారు తీర్మా నించు చున్నార.” కమిటీ సభ్యులెవరనగా, పి. ఆర్. దాసు (అధ్యక్షుడు) మాలానా అబ్దుల్ కలాం అజదు, మాలానా మోతలీ, లాలా లజపత్ లాయి, పండిత వాదనమోహన మాలవ్యా, టి. ప్రకాశంగారమును, అన్నాగారు (కన్వీనరు).

చతులు గారు

తీర్మానమునుగూర్చి పటేజిగారు మాటాడుచు కమిటీ వారు రాష్ట్రము లన్నిటి ను తిరిగి అభిప్రాయముల నిట్టిని డెలివరీని, ఆ యా రాష్ట్రముల పరిస్థితుల కు దగిన విధానమును తయారుజేయుటకు తీర్మానమునందు వారినింపబడిన సభ్యులకాలము చాలవనియు జెప్పిరి. ఆవిషయము చావు బతుకులతో సంబంధించినది. వానిమీదనే స్వరాజ్య సంపాదనము ఆధారపడెనున్నది. ఈవిషయమై అంత్యోగ్యము గావించునది అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘము గాక, అందు లకు ప్రత్యేకముగ అవసరమహాసభను జరుపవలయును. ఈ తీర్మానమునందే బెంగాలు ఒడంబడికను తీసివేయుటయుని పటేజిగారు పట్టుబట్టిరి. (అవును, అవును అని కేలు) ఢిల్లీ అంగీకరణమును నియమి పబడిన కమిటీయొక్క చిత్తునవేడి ము ప్రకారించువరకును అగమ్యంధే నీ తనయొక్క విధానము నొక దానిని ప్రయించి విషయమునంతను భిక్షువరచి బెంగాలు యుక్తకార్యమును జేయుచోమను. బెంగాలులోని హిందవు లును మహమ్మదీయులను బెంగాలు రాష్ట్రము కాంగ్రెసు సంఘ ము గావించిన ఒడంబడిక అంగీకరించునెడల ఈ కాంగ్రెసున కంతు కేమియు నాజేపణయ్యుండదు. వాని అందువలన అసలు విషయము కట్టి భూము గలగర దని కటేజిగారి చెప్పిరి. కటేజిగారిరామయ్యగారు

కమిటీ విచారణయందు బెంగాలు జాతీయ ఒడంబడికను తీసివేయునలెనని చెప్పి కటేజిగారి అభిప్రాయములనే అనుసా దించుచు కటేజిగారిరామయ్యగారు మాటాడిరి.

డాక్టరు అన్నాగారు సవరణ తీర్మానమును అంగీకరించి విచారణకాలము మార్చివరకు విస్త రించుటకు అంగీకరించిరి.

రాజగోపాలాచారిగారి సవరణ

కాంగ్రెసు ఈ భారతజాతీయచిత్తు ఒడంబడికను ప్రజా విమర్శనమునకు బంపి, వీరిక అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘము వేర్వేరుకమిటీలు, నిర్ధారణములు ప్రత్యేకముగ వెట్లిన ఆశ్చరణ లకు విమర్శనములను విచారించి, అందులకు అవసరమైనయెడల కాంగ్రెసు అవసరసభను జరుపవలెనని పి. రాజగోపాలాచారిగా రొక సవరణ నువపాదించిరి.

వెంకటకృష్ణయ్యగారు రాజగోపాలాచారిగారి సవరణ నా మోదించుచు, కటేజిగారు నూచించిన కష్టము లన్నియు చాటుకొడియే యుత్తమమార్గమని తెల్పిరి.

సరోజినీదేవి సవరణను బలపరచెను.

మాలానా మహమ్మదలీగారు

ఈ విషయమై తమ అభిప్రాయములను మహమ్మదలీ గారు వెలిపిరి. సభవారు సవరణల నువపాదించుటకు గాని, చర్చించుటకుగాని ఆయనకు ఆశ్చర్యలేదు కాని యే ఒడంబడి కగాని కమిటీగాని కాంగ్రెసు అవసరసభగాని అవసరములేనని ఆయనవ్యక్తభిప్రాయము మహాజాతీయ ఒడంబడిక యనంద గిన గాంధీమహాత్ముడు నిర్ణయించిన నిర్ధారణకార్యక్రమమును వెంకటకృష్ణయ్య చేయవలసినవని. విచారణసంఘముల నియమించు టకును వారి ఇష్టమున్న జాతివిధేయమును తీర్చుకేయ టయే యగును. నిర్ధారణకార్యక్రమమును తనిజేయునట్లునే ఈ విధేయము రూపు మాయము. ఈ ఒడంబడికకు గావలసినది సోమ లకుగాని నిర్ధారణకార్యక్రమము నీవేయవారికి గాదు. “ఈ ఒడంబడికలు, కమిటీలు, అవసరసభలు గావించి నీర యను మార్పులు దబుగ జేయవలయును. మనము స్వల్పవిషయ ముల గూర్చి ఘుర్రులముగ ఆలోచించు చున్నాము. మనము జేయవలసిన మహత్కార్యము ఎంతయోగలదు. ఒడంబడిక అవసరములేదు. (వినుడు. వినుడు.) మనము కార్యనిర్వహణము

కాకినాడ, దినపత్రిక 29:—ఎన్నటికైనా జాతీయగీత
ములను పాడిన వీర్ముఖ కాంగ్రెసునకు రాజకీయ సాహాయ్యం
లేకుండానే సామ్యము విరళి కాదు. కాంగ్రెసు అనుచరులు ఉప
సంఘేతములను చదువుటలో కాంగ్రెసు కార్యక్రమము ప్రారంభ
యియ్యను. కొందరు తమ యభిప్రాయములనుకూడ ఆ సందే
హన బంపియుండిరి. కావనభూ ప్రవేశవిషయమును మరల లేక
దీక్షకు నిర్మాణకార్యక్రమమును సాగించుటయం దింను ఎక్కువ
ప్రయత్నముల గావించవలెననియు జాతీయ యుడంబడిన నూర్చి
కాంగ్రెసు నిర్ణయము గావించవలెనని చాకిరి అభ్యులు భాను
గారు కోరియుండిరి. జాతీయ యుడంబడిన కాకినాడ కా

గ్రామ చరిత్రను బట్టి తన కృషి తేదీయే మండల మాలవా గారి సందేశమును సందేశము. కాంగ్రెసును విశేషముగా పరిచి నది లాల్ బాబుగారు మోపురించి. నిజము సాంఘిక సహజము ననుసరించి కాంగ్రెసు నిర్వహణను చేశాడని చూప వలెనని భూమిగారు కోరి. "అన్ని విషయములందును మన మే గీర్వించుకొనిపోయినను, స్వరాజ్యమును సంపాదించుట నను విషయమునందు మాత్రమును అందఱును ఏకీభవించుము" అని మద రాను విద్యాభ్యాసమునందును గా. పి. పి. పాత్రోగారు తీర్మానించిరి.

శ్రీ కారవారి శ్రీ శంకరాచార్యులుగారు, ఎన్. సి. కేల్కాడుగారు, రా. బి. రంగచారిగారు, బి. వి. శేషగిరి అయ్యగారు, బాబా భగవాన్ గారు, మున్నగు మహాత్ములును కలిగి రాజానుబంధములను తమ విచారమును సందేశముల బంపిరి ఈ సందేశములు ఎదుపడెను.

ఆంధ్ర విద్యార్థుల సంఘము కార్యకర్తల సమితి తీర్మానములు ప్రకటించెను.

దేశభక్తుల నిర్మాణము

దేశమునకు అమూల్యమును సేసేవని స్వర్ణములైన ఎన్ కమూరింగ అయ్యగారు, ఆశ్రమినిమూల దత్తు గారియొక్కయు, నిర్బంధమును సందిలమును విక్రమి అనాగోగ్య పీఠములై యుండి యు అవమానమును మరలను కొనసాగించి పాఠశాల విద్యను కన్ను మూయుచు నుండినట్లు ప్రకటించి. ఎన్. నాజుశేషు గారియొక్కయు, మరలను వారానుబంధముగారి యొక్కయు, వరణములను చేయుచు నుండిన స్వమును తెలుపుచు మెదటి తీర్మానమును అభ్యర్థించు మాలవా మహామూర్తిగారి సమితి బిందిరి.

తీర్మానమును కమిషనరు, మహామూర్తిగారు శ్రీ యంత్ర కమూరింగ అయ్యగారు చేశాడని ప్రకటించిరి. ఆయన పోరువాదియును, ఆయన మునునందము కొనియాడదగియుండెను. ఆయన "హిందూత్వ" బాతీయ ప్రతికూలము నెల్ల మిక్కిలి గొప్పపాఠము నుండియొందెను. అదలి ప్రధానవ్యాసములు గాంధీయ్యును, ద్వితీయముగోను కూడియుండెను. అవ్యాసములు సామ్యభావమును నుండిన ఎవ్వరుగాని పీకీరియను నెల్లదింది యు నెదరు.

అభ్యర్థించు అభ్యసించువారు మున్నగువారిని మున్నయు మాటలాడెను. అభ్యర్థించు కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులలో కొకరు కృష్ణ ప్రసాదుగారును మున్నయు చేశాడని మరలవార్త యు నేమనెను అందెను. అతనిని గూర్చియు మహామూర్తిగారు కలిగిరి. అందరును లేచి నిశ్చయము స్వర్ణములైన మహా సీయుల యాత్మల కాంతిని ప్రకటించుచు తీర్మాన మునా దించుచుండెను.

కాంగ్రెసు నిబంధనలు

కాంగ్రెసును వియోజింపబడిన నిబంధన విచారణ సంఘము అభిలషారత కాంగ్రెసు సంఘమును బంపిన సూచనలు విషయార్థములనుండి ఆగించుచుండెను. ఈ తీర్మానము లన్నిటిని దాట్లకు భోగము పట్టినీ ఆరానానాగాను ఉప పాదించిరి. మండిత జనహరిరాజు శ్రీమూగారు ఆమోదించిరి. వానిలో నెల్ల పశ్చిమోత్తర సహద్రుల వ్యాప్తియును పంజాబు కాంగ్రెసు సంఘముతో, పశ్చిమోత్తరముల వ్యాప్తియును విషయనిర్ణయసంఘమును ఈ తీర్మానమును గూర్చి ప్రకటించెను. సుతానంగారు మాటలాడియుండిరి. మనకటి కాంగ్రెసు అంగనిర్మాణములను కృష్ణమోతరం వ్యాప్తియును చాల కష్టముగా నుండెను, ఇప్పుడు పాపాదింపబడిన తీర్మానములను అచరించుట నుండి ప్రకటించు మహామూర్తిగారు యగునీయు సంతానంగారు చెప్పిరి. అంతటితో ఆంధ్రమున చచ్చు చురల లేకుండ, తీర్మానము లంగీకరింపబడెను.

బాతీయ ఒకంబడిక

మండిత మోతీలాలు శ్రీమూగారి క్రిందితీర్మానములను పా దించిరి:— "కాంగ్రెసు మహాసభ దీర్ఘకాలమునందు నియమింపబడిన ఈ సమస్యనువారిచే తయారు చేయబడిన బాతీయ ఒకంబడిక ప్రాముఖ్యమును తెలుపుచున్నది. ఇది సంఘములకు సంపూర్ణ నిరీక్షకు మున్నగు 81 వ తేదీనాడు యావచ్చారత కాంగ్రెసు సంఘమువారికి, మంజురము. ఈ సమస్యసభ్యులలో కొకరు గు సర్దారు మె వా లా బు సిం గు గారు కా రా క్ష ము ను నం దు ట పే వారి సా గు న సర్దారు అనునంగుగారు (శేషిరాజు) భర్తగా నుండి టు తీర్మానింపబడినది."

ఈ తీర్మానము మహామూర్తిగారు మండిత మోతీలాలు గారి క్రిందితీర్మానములను పాదించిరి:— "కాంగ్రెసు మహాసభ దీర్ఘకాలమునందు నియమింపబడిన ఈ సమస్యనువారిచే తయారు చేయబడిన బాతీయ ఒకంబడిక ప్రాముఖ్యమును తెలుపుచున్నది. ఇది సంఘములకు సంపూర్ణ నిరీక్షకు మున్నగు 81 వ తేదీనాడు యావచ్చారత కాంగ్రెసు సంఘమువారికి, మంజురము. ఈ సమస్యసభ్యులలో కొకరు గు సర్దారు మె వా లా బు సిం గు గారు కా రా క్ష ము ను నం దు ట పే వారి సా గు న సర్దారు అనునంగుగారు (శేషిరాజు) భర్తగా నుండి టు తీర్మానింపబడినది."

తీర్మానమును శ్రీమతి సరోజినీ దేవిగారు బలపరిచి యిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు తెలుగు మాట్లాడుచు తీర్మానమును తెలియచెప్పిరి. మోగాలువారు తయారుచేసిన ఒకంబడికను కూడ తీర్మానమునందు చేర్చుటను మాలవా మారు గారు ఆమోదించిరి.

ఈ భాగమును తీర్మానము నుండి తీసివేయవలయునని మరలయును వాగుగా నుపపాదించిరి. ఈ కారణము వోటా లాలు అయ్యగారు, ప్రభుమోతీమూగారు బలపరిచిరి. తీర్మానమును సవరణకు రెంటి ఆమోదించుచు గారీకం కరమిక్ గారు చెప్పిరి:— "మోతీలాలు రాక్షసులు బక్తి గునుడుగలో మహామూర్తియొక్క గోవులను కలిగించుచు నిశ్చింత బడినది. ఇప్పుడు తయారుచేయబడిన ఒకంబడిక అంగీకరణ ఆమోదించుట లేదు. గోకథను కాంగ్రెసువారు అంగీకరించి రని చెప్పి మోతీలాలు వారు తిరుగు గోవా త్యక్తు గడంగవచ్చును. ఈ ఒకంబడికను విషయమై ఆంగీకరణ అంత మొది అన్ని సంఘములవారు కలిసి పనిచేయుట కల్ల విక మర్త్యమును ముందును."

సి. ఆర్. దాసుగారు

సి. ఆర్. దాసుగారు చెప్పిరి. మోగాలు ఒకంబడికను మునుకొంత దుర్భిప్రాము మేర్పడినట్లు కనపడుచున్నది. నేటి విషయమై విషయ నిర్ధారణసంఘమును కొంత మాట్లాడి యుంటిని. బాతీయ మహాభావంతి మోగాలు కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఈ విషయమై కొన్ని కలహ విచ్చిరగాని భావమును ఒక ఒకంబడికను తయారు చేయలేదు. ఇట్టి సాధికు లలో ఈ విషయకు జరుగుట కరసరమేమోనావ తెలియ నున్నది. తీర్మానమునందు మోగాలుకు సంబంధించి భాగమును తీసివేయవలయునని ఒక సవరణ మహామూర్తిగారు బలపరిచిరి. తీర్మానమునందు మోగాలును తీసివేయవలయునని భావకర్త చరిత్రనుండి మోగాలును తీసివేయుట కర్తవ్యమగును. బాతీయ మహాభావంతి సహా ఇయ్యవారు మోగాలువారికి అన్ని విధముల సావకర్త్యమున్నది. ఈ కథమును మున్న మాట్లాడును నిసింపబడు మేము హిందవము.

శ్యామసుందర చక్రవర్తిగారు

శ్యామసుందర చక్రవర్తిగారు చెప్పిరి:— కాంగ్రెసు మహాసభవారు ఎట్టి యొడంబడికను అంగీకరింపజూడదని వాటిని ప్రాముఖ్యము. మహామూర్తిగారు సందర్భము ప్రత్యేక సావకర్త్యముల నిచ్చు విషయమై వాటిని ఆమోదించెను. కాని హిందువులకు మహామూర్తియొక్కను ఏదో ఒక విధమును ఒకంబడిక కనుగొనగాని మహామూర్తియొక్క ఈ బాతీయసంఘమును పా లుగొన రను యెభిప్రాము చేయవలయు వ్యాపించిన మహామూర్తియొక్క కొంత చిన్ని తనము కలుగును హిందు మహామూర్తియొక్క విక మర్త్యమునకు గాంధీయొక్క గురు గావించిన కృషి నిర్ధకమై, విక మర్త్యమునకు ఇదం బడికను అవసర మగునంత దుర్భక మనకొనుట కష్టమై నేను నమ్ముచున్నాను.

మ. వానిగారు

జి. కె. వానిగారు చెప్పిరి:— నేను కడవిన 11 సంవత్సరములనుండి కాంగ్రెసుసభ్యులకు నున్నాను స్వరాజ్యము హిందూ రాజ్యముగ పరిణమించినను నేనాస్వాస్థ్యమున కొర దను. నుండు ఆలిగములో ఒక సవరణ వారు 800 గోవులు చంపబడుచుండెను. నేను నా మిత్రులు కృషిని ప్రకటించి ఇప్పుడు సంకల్పమునకు రెండుగోవుల మృత్యు మహామూర్తియొక్క నీటిని చంపువారు ప్రభుత్వోద్యోగులు. ఎట్టి అల్లరి జరుగకండ నిధిమున మనీకులయొక్క హింసకులు యిరాలించు నేను నమ్మిచున్నాను. తయారుచేయబడిన బాతీయ ఒకంబడికను నేను ఆమోదించియుంటిని. ఈ విషయమై వాటిని ఆభి

ప్రాముఖ్యము అన్నియు ఈ ఒకంబడికను కొంతమంది ఆవలించియు చున్న వైఖరి అభ్యర్థము కలుగజేయుచున్నది. మహామూర్తియొక్క ల మండితలనెన వా ములవిషయమై చర్చకునే జరుగజూడదని హిందువులు తప్పుట అభ్యర్థము కలుగజేయుచున్నది. బంగుటూరు ప్రకాశంగారు

బంగుటూరు ప్రకాశంగారు తెలుగు మాట్లాడుచు అన్ని సంఘములకు విక మర్త్యము కలుగుటను నిర్మాణార్థ క్రమము కొనసాగించున బాతీయ ఒకంబడిక తయారుగుట అవసరమని చెప్పిరి.

సరోజినీదేవి

సరోజినీదేవి, తీర్మానమునైన మాటలాడుచు నిట్లు నడిపెను: భారతదేశమొకటను సంబంధించిన యొడంబడిక వోకదానిని, మోగాలు నం దు సావకర్త్యములచే కర్తవ్యమగును. మున్నయు యొడంబడికను, ఒక కవిటీవ్యాగా ప్రబలముభిప్రాము కొరకు చేశా మెటలు నుండు అంగీకార మెనగవలెనని మూలమే యాతీర్మానము కాంగ్రెసును కోరుచున్నది. ఇది సాధారణ కార్యక్రమపథియే గాని అంతకంటే సభివము మిందు నాకు గోచరించుటలేదు. అట్టి స్వల్పతీర్మానమును గురించి అభ్యర్థకులు అభిప్రాయ కల్పించుకొనుచును, మరలయును గమ్యమును చుండుట వారకుగుటలేదు. ప్రజలందు కా తిని సాహించుట ఒక యొడంబడికను విచారింపి నిర్ణయించుట ప్రతిపక్షమువారికి కలెనే మోగాలుకునూడ గలదు. అందుచే నిచ్చు సమావేశ మొక తిక్షణు యొక మును ముగించి విచారింపి సమాను విధము చేశాడని ప్రకటించుచు నిర్ణయించెదరని నమ్ముచున్నాను. సి. రాజగోపాలాచారిగారు

సి. రాజగోపాలాచారిగారు నాడె మోగాలొకతీర్మాన మునే బలపరిచిరి. చాలకాలమునుండి చేశుయొడుకు నున్న బాతీయ యొడంబడికను త్రోసివేయవలయునని అట్టి నిర్ణయించె మన విశుభ్యమును పరిష్కరింపజాలకపోవుటచే దానిని బట్టి నెట్టి రివిజను లేచెదరనియు నడిచెను. ఈ కేరమున కాంధీని క్షించుట కు నిర్మాణ కార్యక్రమమును దౌర్జన్య రాహిత్యోద్యమమును ర దుగొనుట మూలమే గలదని నానమ్మకము. అయినను బాతీయ యొడంబడికలను చాలకాలమును కలవు. మోగాలు ఒ కంబడికను కమర్చవచ్చును ప్రకటింపవలెనని మూలమే తీర్మాన ము గోరుచున్నది. అట్టి కమర్చుట హిందవము లేదు.

యాకుబ్ ముస్సేనుగారు

యాకుబ్ ముస్సేనుగారు చెప్పిరి. లగ్నో యొడంబడిక ఇదిరకే గలదు శ్రాత్రియొడంబడికను మరలయు దానిని ఏర్ప రుచుట కవసరములేదు. కాని గత రెండు మాసములందు ను బాతీయ యొడంబడిక యొక్క సూత్రము నంగీకరించితిమి. నాన తిగి వెనుకకు వెల్లువకు ఏలేదు అయినను కాంగ్రెసు ముందు నకు వెళ్లలేకు మోగాలు ఒకంబడికను తీర్మానమునకు తొలగింప కలెనివచ్చునుగాగోరుచున్నాను. మహామూర్తియొక్క లాభకర ముగ నున్నది కాని మోగాలు ఒకంబడిక నేను బలపరచుచున్నాను. కాని నేను కాంగ్రెసుమేర నిచ్చుటకు నమ్ముచుచే దానిని ప్రతిఘటింపచున్నాను. ఈ యొడంబడికలో ఇతర రాష్ట్రములకు చాల తీవ్రమును విచారించుట కలవు. బాతీయ యొడంబడిక తొలగాను కలిపి మోగాలు ఒకంబడికను కూడ ప్రకటించు నెవల వివిధా ప్టి సమస్యములు మోగాలు రాష్ట్రములను చర్చనే అవలంబింపగలవు. కాంగ్రెసు స్వంతముగా నొక విచారణ సంఘమును నియమించెను. ఆసంఘమువారు వారి బాతీయ యొడంబడికను వారు విచారింపవలెను. వివిధసంస్థ లూచుచు నూచనల నెట్లో, మోగాలు కాంగ్రెసు సంఘమువారి యొడంబడికను కూడ సట్టి సూచనగా మూలము పరిగణించ వచ్చును.

డాక్టరు అన్నారీగారు

డాక్టరు అన్నారీగారు మోతీలాలు శ్రీమూగారి తీర్మానమును బలపరిచిరి. అభిలషారత బాతీయ ఒకంబడికను ముఖ్య సూత్రములు మూలమే గలవు. మోగాలు యొడంబడికను అం తెల సనునంది తయారుచేయబడిన లెక్కలపై సాధారణమైన నూచనలు కలవు. ఇందున వివిధావ్యాప్తియలొ నెట్లు జరుగు చి వాగుగా తెలియగలదు. ఒక యొడంబడికను గావించుకొనిన గాని చేశాములో నిదనుచు నైవేమర్త్య ముండవలయు. అనూన ములు తొలగవలవు.

మండిత నెహ్రూగారు

చర్చకు మండిత మోతీలాలు శ్రీమూగారి క్రిందివిధమును ప్రకటించుచు మోతీలాలు చెప్పిరి:— "మోతీలాలు వారి చే తయారుచేయబడిన ఒకంబడిక ఇదిరకే ప్రకటించబడినది. కమర్చుట ప్రాముఖ్యమును ప్రకటించుట ఇతర కాంగ్రెసుసభ్యు

భారతదేశ పరిస్థితులను గూర్చి ఆ గ్రంథ కర్తృవ పరిచయముగలవని అభ్యుదయి యాపవాదము విధింపము చేయుచున్నది. భారతీయులు ఏల బ్రతివిహారాది ప్రతికూలముగ నుండునదియు, మనఃశుభీయులు రాజభక్తిగలవారై యుండుటకు మార్గము, ప్రతికూలముగ నేల యుండునదియు, అభ్యుదయి యాపవాదము విధింపముగ దోహదమగుచున్నది.

శ్రీ మా ను ం ద ర ము
ఒ క చ క్క ని న వ ల
గ్రంథకర్త : ఒం త లి స త్య నా థ ము
ఇది నలువదేండ్లకు పూర్వ మాంద్రదేశమును కలవరపటచిన
ర ం ప యు ధ్ధ ను
నకు సంబంధించిన నవల. కథాసందర్భములు, వర్ణనలు,
రంగములు, పాత్రలు హృద్యములై చిత్తము నాకర్షించును
డిబ్బి నైజా గౌం పేజీలు : వెల రూ 1-0-0
ఒకేసారి మొత్తముగ కొనువారలకు కమిషన్ నివ్వబడును
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తపాలాపెట్టె 212, మదరాసు

మితవాదమహాసభ

మూడవదినవర్య

తీర్మానము: అవినవరము

పూర్వా, డిసెంబరు 28:—మితవాదమహాసభ ఈదినమున తిరిగి సమావేశమయ్యెను గాంధీగారును (నూరతు) జయభంగు (కాగ్నెర) గారును ప్రభుత్వమువారు సాధ్యమైనంత యధికముగ కృషియును తగ్గింపవలెనని గోరుతీర్మానమునై నువన్యసింపిరి.

శ్రీలకు ప్రాతినిధ్యము

స్థానిక కేంద్రకాసనసభల సంబంధమున శ్రీలకు వోటింగు మామూలు కృత్యమునకును నుండవలెనని గోరుచు కామామాయి రెండేను ప్రతిపాదించెను. కాశీబాయి దేవధరసతి బలపరిచెను.

రక్షణవద్దలి

భారతక్షేత్రములకు రక్షణము నొసగవలెనని గోరుచు పార్కే (అమామ్యుదాబాదు) గా రుపపాదించగా విరూప (బొంబాయి) గారు బలపరిచిరి.

న్యాయకార్యనిర్వాహకశాఖల విభజనము

ప్రభుత్వమువారికి న్యాయ, కార్యనిర్వాహక శాఖలకు వేరువేరువలెననియు, పిన్నును పొమ్మను అట్లును రద్దుకేయవలెననియు, కార్యనిర్వాహక శాఖలను స్థాపించవలెననియు గోరు తీర్మానము అను అధ్యక్షాస్థానమునుండి ప్రతిపాదించబడి అంగీకరింపబడినది.

నైసిక శాఖలను భారతీయులవర మొనర్చుట

నైసిక శాఖలను గురించి, డాక్టరు ఆర్. పి. వరంధిపిగారు ఈక్రింది తీర్మానము నుపపాదించిరి. “నైసిక శాఖలను త్వరలో నిజముగా భారతీయులకు ముగింపువచ్చుటకుగాను, నైసిక శాఖలను దన్ను యువశాఖలందును విమానదళ శాఖలందును భారతీయోధికావలను తయారుజేయుటకు ప్రయత్నముల నొనర్చుట ప్రభుత్వమువారి విధుక్త ధర్మమని ఈసభవారు దృఢాభిప్రాయమై యున్నారు.

నైసికమున భారతీయుల పరమొనర్పు విధానమున త్వరతముగ సాగించుటకు, మితకృషియు కొరకు ప్రభుత్వమువారు నైసికవ్యయమును, అందుతోపాటు, ప్రస్తుతము జేరములోని కాంతినిక్షేపములను గుంచబడిన బ్రిటిషు పటాలముల నగ్ని పరలెనియు, అధుము ఇంచితపునంపు నూచనలనైన వెంటనే అనుమతినికీ చేపలెనియు ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

విశ్వవిద్యాలయము నందును కళాశాలలందును విద్యనధ్యసించు భారతీయులకును, కొంత మిలిటరీ రిలీఫ్మెంతును ప్రమోదింప వలెనని విధింపవలెనని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

కింగ్సు కమిషను నొసగు సంవత్సరమున టెర్రిటోరియలు అడ్మినిస్ట్రేటరులకు అధికారమును, డెప్టీ కమిషను గవర్నరువారికి ఈసభవారు కోరుచున్నారు. మిలిటరీ క్వెస్టు మెంటుల సంఘమువారి నివేదికను క్వెస్టులో ప్రకటింపవలెనని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

కామరు గారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఇతర వ్యయములతో బోల్చినయెడల నైసికవ్యయ మెంత యధికముగ నున్నదో దెలుపు వివరములను దెలిపిరి. ఎ. పి. నేను (లక్నో) టులక్ష్మి, కమలాకాంత్ వర్మగారు రుప్రస్థాపించిరి. టెర్రిటోరియలు పటాలముల రికూటింగును సంబంధించిన గౌరవాధికారి యగు టెప్లెనెంటు అచ్చా సాహెబు కరండికారుగారు నువన్యసింపిరి.

కెన్యా రాయ బార వర్గము

కెన్యాసమగ్య సందర్భమున కామరసభల తరపున లండనునకు పంపబడిన రాయబారియగు: సభ్యులగు గౌ. శ్రీరామ సత్యప్రకాశము, యమానాథము, ఆ. నూరు గార్లొసర్వి గొప్ప సేవకు ఆమోదమును దెలుపుచు అధ్యక్షుడుపపాదించిన తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ అంగీకరింపబడినది.

సప్రభాగారికి

కెన్యాభారతీయుల సమగ్య సందర్భమున సర్. తేజబహదూరు సప్రభాగారి నొసర్విన సేవకు గొప్ప యామోదమును దెలుపుచు దివాక బహదూరు బోలాగారు ప్రతిపాదించగా సా తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ అంగీకరింపబడినది.

పోలకు గారు

కెన్యాసందర్భమున పోలకు గారు నొసర్విన సేవకు కృతజ్ఞులను దెలుపుచు మరయు తీర్మానముంగీకరింపబడినది.

ఉత్పాదకము విధింపు

ఉత్పాదకము ద్వితీయ మొనర్పునందుల కసమ్యతిని కావున గావించబడిన తీర్మానమునందు ఉత్పాదకము సందర్భమున రాజ్యపరిషత్తు పునర్విచారణకారమును వినియోగించుట రాజకీయముగ గాని, ఆర్థికముగ గాని సహజముగ లేదని తమ మతిప్రకాశించుచు, దెలుపబడినది. భాగ్యము చట్టములోని 67 (బి) సెక్షను, కాసనసభవారి బాధ్యతకు భంగకరముగ నున్నదనియు, ప్రస్తుతచట్ట పరిస్థితులందుగాడ, రాజ్యపరిషత్తు పునర్విచారణకారమును, భారతదేశకాంతికి సంబంధించినంతవరకు ప్రతిపక్షపక్షముల ననియు తమ మతిప్రకాశించుచు దెలిపిరి. రాజ్యపరిషత్తు, రాజ్యపరిషత్తు గార్లు ఈ తీర్మానమునై నుపపాదించిరి.

ప్రజాసామాన్యము సందర్భమున గురించి ఒక తీర్మానమును దేవధామగారు రుపపాదించిరి.

ఉద్యోగ శాఖలను భారతీయులవర మొనర్చు విషయమునొక తీర్మానమును డ. అంగీకరింపబడినది. ఈ తీర్మానమునై నై రాజ్యపరిషత్తు, రాజ్యపరిషత్తు, పిన్నపాపకాంతి గామగారు రుప్రస్థాపించిరి. ఆ తీర్మానమునందు డిల్లు ౫౬౬

ఉద్యోగ శాఖలు

తరువాత రా. బ. డి. డి. గారికింది తీర్మానము నుపపాదించుటగా కాంట్రీ కారుగారు బలపరిచిరి.

ఒకటి: కర్షకులలో ఉద్యోగము నిమిత్తము విషయము నవనలంబింపవలసిన విధానమును ప్రభుత్వమువారు స్పష్టముగ ప్రకటింపవలెను. ఎక్కడ కర్షకులు జీవించునది ముఖ్యమని విషయము. కడపిన వివిధవిధముల గుండి అనుమతినిచ్చు సాంప్రదాయముల ననుసరించి బ్రిటిషు ఉద్యోగములను అధికముగ నున్నవి. ప్రస్తుతము అధికారియనండ్లను ఉద్యోగము ఇంకను దాదాపు 25 సంవత్సరముల వరకు తమ పదవులలోనే యుండవలరు. ఈ పరిస్థితుల ననుసరించి అధికముగ నైసు రాజకీయముగ నైసు అనుమతించిన ఇతరు ఉద్యోగము లన్నియు, భారతీయులకే ఇచ్చుటవలెనని స్పష్టమునకు. ఏదైనను కామరందు ఎక్కువలెను నిమిత్తమున నిజప్రభుత్వము అట్టి యుద్యోగములను పిలపించుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి ప్రత్యేకాధికార ముండవలెను.

ఇకను, ఉద్యోగమును నిమిత్తము విధికారము ఇండియా ముగియగాక, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కుండవలెను. ఉద్యోగముల జీతములు, అధికారియములు, పరస్పర సంబంధములు మున్నగు వాటిని నిర్ణయించుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి విచారణసంఘమును నియమించవలెను. అధికముగ భారతీయుల దేశము భరింపగలదా అనువిషయమునై కృషినించి ఉద్యోగుల జీతములు మోచింపవలెనని, జీతములు మోచింపవలెనని ముందగ సామాన్య కాసనసభవారికి తెలిపవలెనని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

మితవాద సభవారి జతమున వచ్చిన సభ్యులకు విషయము రియేటు సాక్ష్యమునకును నీవై చింతాపణి గారు పేర్కొనబడిరి. చింతాపణి గారు పండిత గోకర్ణాధ్యక్షుల కావోపు సంవత్సరమునకు మహాసభ కార్యదర్శకుడి నియమించబడిరి.

మూరిమనులకు వలసంపుట

మూరిమనులందు భారతీయులకు కలహముల తొంగి చుట్టై ప్రభుత్వమువారి రెవెన్యూయెక్సామినేటరు బనార్సీదాసు చతుర్యేదిగారు మహాసభాధ్యక్షులకు పాపిన తొలిసారివై భారతీయుల మామూలుకామరందై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నింపవలెననియు, లాభము లేకుండే విషయములకు కలసంపుట ఆపుదలచేయవలెననియు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి సలహా నొసగుటకు తీర్మానింపబడినది.

మహాసభాధ్యక్షులు

మహాసభాధ్యక్షులకు సభ్యులను ఈక్రింది విధమున ముచ్చుటకు తీర్మానింపబడినది.

“సాధ్యమైనంతవరకు భారతదేశమునకు బాధ్యతాముతి స్వపరిచాలకాధికారియను అధినేతమామూలును పొందుటకై చట్టసమ్యక్తమును మార్గముల ప్రయత్నింపట, మితవాదుల మహాసభవారి ఆధిర్యము.

స్వదేశవస్తువులను ప్రజలకుపయోగించవలెనని గోరుచు మరయు తీర్మానము గావించబడినది. కావోపు సంవత్సరము మహాసభను లక్నోకు నేనగారు ఆహ్వానించిరి.

గౌ. శ్రీరామసత్యప్రకాశు రిభ్యక్షులకు సభవారికత్తుమున పదముల నొసర్చెను. తరువాత సువిశయము రీతి వస్తువులను ప్రభుత్వర మొనగను. అంజిటితో సభము సను.

విశ్వ మిత మహాసభ

రెండవసమావేశము

విశ్వమితమహాసభ రెండవసమావేశము మొన్నటిదినము ఉదయము తిరువల్లికేణి హిందు మొహమ్మదీయ మహాసభ ప్రారంభమయ్యెను. రామకృష్ణమతమునకు చేరిన స్వామి కల్యాణందజీగారు అధ్యక్షతనవహించిరి. ఈ మహాసభ గామగారుదినములు జరుగెను. ప్రసిద్ధిజెందినవారు అన్ని మతములగురించి ఉపన్యాసముల నొసగెదరు.

అధ్యక్షులకోపన్యాసము

స్వామి కల్యాణందసభకు ప్రారంభించుచు శ్రవణిధులకు స్వాగతమును ఇట్లు చెప్పిరి:—

అన్ని మతములందును సమాన్య విషయములను గురెలుగుట అవసరము. ఏమతమువారు ఆ మతముయొక్క ప్రత్యేక సాంప్రదాయములను ప్రకటించుటకు ఈ మహాసభ ఆసక మొనగుచున్నది. ఇట్టి మహాసభల ఆరంభకర ఈదేశమువారే కాక ఇతరదేశములవారుకూడ అంగీకరించుచున్నారు. ఆర్థిక రాజకీయ విభేదములు అంతమొందినంతవరకు ప్రపంచము నందలి వివిధ జాతుల యందు కరస్పర సహకారము వృద్ధిచెందవలెను. భారతదేశము నందలి హిందుమతము ద్వితీయ సమగ్య నాశాదమును బలపరచుచున్నది. ఇట్టి విషయము నితులను ఆ తిమోచియముల రాజకీయవైఖ్య రుమార్తముల నశింపించుచున్నది. ఇట్టి ప్రయత్నములవల్ల కాశ్యోతగు లాభము కలుగుటలేదు. సోషలిస్టు బాల్లివం ఉత్పాదకముల సంఘమునందును వారిందను ఆర్థిక రాజకీయవిషయములను మానవ మను మామూలు స్వాతంత్ర్యము ఇచ్చుటకు యత్నించుచున్నది. కాని మానవులందు ఆధ్యాత్మిక జీవితమునై ఇచ్చు ఆతము దగ్గరకాలము ఆర్థిక రాజకీయ విభేదములను అంతమొందించుటవల్ల కాశ్యోత మగు లాభము కలగదు. కావున ఈ సమస్యలను ఆధ్యాత్మిక నైతిక దృష్టితో పరిశీలించి పరిష్కరింపవలెను. ఇందులకు మరలయి యొక విచారణ అవసరము. ఒకటేసత్యమును వివిధమతములు నేరునేరువిధమున వ్యాఖ్యానించుచున్నవని గ్రహించుట అవసరము. అన్ని మతములనూ సమానములను సాంప్రదాయములను పరిశీలించిన ప్రపంచమునందలి అన్ని మతములకు ఆధారమునై సర్వమేదియో లేదు. ఈ సహసత్యము ఎంతవరకు గ్రహించబడునో అంతవరకు ప్రపంచమునందు కాశ్యోతకాంతి వీర్చబడును.

మానవులను తెల్లతోలుగలవారే మానవులని పాశ్చాత్యుల అభిప్రాయమై యున్నది. శ్వేతతోలుకారుల ఉనికిని వారు గమనించుటలేదు. కాని ప్రపంచమునందలి వివిధజాతులకు భేదము లేదనియు సర్వాన్యేషణమే అన్ని మతముల ఉద్దేశ మనియు, విమరుతోచి అనుమలమును విధమున అన్ని జాతులు ఒకటే ఉద్దేశముతో ఒకటే ఘోషమును నడిచేయిచున్నారనియు గురెలిగిన ఈ వర్ణవ్యవస్థవైఖ్య అసామెయను

ఇట్టి మాత్రము ఇంగ్లండుయమునకు నూచుముగ ఈ మహాసభ జరుగుచున్నదని ఉపన్యాసమును గురెలిగి ఇతరమతములను హోదాచేయుటకు గాని నిరసించుటకు గాని కలహముల వ్యవహారమును గురెలుగవలెను.

ఉపన్యాసములు

మహాసభ గౌరవకార్యదర్శిగారి డిల్లు గాయుచున్నాడు: మహాసభ ప్రవేశము ఉదయ 9 మొదలు 11.30 గంటలవరకు సాయంత్రము 4 మొదలు 8 గంటలవరకు జరుగెను.

29 వ తేదీని ఈక్రింద పేర్కొనినవారు రుప్రస్థాపించెదరు.

- (1) డి. యస్. మేఘుమారు గారు—‘జెయనుచుతము’
- (2) బి. భాటింగారు—‘జి. రామ్మోయినిజము’
- (3) టెప్లెనెంటు కలసలడి. జి. రెయిగారు—‘ఎన్. హెచ్. సి. తమరుగారు’
- (4) ఆలమేయము—‘తాయూమ్మగు గారు, కె. కె. స్వామిగారు (జిల్లామునిసిపు నెల్లూరు) (బ్రాహ్మణమతము)
- (5) అబ్దుముహమ్మదు గారు—‘మహమ్మదీయమతము’
- (6) వారణాసి యందలి భారతి మండలి ప్రతినిధి జనాతన భ్యూమి గురించి ఉపన్యసించెదరు.

ఇండియన్ బారుకమిటీ

లాహోరు, 28 డిసెంబరు:—1924 జనవరి 9, 10 తేదీలలో యిండియన్ బారుకమిటీవారు లాహోరులో సాక్ష్యము వుచ్చుచున్నవని సభవారికి తెలిసినది. సాక్ష్యము వుచ్చుచున్నవని సమాచారము తెలిసినది. స్వామి కల్యాణందజీగారు సంఘములనుండియు నియమితకాలములో సాధ్యమైనంత మందిదగ్గు సాక్ష్యము వుచ్చుకొనవలెనని యాకమిటీకి అభిప్రాయమున్నది. (ఆ. వె.)

ద్వంద్వ పరిపాలనను సాగించుట
అసాధ్యము

సర్ పి. రాజగోపాలాచారిగారి ఖండనము

భంపూర్ రాష్ట్రీయ పరిపాలనమును గోరుట

కర్. పి. రాజగోపాలాచారి, న్యాయమూర్తి, పూణెల
మణి పిళ్లైగార్ల నభివృద్ధిచేయుటకు గాను తిరుక్కుళ్ శాండ్లము
నందలి గావించబడిన సభకుండు ఎ. రామస్వామి మొదలియును
ఎం. ఎల్. సి. గారు ప్రస్తుతము, రాజగోపాలాచారిగారి
గుణగణముల ముతానము సునన్దసింపజేసెదరు, రాజగోపాలా
చారిగారు ప్రత్యుత్తర మొసలుచు నిట్లు తెలిపిరి.

రాజగోపాలాచారిగారు

గానా స్వామి మొదటి కూరుగాను చేశాడు. యొక్క ప్రస్తుత స్థితిని గురించి మాట, భారతవర్షాల కార్యాలయమున నిర్వహించు నూతన పద్ధతిని విరివియు నుడివెళు. మర్నాటకునందు నిర్వహణ తగిన కాననగర్హించు దుపమానించుచును తీర్మానమును గురించి, నామభిప్రాయ మిచ్చుట వినియన- మీర్యానా ప్రజావాహుశ్యమునకును దలచుచున్నది. ఆవిషయముల వెలుపుట కిది గరియగు సమయము గాకపోవచ్చును. సేనపును కానన సభాధ్యక్షుడను గాను. ఈ కారణము ముందుగింపబడిన నాయభిప్రాయములను, చాచుచుండ వెలుడించెదను. "విశ్వానరహిత్వ" తిర్మానమున సంబంధించు నాట గానించిన తొన్నివిషయములను బట్టి ప్రస్తుత ప్రభుత్వపద్ధతిని సాగించుట ఎంత దుస్సాధ్యమో, తెలియబచ్చెను. మర్నాటకున శత్రువుగాని ప్రతి కూలపక్షమునూరిన గాని సమర్థించుట నాయభిప్రాయము గాదు. కాని, అదిర్చుచుందు గాంధీజీన అర్హతలకును విచార్యకలకును, చాచుభాగమునకు ప్రస్తుత ప్రభుత్వపద్ధతియే కారణము. ప్రస్తుత ద్వైత్య శరిపాలనా పద్ధతి సాగునంతకలమును ఏవక్షముచారు మర్నాటకవస్తలకు విచ్చిను అట్టి విమర్శకు పాల్పడుట తప్పదు. వెంటనే, సంభుద్ధగార్హితు చాధ్యరాయత పరిపాలన మొనగుట యొక్కటె ఇందులకు నివాంబోపాదము.

మంత్రపుల్లలధికారము - రాయలుకవిషను నెఱుట

అధి కారణాఖిలసాక్షులు

రాముడు కమినను పెదకు నొసబడుచున్న సాక్ష్యము మరయును అసాముడును గన్పడుచున్నది. మంత్రియును, కమినమై యాధికారులు తమ దేశమునుండి అధికారిరాఖలు నిజమునుకొనికొని, కరికొలుపుచును ముఖ్యోత్తరమును విమలము - అసాము తమ యావ్యోగములపై నిరీక్షించును తమనుచో వీరభర్తయుగాని తన కార్యముల నాగింపఁజేయుట అసాభ్యము. అందుచే కావనవధుల యొక్కగాని, మంత్రియున్నగాని అధికారియులను అగ్నియ న్నిపయత్నించుట యెడల మాత్రము - మంత్రిపక్షమువారనియు తిరిగి పక్షమువా రనియు జెట్టి భేదములను గమనింపక, అంద రును కలిసి పరిశీలనచేసి వలసెదను. ఈరెండు కమినములందును ఎట్టి భేదమునాని కిట్టి పులును, సంతోషములను, పాక్షిక విభేద ములుగాని యుండజాలవు. ఇట్టి నిమయముల నందఱును ఒకటిగా గెలసి నిలిచుతె.

భారతమంత్రి కార్యాలయమునందు నేనేమి చేయుటనో జెప్పలేను. కాని నా కే క్రి నం త నుపయోగించి పని జేయ నెత్తించెదను. భారతమంత్రి కార్యాలయమున కొంతయుపయోగకరమగు పనినిజేయగలవను నిశ్చయము చేతనే నుభయముగా నుండగల్గు కానకభాధ్యక్షు పదవిని వదలుకొంటిని. నేనెంతకాల ముండవచ్చిన నంతకాలము వరకు ఆధ్యక్షము నాకే యుండునను విషయము వాకు దెలియును.

అనువాద రాజగోపాలాచారిగారు, శృంగేరి తాండవ
మూలతో, నుపన్యాసమును పూరించిరి.

అతిథులకు జయభవం భుజ్య విండా వుగినెను. ౨౯
రాజగోపాలాచారి గారు మద్రాసునకు వెళ్లిరి.

జుహుప్ మాత్రము

వెల దమ్మ 1-కి రు. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-13-0

మనము సకాలమునకు సరిగా చెబబుండిన అకలి మంద
గించి పొత్తి కడుపు ఉట్టి అనేక వ్యాధులకు కారణ మగును.
దినము రాత్రి ఒకమాత్రము తిన నులుబద్ధరోగము మాని, అకలికలిగి
శరీరమున కారోగ్యము కలుగును. వీటిలో సేవాళము చేర్చబడి
యూండలేదు. ఈ మాత్రలపలన విశేషముగ విచారములు కావు.

అమ్మతాంజనము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

గాంధీమహాత్ముని
విడుదల జేయవలెను

భారతశాసనసభలో శ్రీరామములు

దొరస్వామి అయ్యంగారు

చిహ్నాలు దత్తమండలములలోను భారతరాజసభ కేసు
కోవబడినవి. సి. దొరస్వామిఅయ్యంగారు (స్వరాజ్యవక్షుడు) రా
జోవు భారతరాజసభకు సమావేశమున ఢిల్లీకింది తీర్మానములను
ప్రతిపాదించుటకు తుదకేరింది ననియూ, 1924 జనవరి 5 వ తేదీ
లోగా తమ నియోజకవర్గమువారు సూచించు మార్పులను మాత్ర
మందు గావించునదని స్పష్టపరచియూ మారు ప్రాయశ్చిన్నా

(1) గాఢమహామ్యూరి కేతురం దురుకుట పొరంజేత ప్రజల యభిప్రాయం ప్రతిపాదనగా నున్నది. అట్టి భార్యలు ప్రజలందు చాలా పొరంజేత యొక్క - మతవిశ్వాసములకా, పాథశాలకా నున్నది. అందుచే గాఢమహామ్యూరి నిజమ కేతురం దురుకుట యందు ప్రభుత్వమునాదు గమ్యమునున్న మూర్ఖులకులు ఈ దళనాదులని శిష్యులు నున్నారు.

రాజశ్రీ వ్యూహ సూచిక

(2) పన్ను రాష్ట్రము అందును ౪౦ శాతము ౫ డివిజన్, నంద
రిని చెల్లునా : పరిశీలునలె నవి ఈ సనకారు గోరుదున్నాడు

పాఠము 18 ప్రభు సైలవృద్ధియు

(6) గాంధీయజన్మదిన 1924 మార్చి 18-న లేదోగా
విడుదలయెడల భారతములయందు నాదినము బారతాశాసన సౌర
స్త్రి, భగవంతుఁ బ్రార్థింపఁటకు మీకునుట్లు ఆ దినమును భారతి
దేశము సంపాదకు (ప్రెస్బ్యు) సామ్రాజ్యముగా క్రమబంధముల నని
కనభవాయ తొరుకుచున్నది.

జలీయన్మాలా బాగు సెలవుదిఁము

(4) జటియస్వామిని గురించి పూర్వమునుండి కుమారములనుగోదన, సర్వార్థతీర్థము లందరును భగవంతుని ప్రార్థించుటకు వీలగుటకు ఏప్రిలు 13 నుండి అఖిలభారత ప్రభుత్వ సంప్రదింపుగాగా ప్రతిపక్షతనని ఈ సభవారు కోరుతున్నాడు.

పిల్లాంగుల్ విద్యుచ్ఛక్తి సాధన

పిల్లలకు, దీనివలన కలిగిన పిల్లలకు ప్రాంతానికి ఎంత
 క్రిందకు వచ్చినా, దీనివలన నీ యింట్లో నీ తండ్రిని
 గమనించుట అసాధ్యము గదా నీ గానమును వినవలసి
 యిచ్చి, వాడు దానిని గానము చేసి, పిల్లలకు వచ్చి
 పనులు పిల్లలకును ఉన్నట్లుగానే ప్రకృతిని దర్శించుటకును
 గమనించుటకును విద్యార్థులకి కేవలము ఒకటిగానే ఉండ
 వలెను చేసిరి. అయినను యాచార్యులలోను శిష్యులలోను
 చాలికి చేపట్టవలెను. ఈ విద్యార్థులకి విశ్వాసము
 చేయటము కంటే వారికి యిచ్చి చూపవలసివచ్చి ఎట్లాగ వ్రా
 క్తియి. అయితే ప్రాంతము మార్చుట కంటే ముఖ్యము. పిల్లలకు
 యొక్క అక్షరములలో చాలి పూర్వచారములను గానము
 ఒకటియైనను, వానిని నమోదుచేసి విద్యార్థులకి మొద
 లగు అధ్యయనములను తమ యాభివృద్ధికి యెదురు ఉపాయము
 గింపగూడదని గదా నీ గానము చేసిరి. ఇది కొన్ని కొన్ని విధము
 లగు శిష్యులకు చాల ఉపయోగముగా నుండును.
 దీనిని గురించిన ముఖ్యంకమును యిది యూరపియును అనుభూ
 రతీయును కలిసి చేసిరి. అది వాత క్షయము గానము
 ను ఒక్కగా, కాసారమును పరిసరములను ఒక్కమాత్రముగా
 వివరించుటకొకటి కలిపి చేసిరి. (అంత)

మహమ్మదీయవిద్యాసమావేశము

అలీఘుర్, డిసెంబరు 28: — ఆఖిలభారత మహమ్మదీయ విద్యాలయాల వేరయిపో రీసెయిన్ పంజాబు విద్యాలాభాధికారి యగు ఆండర్సన్ గారు ఆధిపత్యమున తిరిగిసమాజకమైరి. ఆరాష్ట్రమున తనకాఖ్యయందుగల కష్టములను గురించి ఆండర్సన్ గారి తనయొపన్యాసమున దెలిపెను. ఇంక నీరింను కలకాలాభ్యుత్పాదకు ఏలుగా రుపన్యసింపును, ద్వారయిచ్చబుద్ధికి తీక్షణమౌనకు నని నాడీయెను. విద్యాలవిషయక ద్రవ్యవ మిసమానేతముగల దుష్టవిమూంతుసారీ, కింగురుగాల్చెను, సెక్షన్లును మెట్లుటే, శిశువులవిద్యకి సెక్షన్లును వెర్గిన డిగ్రీయన్నవి. చాలపురా తపనవాతగ్రంథములు, పుటరకము లగు అరబ్బీచారిత్వములు, పర్షియాలు, రంగుల పుంజుగా, కొయ్యగిన్నెలును, శిల్పపరిమూల మెదలయిన వస్తువులు ప్రదర్శింపబడిన, శ్రీలలిభాగమున నాలలంఛనము దారపురట్టుపనియన, అంతులట్టును, ద్రవ్య పదన,

భారతదేశమునకు
స్వంత నాకాదళముండవలెను

పట్టి క్రొత్తపన్నులును విధింపరాదు

భారత వాణిజ్యనౌకా విచారణసంఘము

కలకత్తా, డిశంబరు 28:—భారతవాణిజ్యసాహ విచారణ సంఘమువారి మొదట నీసిన సభ ఎన్. కె. రాయగారు (చిటగాం. గుజ్జో ఖైర్తాబదు) సాక్ష్యమొనగనను, “భారతదేశ రత్నజాత్య స్ఫుటసాహదళ ముండుకలెను. ఏవిధమున కొత్తపన్నును విధిం పరాదు.” అని చెలిపె. భారతదేశము, సింధు, బంగాళయందు కొస్తావాణిజ్యము నొక్క భారతీయ వాణిజ్య నాకంకేయముండు నటుల నొప్పుకుండు మీరు కొన్నునూచలనొప్పరి. యేమిదపక్షతి, రేటులను అర్జునుగా ఎగ్గించు యధిని ఈ స్త్రీయములొగ నొసఁపులెననో కను. నాకా విద్యుత్తలాకాలల నేప్పుండుతనన నోకను.

ఆర్. సి. మాంగూరు

ఆర్. సి. దూగ (కవిత్వము) గది సామగ్రి
మొదటి ప్రభుత్వమునందును, కమ్యూనిస్టుల పాఠశాల
యందు నాకావానికొకటిగా బాగా ప్రయోజనము అనుభవించి నుండి
నది. రిపబ్లికన్లను తొలగించి, బాప్టస్టుపార్టీయను భారతీయ
నాకాకు ప్రత్యేకించి, నాకాకును కమ్యూనిస్టులను సంఘమున చేతము
నాకాకు కమ్యూనిస్టులను నొకరినొకరు వీరనూచి చిదిచి. భారత నాకా
పార్టీయ అభివృద్ధిపరచుట యందుల సహకారమును భగవీరచేయుననే
యందునుగనియు చాలామంది పాఠశాలములకు పనిచేయుననియు
నదిగది (2) (మె)

శ్రీ గృహ యజ్ఞ పక్ష పదా త్

డాక్టరు మాన్సికారి యభిప్రాయము

శాశ్వతార్థ, దేవసంబంధ 28:—15 వ జనవరిలో జరుగు
స్థా: కనుగునభిలంబు స్వరాజ్యవత్సమువారు ఏవవర్తి నవరిం
బించవలయునను వివరముగాన 15 వ జనవరిలో అల్లూరూసులూ
బాగు అభిలంబు స్వరాజ్యవత్సము సభలో ఏమి తీర్మానింప
బడునో బానిసే బదులు చెప్పవలసిన అనుబంధములైన దాక్షిణ్య
మున్నీ గారు చెప్పిరి ఈలోగా శాశ్వతార్థ స్వరాజ్యవత్సము
వారు తమ సా.తతీర్మానములను కొన్నిటిని ఉపసంహరింపజేసి
రాక్షత్ర తీర్మానములయే మనము చేపట్టవలసిన పనియని వారు
చెప్పిరి.

13 వ జనగణనాదు మర్యాదాను) స్వరాజ్యపక్షానికి
సభి జ. శిల్పం జరుగును. (ఆ. (పె)

బౌద్ధులు దేవాలయ సత్కాగ్రహము

రాజీనామా

కలః త్రా, డీసె, 28:— బావమ్మగారు శుక్లప్రసవదేవుల
కొరవ రాదుకోట టర్క్ కబ్బువారు ఒకగోళాలయ్య, స్థానిక హిం
దుడేవాలయ జవలగోడ ముపదగొట్టుటవలన సరిగిన హిందువు
లగోషోడకము దేవాలయాధికారులను టర్క్ కబ్బువారికి
జరిగినరాజీనామావలన కొంతవల్లారింది. ఇదగొట్టబడిన దేవాల
యప్రకరణ గోడయు గోళాలయ క్లబ్బువారు తిరిగి
కట్టించుకట్టున, దేవాలయాధికారులు దేవాలయ అవరణమును
పూలతోటగా మార్చుటకు శ్రాత్తకట్టదేము లేయొకట్టనందున
ట్లున దేవాలయమును మరలపంపును గామార్చకుండుట్లు సరిగినది.
ఈరాజీవలన అచరింపజెనుకొన్న సత్యాగ్రహము క్లబ్బు
వారిపై దావాయము ఎత్తివేయబడును. (అ.పె.)

బీహారు రాష్ట్ర మంత్రుల నియోజనము

పాక్షాత్తితః 28:—భాగవదను సమర్థుడు గాదును.
 * తేకదర్శనం గాదును. తిరిగి విద్యార్థిని మరలించు, సాక్షి స్వరూప
 పాక్షాత్తి మరలించు. అందుగా నయమును పొందినది తెలియుచున్నది.
 (అ॥ ౨౮॥)

1924 వ సం॥ ౧ జనవరి 5 తేదీని బొంబాయినుండి బయలుదేరు హాంకంగుకు స్తీచరు సార్వభౌమ్యంలో అగిపోవను. కాన ప్రాంతదేశములకు బంతు పోర్స్సెస్స (బంగీలు) గొంపోబవచ్చు.

ఆదిమాంధ్య రాష్ట్రీయవిద్యార్థి వసతి గృహము

సత్యాగ్రహశ్రమము

పీసాకిరి, నెల్లూరుజిల్లా

గాధీమహాత్ముజీ నిర్యమింపబడిన మౌనదీప స్వరాజ్య పోరాటకమన్న శాస్త్రసంధ్యలుతో నోటికెరిన ఆదిమాంధ్యము ఖుమును పీకించుచున్న ఆస్పృశ్యతావోమన నివారణజేయుటకు కలెక్షన్లు, కలెక్షన్లు సరలంబించుచున్నారని నా! దేశీయముల నూరిముగ నున్నట్టి ఆహింసాయుత నిరాకరణలక్ష్యము ననుసరించుటయే మన గుర్తి. దాచరించిన ఆశ్రమనిధానముయొక్క లాభాలాభములను దేశీయములు, దొరికినచూచారను, క్రైస్తవ మతప్రచారకులను గమనించుటకై ఆంధ్రబాపియోపసం ఖుముకారు ఒక వసతిగృహమును, పీసాకిరి సత్యాగ్రహశ్రమము నందు నిర్మించుచున్నారు.

ఇందు ౧౨ మంది సంచయబాలురుకు 3 క్రైస్తవ విద్యార్థులకు, భోజనసహాయులు లాసంగి స్వాతంత్ర్యజ్యోతి యను కలెక్షనరుగ వ్యవసాయము, విద్యము, హిందీభాష, ఆంధ్రము, గణితము (దైనికవ్యవహారముల కవసరములు) స్వరాజ్య ప్రాప్తి సాధనమైన భిక్షువలెము నున్నను దేశీయవిద్యలను, సంగీతము, విద్యుత్తును నేర్పి నాశలమందును విద్యార్థులకు శిక్షణపొందుటకు వసతిగృహము గల్పించుచున్నారు.

విహిమన కలెక్షనరుగ పాంథిసేవనను, తద్వారా చేకవేసిన పాథాగ్రమమున సర్వార్థము, సద్వర్తనము, సదాచారములు, వద్దాది నోదరు ఆగోష్ఠము నున్నను మనకు జాలము లెవవటకునా, ఆమె పిల్లమున కలెక్షనరుగ భక్తి, జ్ఞాన, క్రైస్తవసలహాను ప్రసాదింపి పొందవలెనను సాంధ్య కలెక్షనరుగ ఆశ్రమమును సమావసమునాటికి లభించేది.

ఒక్కొక్క విద్యార్థికి ౧౦ లా భోజనమునకు (పయయాభివృద్ధియందు యిచ్చి వారి నివాసములకు కావలసిన పాకలు, పుస్తకములు, రాబులు, కగ్గలులు మున్నగు వసతిగృహము నిమిత్తము కావలసిన ౧౦౦౦ లా ౧౦౦౦ ను మాత్రమే మంజూరుచేసి యాధాశక్తికి యా నూతనోద్యమమునకు వారు తోడ్పడిరి. ఆశ్రమములలో కొందరు తమ యాధాశక్తికి కలిఫలము నడపేటక నేరకేయిచున్నారు. వారెంతయు నందనీయును. అట్లే గుంటూరుజిల్లా సుఖమువాడుకూడ తమ అంచనాభివృద్ధి ౧౦౦౦ లా విరాళమును, కాన మిగత భవమును దేశీయ సోదర సోదరినలులు, జిల్లాముఖ్యములు యాధాశక్తికి సాయముచేసి మనదేశమున బాల్యోపసంఘమున యానూతనోద్యమమున జయభద్రముగ జలంబుధానమున కృపించుచున్న మహాత్ముని భావములను స్వాతంత్ర్య మొసంగి స్వతంత్ర్యాపివేసినను దేశీయులెల్లరు తోడ్పడ ప్రార్థించు.

ఉట్టు విన్నవించువిధేయులు,
వసతిగృహనిర్మాహకులు

వసతిగృహ కార్యదర్శి, కాంగ్రెసు కార్యకర్తలు, నెల్లూరు.

* * * *

వసతిగృహమునుసాగ్గిర కలెక్షనరుగ నెల్లూరుజిల్లా వసతిగృహము (పాంథిమైది రాష్ట్రీయ) కార్యదర్శిగారు నలభయ ౧౨ వేదీకే నిర్మించుచును తెలుసుటకు అజ్ఞయిచ్చిరి. ఆ ప్రకారము భోజనసహాయులు చిల్లరసామ గుంట తెచ్చుటను, విద్యార్థుల పీసాకిరి ముందును, దురుచేత ౨౦-౧౦-౨౩ తేదీ వరకు ఆశ్రమమునకు రావలెను. ప్రస్తుతము ఒక్కొక్కరి నంటు చేయుటకు ఏర్పరచి విద్యార్థుల పోషణ చూస్తూ వివిధముల గూర్చి విచారించుభారము శ్రీయోగిగారిమెల్ల తోడండరామస్వామిగారికి, వారిసతీమణి బుచ్చిమ్మగారికి నుచ్చెప్పితిమి. మీ బరంపురం నివాసులు, కాంగ్రెసుసహాయులచేయుచు కానా గృహవాసముచేసి సర్వసలహాను సభిస్తుచేసి స్థిరప్రజ్ఞత్వము చేపూర్చి ఆశ్రమసాధారణముల యుక్త్యుక్తముల ప్రసాదింపి గల జానునెలలో ఆశ్రమమున ప్రావేశనముగ ప్రవేశించిరి. మీ సహజీవులు భర్తయుక్క అనుగూడలయిందే నడచుచు తమ యొక్క పరిధికి సభిస్తుచిగావించునను ప్రావేశనరుగ చేరిరి. యవనలైకు ఆధియులును విద్యార్థులను తమ సంతానమునెంచి నిజమైన పుత్రపాత్రియమును, ప్రేమాకర్మమును, సేవాకర్మములను సర్వమోక్షముగ్గారి అంధప్రసవంకు నందు బోధించు మోక్షములను అగోష్ఠము కలెక్షనరుగ చేయించు పంచమార్గముకై కలెక్షనరుగ యాధాశక్తి వంశవలె గొర్రెనె చూచుచున్నారు.

బాలరథ శిష్యామణికు సంబంధమైన విచారణ శ్రీ ఆదిభట్ట తరిణయ్యగారు చూచుచున్నారు. మీ సుస్మృత నందితులు, శోధితులు, జేదా తన మున్నగు శాస్త్రములును, హిందీ, కంగళిమమున్నగు భాషలయందు సుపూర్ణ పజ్జేయును కలిగియున్నారు. పూర్వచాంపరాయణలవలె గాక తేక మాత్రమే నను అంటుదోమనుగాని, శృష్టివోమనుగాని పాటించక పంచదుబాళరగు ఆంధ్రమునందు పాతములు గరవి తమ యాధాశక్తికి నేరకేయిచు తమభోజనము నను ముందునంత మాత్రము (౧౦౦౦ వేదము) స్వీకరించుచున్నారు.

శ్రీయోగి సోదరులు నేత్ర శ్రీరాములుగారు హిందీ పాతములు, ఉదయమున ౨ గంటల కాలము బాలరథో యుండి క్షయగమున నేర్పుచు పంచమ విద్యార్థులను తమ సోదరుల కన్న నెక్కువ ప్రేమతోను క్షయగో యాధాశక్తికి కలెక్షనయిచ్చుచు యా నూతనోద్యమమునకు నిష్కాను నేరకేయి మాత్ర భాషా నేరుగ నుచ్చెచున్నారు.

శ్రీ రామప్రోలు ఆశ్రమ సలహాయుగారు విద్యార్థులకు వ్యవసాయసంబంధమైన శిక్షణయిచ్చుచు, వారికి కావలసిన పాకలు మగ్గులు మున్నగు వసతిగృహము నిర్మాణము నందు ఎంతయో శ్రమ తీసికొని వారి లెక్కలను తయారుచేయుచు ఆశ్రమమున గౌరవోద్యోగిగ యున్నారు. భాగ్యధర్మ కిరువురును విద్యార్థులను తమ గృహసంతానము కన్న ఆపరణతో వారి వారి యోగ శ్రమలను విచారించు చున్నారు.

నేర కలిశ్రమమును అపార ప్రవేశమును నైపుణ్యము కలిగిన శ్రీ మార్కండే సరసింకా శెట్టిగారు మధ్యాహ్నము నుండి కేతకు కావలసిన ప్రాథమిక శిక్షణ యిచ్చుచుందురు. వారి కలెక్షనరుగ అచార కట్టుబాట్లను నేరకేయియు తల యొగ్గక పంచమ బాలరథులకు సారావారిలెనే ఆదరించుచు తమ విద్యుగ యాధాశక్తికి చెప్పుచు గౌరవ వేరకమునై వని చేయుచున్నారు.

మీ సన్నిహితులమీద ఆస్పృశ్యత ఆశ్రమ విధానము మూలమున ఎట్లు కాంతియుత సాధనలచే రూపుమాపి నిజమైన పంచమార్గము జరుగునని నమ్మకము కలగగలదు. ఒక వైపున పంచములయందును తామసిక మాంద్యమును, అసాచారము నను రూపుమాపి జడత్వము నుండి మానవత్వమునకు, యింకొక వైపున అగమ్యులను వారియొక్క రాజసికాహంకారమును, దౌర్జన్య పద్ధతులచేగాక కాంతియుత బోధనలచే వారి మృదదులును గోచరించునట్లు ప్రబోధము గావించి స్థితి మానవత్వముచే జడత్వమునకు దాదాపు సత్త్వమును సభిస్తుచి పరమ సాధన చేయుచును వారియందు కలెక్షన సేవాపరామిని లక్ష్యము ప్రబలిం చు నట్లు చేసి ఆ నాధులను ఆ స్పృశ్యులను తమ సోదరులు గ భావించి ఆదరించు వివేకము కలిగించుజ్ఞానమును ప్రసాదింపట్లు యాశ్చర్య సంతకము ప్రార్థించుచు ఆస్పృశ్యతను రూపుమాపుటకు ఆశ్రమవిధానముకట్టియే కలెక్షనరుగ ఆంధ్ర ప్రపంచమునకు చెక్కుకైక్కు సంపాదించ గలుగుచున్నాము. ఇచ్చట పనిచేయుశ్రీయ ఆశ్రమమునకు రాకవూర్తము ఎంతయో అచారములవలె పంచమత్వము అగోష్ఠముగ జూచు వారు ఆశ్రమవాసముచే వారియందును అచారములను పోగొట్టుకొని, వారిని తమ సంతతిన్న వేయిరట్లకేమగ అవరించు ఉదారభావమున్నుతేరి. దీనిని ప్రకటించుచు చదివినకన్న ఆశ్రమమున దర్శించిగాని దీని సత్యాసత్యములను ప్రసాదింపటకు రిగింపు నేర కలెక్షనరుగ. ఆశ్రమవిధానమునై సంతము నుండు ఎల్లవారును కలెక్షనసాధనముచేయి తమతమ సంతముల బావుకొన ప్రార్థించు.

నేతరు సాంజమునందును కొంతకాలయాసము, ఈ ప్రాంతములందును బుచ్చుచునేరిగి, యింకొకలంబు వరకు దీనిగూర్చి ఎల్లరును నడచించు నవకాళిలెంద చేసింది.

కొం|| పున్నయ్య

ఎస్. వి. రైలుమార్గము

తిరువనాల్లి, డిసెంబరు 28:—తిరువనాల్లి ప్రాథిక నూకరియేటెట్లు యిట్లు తొలికొట్టుచున్నారు:—తిరువనూరు మార్గముకై తైలబండ్లు నేర సలహాని సాగవుచున్నది. నేరెయివేర కొట్టుచున్న ప్రస్తుతము రైలుబండ్లు తీసివేయబడును అక వానూరు నందుంచును తిరువనూరును నుట అగమ్యుల సాగుచున్నది. (తెచ్చెయింపును తెచ్చెయింపును రాకపోక లింకును అప్రవేశించునని (ఆ. ప్రె)

వాతావరణస్థితి

1928 సం: డిసెంబరు నెల 29 తేదీ శనివారము

గ్రామములు	గ్రామములు	గ్రామములు	గ్రామములు	గ్రామములు	గ్రామములు
గ్రామములు	గ్రామములు	గ్రామములు	గ్రామములు	గ్రామములు	గ్రామములు
గోపాలపురం	80.0	59.6	...	38.27	25.51
కొర్రాపురం
నికాపల్లెము	80.5	65.9	...	1.70	20.15
కాకినాడ	79.5	63.6	...	31.18	17.01
చింతిపల్లెము	83.1	68.7	...	15.80	0.66
గుంటూరు
కర్నూలు	87.0	57.5	...	1.16	3.09
బళ్లారి	86.1	60.9	...	1.46	4.74
అనంతపురం
కడప	86.8	64.6	...	5.37	4.17
నెల్లూరు	81.8	66.4	...	28.74	1.18
మద్రాసు	84.8	72.4	...	22.08	8.52
చెన్నై	83.0	72.9	...	28.80	0.77
కలెక్షనరుగ
సేలము	89.5	70.4	...	5.55	5.86
కొంజులపల్లెము	87.6	68.7	...	7.66	2.92
తిరువనాల్లి	83.1	73.9	...	12.69	2.26
నాగపల్లెము	80.9	73.6	...	41.6	2.81
పుదుచ్చోరు
మధుర	86.0	72.4	...	14.80	0.12
పాంబు	80.0	73.9	0.10	24.61	3.53
తిరువల్లీ	23.57	11.78
తిరువేలూరు	84.3	72.5	...	21.85	0.80
కొచ్చి	89.5	73.7	...	10.80	10.58
కాకినాడ	89.0	71.6	...	5.09	11.56
మంగళూరు	92.5	70.4	...	4.87	6.24
చెన్నై	83.8	60.8	...	1.86	7.94
మోసాన్
మేరకార	76.4	57.8	...	4.71	7.94
రైలూరు
చైదాబాద్
కాకినాడ
కర్నూరు
కొంజులపల్లెము	67.2	48.0	0.01	28.88	6.16
అదకమండలము

సర్కారులు:—అకసము సర్కారులు నున్నదని తెలిపి వరు. కుచిలింట్టుచు ఆర్థికసర్కారు. శిరోస్థిస్థితి నమానముగనున్నది.

దస్త్రా:—అకస సర్కారులనున్నది. కడపలో కలెక్షనరుగ 2.3 డిగ్రీలు ఉన్నది. కర్నూరులో కలెక్షనరుగ 2.5 డిగ్రీలు ఉన్నది.

కర్నూరులో:—నున్నది. కలెక్షనరుగ 2.7 డిగ్రీలు ఉన్నది. కలెక్షనరుగ 2.8 డిగ్రీలు ఉన్నది. కలెక్షనరుగ 2.9 డిగ్రీలు ఉన్నది.

కలెక్షనరుగ 2.9 డిగ్రీలు ఉన్నది. కలెక్షనరుగ 3.0 డిగ్రీలు ఉన్నది. కలెక్షనరుగ 3.1 డిగ్రీలు ఉన్నది.

పగుళ్లకు తైలము

వెల డబ్బీ 1.కి రు. 0.6-0. వి. పి. లో 0-11-0 1 డబ్బీ మొదలు 3 డబ్బీల వరకు పోటీజి 0.5-0 మాత్రమే. అరికాళ్లు, అరిచేరులు, చర్మము కారకములను, కితగాలి వలన పగిలి నీరుకారుటయు, జలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ తైలమును రాచిన పగుళ్లమారి జలపోయి మంచిదెచ్చును రాగలదు. పగుళ్లనొప్పియు ననుభవించును. స్వల్పక్రియము. కాళి పగుళ్లకు ఈ తైలము అప్రయోజనముగలది. అప్రయోజనము. అప్రయోజనము. అప్రయోజనము.

విదేశ వార్తలు

రషియా ఆప్టనుల యువద్రవము

బ్రిటిషువారి కోర్కెలు

సోవియటులు కార్మికులను హెచ్చరించుట

లండన్, డిసెంబరు 28:—ఈ దినము 12/55 టైముస్ పత్రికా విలేజ్ లో గానండి ఇట్లు తెలుపుచున్నది. రషియాలో సంబంధములన్నిటిని రక్షణము మానకొనవలయునని బ్రిటిషువారు ఆప్టనులను అంత్యసంక్షేమము నందిన సోవియటుల కత్తిరిలు ఆదేశపనిగ నిరంతరము నిర్ధారణ చేయుచున్నది. కార్మికులు ఆధికారమును స్వీకరింప నున్నారనియు వారు అధికారమును స్వీకరించిన వెంటనే యుద్ధములో దిగుటలు కన్పర్యేటివలు చేయ నిశ్చయించిననియు ప్రకటించుచున్నది.

మరల 'ప్రసాద' ఇన్స్టిట్యూట్ ప్రతికూల శంకున కర్ణక ప్రభువుగారిని నిందించు యున్నది. కర్ణక ప్రభువు బుద్ధి పూర్వకముగ ప్రకటించునంతలు యుద్ధములో ముందే తక్షణముండ బ్రిటిషువారిని ప్రతిదిన తోడ్పడలేననియు ఆలల ముంల పోయిన లాభములేదనియు 'ఇన్స్టిట్యూట్' ప్రతిక గొరుచున్నది.

ట్రాట్స్కీగారు

రాజీనామానిచ్చేదని బెదరించుట

లండన్, డిసెంబరు 28, ఉదయము 12/55:—ట్రాట్స్కీగారు రాజీ నివ్వదని భీషణెట్టుచున్నారనియు ప్రస్తుతము ఇతరిని ఇర్రెస్పోయిటు వాయుటలు తీవ్రముగ ఎదిరించుచున్నారనియు మాస్కో-కార్మికులు తెలుపుచున్నది. కాని ఇవి నిజమని నిర్ధారణ తెలియలేదు.

సింగపూరు నౌకాశయము

కేపుటన్, డిసెంబరు 27:—పూర్వమునుండే ఇకముందు సామ్రాజ్యములో రాకపోకలకు రవాణాకు 'నెడ్ హోల్' కేపు మార్గము చాల లాభముగ నుండునని గర్ ప్రెజెంట్ కిట్టె గారు అనిరి. కేపుటన్ కత్తిరి తెలుపుచున్నది. నౌకాశయము సింగపూరులో కట్టుటకుండు కేపుటన్ నుండి, ఎక్కువ లాభకరముగను, చాల చవుకగను యుండునని తెలుపుచున్నది. సింగపూరు నౌకాశయమున కను 11000000 పౌనులకుండు తక్కువగ 700000 పౌనులలో లేలు నిమచున్నది.

ప్రాంసు - జర్మనీలయ్యా

సహకారపు ట్లడంబుడిక

ప్రెస్, డిసెంబరు 27:—పోయిన అక్టోబరుమాసములో జర్మనీలయ్యా అధ్యక్షుడు ప్రాంసుకు విచ్చియుండుటచే గంప జేతములవారు రాజకీయ ఆర్థిక మైత్రీ విషయములందు సహకారముతో ప్రకటించుటలు ఒకటింటికను జేసికొనెను. ముఖ్యముగ సంధి ఒడంబడికల ప్రకారము యుద్ధములన్నింటి క్రొత్త ప్రతినిధిని నిలబెట్టుటకే ఈ ఒడంబడిక యుద్ధేకంబుడి నది. కొన్ని వారములలోనే ఒడంబడిక సులభమగును.

ఆస్ట్రేలియా నౌకానిర్మాణము

ఎక్కువ వ్యయము అగుట

లండన్, డిసెంబరు 27:—ఈ క్షుత్రములకు భర హెచ్చగు టచే క్రొత్తనౌకలను నిర్మించుటకు యున్న బరువు ఒక్కొక్కటి అధ్యము 10 పిల్లింగులు ఎక్కువగా వ్యయమగుచున్నది. నౌకానిర్మాణమున నౌకాధికారులను నిరుత్సాహముగ నుండినది.

ప్రెస్, డిసెంబరు 27:—పోయిన అక్టోబరుమాసములో జర్మనీలయ్యా అధ్యక్షుడు ప్రాంసుకు విచ్చియుండుటచే గంప జేతములవారు రాజకీయ ఆర్థిక మైత్రీ విషయములందు సహకారముతో ప్రకటించుటలు ఒకటింటికను జేసికొనెను.

జపాను ముంత్రవర్గము

రాజీనామా ఇచ్చిరి. దుర్గాయుగ కొండరు దేశీయమంత్రి ప్రధానమంత్రి ఇండ్రో ప్రవేశించుటకు ప్రయత్నించుచుండ పోలీసువారు నివారించిరి.

కొమారులిగా బిటీవల చనిపోయిన తెలియుచున్నది. అయిన రెండవ 2 మైక్లూరములో గొప్ప మేడనుకొని.

రోములో దౌర్జన్యము

ఒక పండితుని చావముత్తుట

ప్రొవెన్సులను దూరుట

లండన్, డిసెంబరు 27:—రాత్రి 8-35-వరకు ప్రొవెన్సులు దౌర్జన్యమును చేయుచున్నారని తెలియుచున్నది. నందు ప్రొవెన్సు మంత్రిగారు మంత్రిగ నున్న పండితి అమెక్ దోలాగారు తట్టతగలు రాజమార్గమున బోవుచుండ ఒక మోటారు బండిలోనుండి దిగుటకు తుపాకిని గాల్చి అయిన భూమిమీద యున్నపుడు వెనుకనుండి వచ్చి బరువుల కట్టితో చావముత్తి. స్పృహ లేకుండ జేయుబడెను. అప్పుడు మార్గమున పోవువారు వచ్చి చూచునంత వీరు మోటారుబండి ఎక్కి పరుగెత్తుకొని పోయిరి.

ప్రాణాపాయమునకు లగు జేయు దెబ్బలు తగులలేదట. ఇది రాజకీయ కరమే అనచున్నది. అమెక్ దోలాగారు సీనీకు నిట్టిగారి స్నేహితుడగుటచే కొట్టరనుచున్నది.

ఇట్టి దౌర్జన్యము ప్రొవెన్సులకు తిప్పకకేళంబును తెచ్చి నెట్టున. ఎన్నిటికీ మామూలునటువంటి పోలీసుల అపహ్యాతికి పాటుగుడురు. అమెక్ దోలాగారిని కొట్టుటలో అను శేషియును తెలియబడెను. తా మెంకమాత్రము బాధ్యులను గావనియు అట్లుకొట్టుట చాల తప్పియును ప్రొవెన్సులను చూచుచున్నది.

ఈ దుండెత్తు లెక్కినబండి గురు తెలిసినది. కాన వీరిని త్వరగానే బట్టుకొనెదమ గాక. సీనీయ ముసోలినీగారు ఈ దుండెత్తులు తిరుగుతూకాకే అడగటండు అవకాశమున తన బలము, ప్రభావములను కొల్పోవలసివచ్చునని హెచ్చరించు చున్నది. ముఖ్యముగ అమెక్ దోలాగారు స్వయముల అను రాగమును చూడగొన్నవాడగుటచే ప్రభుత్వముపట్ల ప్రబంధ జ్యేషుము గలుగక మానదని హెచ్చరించి.

అక్కడక్కడ కట్టుకొన్నానాడ ఇట్టి దౌర్జన్యము జరుగు చుండెను. ఒక ఊరిలో కొందరు దురాత్ములు ఒక మత గురువు ఇట్లో ప్రవేశించి అయిన ఎంత వేడుకొన్నను విక ఎక్కడగో గొంపోయి అవమానపరిచి బాధించిన తెలియుచున్నది.

అరెజ్టో ప్రధాన మంత్రిగారు ఇట్టి దౌర్జన్యములను తీవ్రముగ గర్హించుచు ఇకతైన ఇట్టి దౌర్జన్యములను గట్టికట్టి బుద్ధిగ ప్రతి ర్ధించుటలు జేయుటకు ముస్తాకీనిగారికి తెలియజేసెను.

రైసు రివల్లకువాదుల తిరుగబాటు

పోలీసు అధికారిని వెడలగొట్టుట

దెస్లాడ్, డిసెంబరు 27:—గత అక్టోబరులో రైసు రివల్లకు వాదులు అల్లురులు జేయుటచే గ్రీక్ పోలీసువారిని నైకవిచారణ సంఘమువారు విచారింపి పోలీసు అధికారికి కఠినతరమును విధించి 20 ఏ.డ్యులకు తక్కువగా జేసిరి. అమీ గాలీగారికి ఇప్పుడు నెమ్మదిగ యున్నది. అక్టోబరు చేరుకొనుచున్నది.

హాస్యపుబర్లు కిరీట మద్యశ్యముగుట

ఏమై యుండవచ్చును!

లండన్, డిసెంబరు 27:—రాత్రి 10-వార్షపుబర్లు కిరీటము అదృశ్యమగుటకు గూర్చి టైముస్ పత్రికా విలేజ్ లో బెర్లినునుండి ఇట్లు తెలుపుచున్నది: 18-15 కేతాబులందు జర్మనీ చక్ర వర్తులు, కెయిజరులు ధరించు కిరీటము 1918 లో రాజ్యమును వదలకొని పోయిన కెయిజరు (చక్రవర్తి) కారణముగ వర్తన పున్నది. ఈ కిరీటమును బాల్విన వారిలో ఆఖరు వారు వీరయని తెలియుచున్నది. కాని కెయిజరు పదమృతుడై నప్పటినుండియు అనింతమును బహిరంగముగ జర్మనీలో వాడుచున్నారని ఒక మామూలకొల వాయబడెను.

ఆస్ట్రీయా సామ్రాజ్యము విచ్ఛిన్నమైన దానిగ ఈ కిరీటమును కరణు చక్రవర్తినుండి సంగ్రహించుట కెన్నియో ప్రయత్నములు జరిగెను. కాని ప్రయత్నములన్నియు వ్యర్థములయెను. తన స్వాధీనములో నున్న కొన్ని కిరీటరత్నములను కెయిజరు భార్య విక్రయించ ప్రయత్నించుచుండె నని తెలియుచున్నది. నై సలగుటలకా జూడ ఇది నిజమని తోచుచున్నది.

11-5 కేతాబులను ఇండ్రీ చక్రని కిరీట మెచటను శేదముచున్నది.

తురుష్క న్యాయవాది సంఘాభ్యుదయై లలిపు ప్రతి తేగారి తురుష్క న్యాయస్థానమువారు అయిబిండ్లు కలిగి తిరుగు విధించిరి.

గంజాము తుపాను

విజ్ఞప్తి

గంజాము తుపాను సహాయానికి కార్యదర్శి పి. వి. నారాయణరావుగారు ఈక్రింది విజ్ఞప్తిని ప్రకటించుచున్నారు:—

1928 సంవత్సరము నెలలో సంధివింపిన తుపానుకల్ల గంజాము జిల్లావారు పలుబాధలకు లోనైరి. ముందెన్నడు ఇట్టి దుర్గత వీరికి వీరకీయింపలేదు. సో.రో.జూలై లుబండ్లు కడచుటకే వీలులేకుండెనని చెప్పిన జిల్లాకు ఎంత బాధ కలిగెనో ఎల్లరుగ హింపవచ్చును. వేలకొలది పౌనులు వసతులు లేక బాధ పడుచున్నది. తక్కువైన ఎకరముల భూమి సాగుబడి చేయుటకు వీలులేని విధమున నున్నది. భూమిపై రెండు అడుగులు మొదలు ఆరు అడుగుల వరకు ఇసుక యున్నది.

వీర అనుభవించుచున్న బాధలను వివరించుట అసాధ్యము. ఎన్నియోకుటుంబములు తినుటకు తిండిలేక నివసించుటకు నిద్రలేకయున్నది. పక్కామిడి జమించారు, ఎన్నకేమికి బోడికి మేడి, నురంగి, చీకటి ఎన్నట్లు మరగొన్ని గ్రామములందు ఈ పానుకల్ల అత్యధికులను నష్టములిగెనది. వేలూరి రామకృష్ణ మిమనుచు, కలకత్తా బ్రహ్మసమాజమువారు, తుత్తనగం వరదల సహాయసంఘమువారు ప్రకృతినియముగ పనిచేయుచున్నారు. తోడిసోదరులు అనుభవించుచున్న బాధలను అంత మొందించుటకు అందరు తమకీ కీకొలది సహాయముచేయవలెను. వైన వేర్కొనబడిన సంఘములు 4 వేలరూప్యములు విరాళములను ఇచ్చావురు రామ కృష్ణ సేనక సంఘమువారి కిచ్చియున్నారు.

ముత్తమిద ఈ తుపానుకల్ల కిలత్తుల రూప్యములు నష్టము కలిగెనది. ఇచ్చాపురం తాలూకా పున్నరూపమునకు మూత్రమే రెండులత్తులు కావలెను. ఒక బీదకుటుంబమునకు ఇల్లు కట్టుటకు కనీసము 25 రూప్యముల చొప్పున ఇచ్చాపురం బరంపురం : తాలూకాలయందలి బీదలకు వసతుల సేర్పరచుటకు 80 వేల రూప్యములు కావలెను.

కావున జమీందారులు భవితలగు భూస్వాములు వర్తకులు అందరి తమవతోచి విరాళములను పంపి ఘోరముకు బాధల ననుభవించుచున్న వారికి తోడ్పడవలయునని కోరుచున్నాడు. విరాళములను ఈక్రింది చిరునామాకు పంపవలెను.

పి. వి. నారాయణరావు,

కార్యదర్శి.

గంజామువరదల సహాయానికి, బరంపురం, గంజాంజిల్లా.

అంజమాన్-ఇ-ఇస్లాము

పూర్వా, డిసెంబరు 28:—అంజమాన్-ఇ-ఇస్లామువారి సమావేశమునందు అధ్యక్షతవహించిన గౌ. ఖాజీ బదరు యి బ్రహ్మో మారుత్ జాఫరుగారు ప్రసంగించుచు, జనవరి 14 వ తేదీన అంధ్రప్రదేశ్ మహమ్మదీయతాళిఫాట్ పునాదిరాయిని జేయుటకు క్రొత్త బొంబాయి గవర్నరుగ గర్ వేసేనిల్లుగుగారు అంగీకరించిన ప్రకటించినపు డుత్సాహకృషులు చేలకేగెను. మహమ్మదీయుని మంత్రిగా నియమించినయెటకు క్రొత్తగర్నరును ప్రశంసించుచు కష్టించుచున్నాడుగారు ప్రకటించిరి.

ఒక మహమ్మదీయ సభ

అలిఖర్, డిసెంబరు 28:—అఖిలభారత మహమ్మదీయ విద్యారంభ సమావేశమునందు లక్నో రాజకీయవిషయమునం దిష్టములిగిన కాసనసభ్యులను అఖిలభారత కాసన సభ్యులు అగు కొందరు మహమ్మదీయులు అలిఖర్ లో ఒక సభచేసిరి. ప్రస్తుత రాజకీయములపై విచారణకలిగెను. హిందూజేతము నందు గల మహమ్మదీయులందరనుకూడ ప్రాతినిధ్యము మూలమున కలిసికొని, విచారించి, పూర్వపుపాట్లను నవరించిగాని రద్దుపరచిగాని ఏదోయికి నిర్ధారణకు రాకపూర్వము, అందరు మహమ్మదీయులకు చెందునట్లు కొందర యొకచోగూడ ఒక కథ తికివచుటగాని, ఒక కథతని చేయుటగాని అప్రకృష్టమని తీర్మానము గావించిరి.(అ.వె)

మెక్సికో తిరుగుబాటు

ప్రభుత్వసేనలు పూర్వము గట్టుకొననినియు విప్లవకారుల నింకను వెంబడించుచున్న యున్నారనియు ప్రభుత్వవైఖ్య విజయము విప్లవకారులకు గట్టిదెబ్బలునియు తెలియుచున్నది.

జపాను రాగముతుని తుపాకితో కాలినవాడు మతినిగ ములేని వాడనియు రాగమునికి చావుకప్ప కన్ను లాట్టుపోయెననియు అద్దము గుచ్చుకొని కొంచెము దెబ్బతగలేననియు తెలియుచున్నది.